

ELOFIZETÉS

HELYREN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-basébos petit sor egyszer 20 fillér,
minder következőnél 16 fillér.

Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 154.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, március 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Urbán Iván beiktatása.
- Választási mozgalmak.
- Az aradi munkapárt megalakulása.
- Beszélgetés Somló Bódoggal.
- Installációs képek.
- Megújhdás.
- Pesti tréfák.
- Kulisszatitkok.

Kormányelnök és pártvezér.

Irta: Solyomssy Lajos báró.

Apatelek, március 5.

Politikai pártjaink között a többséget évtizedekig a volt és letűnt szabadelvűpárt alkotta, mely párt alkotmányos jogánál fogva az állam kormányzását olyképen gyakorolta, hogy kebeléből kiválasztott egyénekből minisztereket csinált másik alkotmányos tényezőnek, a királynak hozzájárulásával és a miniszterekből alkotott, tehát a kebeléből kiemelkedett kormány útján végezte a kormányzás teendőit. A kormányzás ilyenképen történt gyakorlása az idők folyamán alkotmányos szokásjoggá fejlődött és mai napig is az.

Amint az események mutatták, a kormányzásnak fent körülírt gyakorlási módja valóságos abszolutizmussá fejlődött, mely önkényuralmat ha nem is egy egyén magában, de többen együttvéve bizonyára képviselték. A nemzet a kormányzásba mindig csupán csak a

választásoknál folyt be, melyeknek lezajlásával átvette a hatalmat, illetőleg folytatta, a kormányt képező egyéneknek és ezek hozzátartozóinak szorosabb köre, ugynevezett klikkje, ki, ugyancsak ügyeltek arra, hogy a kör nagyon ki ne táguljon s bele ne kerüljenek olyanok is, akik nagyobb nyilvánosságnak is barátjai.

A többeknek ezen önkényuralma nagyon könnyen és egyszerűen tartotta fenn magát, mert kezében a hatalommal, a választásokon ha nem is teljesen, de a nagyobb számban a maga képére hozta be a képviselőket; a kisebb számu más színű képviselő, ha fenn akarta magát tartani, kénytelen volt egészen behódolni, hallgatni és menni a többség után.

Amint látjuk, a régi kormányzati rendszer nem volt az alkotmányosság gyakorlásának a legeszményibb formája, amely forma lassanként növelte az állampolgároknak az elégtelenséget, s nem tetszést, de ezen nem tetszés nem tudott alakot öltetni egész a négy év előtti nagy nemzeti felháborodásig.

Hogy az elégtelenség gyarapodott, a nem tetszés folyton terjedt és nagyra nőtt, mi sem bizonyítja jobban, mint azon körülmény, hogy a legutolsó választásnál a szabadelvűpártot támogató szavazókat mintha a szél seperete volna el. Ilyen eredményt csak a lelkekben felhalmozódott elégtelenség szülhet.

A klikk önkényuralma megszűnt, csakhogy sajnos, egy még türehtetlenebb helyzet fejlődött ki ezután, melyben a politikai terror játszotta a főszerepet.

Hála az égnek, ez is elmúlt egyelőre és így látjol a multakra!

A véletlen most, a koalíciós korszak letűnte után, oly helyzetet teremtett, amelyben van az országnak egy nagytehetségű, népszerű embere, kinek a háta megett látszat szerint nagy párt áll, lehetne mondani, az állampolgárok többsége, s van egy szintén nagytehetségű, de kevésbé ismert, nem elég népszerű miniszterelnöke, ugyszólván párt nélkül. E két államférfiu a választójog kérdésében nem ért egyet, de tagadhatatlan, hogy mindketten a haza üdvét akarják.

Ez a véletlen veti fel előttem az alkotmányosság eszményi fogalmát.

Mindig kellene, hogy legyen az országnak egy népszerű, tehetséges fia, ki vezére legyen a politikai párt-többségnek, mely többség a maga kebeléből kiküldi a kormányzat közegeit, akik felett kiméletlen kritikát gyakorol és irányít. Az ilyen kormány nem rendelkezhetnék a maga léte vagy nem léte felett, hanem amint a közfelfogással ellentétbe jutna tetteiben: helyet volna kénytelen engedni oly egyéneknek, kik a többség fogalmi szerint jobban megfelelénének hivatásuknak.

A bírálatot pedig a párt-többség vezére volna leginkább hivatott gyakorolni, a kormányzati polcrajutás gondolatának is kizárásával.

Vajjon ez a gondolat nem érlelőd-nék meg az önzetlen hazafias lelkekben?

A milliók császára.

Irta: Kanizsal Ferenc.

A Milliomosok Klubjának néhány alapítótagja fát vágott apróra a finom krokodilbőrrel bevont billiard-asztalon, csinos kis arany-baltákkal, miknek a nyelében öklömnyi gyémántok ragyogtak. Legszebb gyémánt volt az elnök baltájának közönséges mahagóni nyelében. Ez a gyémánt nemcsak a legnagyobb, de a legdrágább is volt, mivel a Csendes Óceán fenekéről halászták fel, a Klub egyik néhai tagjának a zsebéből, aki oly uszorás, olyan smucig olyan gyerekesen gyáva volt, hogy a gyémántot mindig a nadrágjának hátsó bádoggzsebében hordta, mely jelíges Wertheim-kulcsra járt. A hajó egy jól sikerült tájfun következtében cakkumpakk alámerült. Képzeltető, mekkora költséget igényelt a gyémánt felhalászása, nem is említve, hogy a buvárnak a bádoggzseb lakója előtt, lent 6000 méter mélységben a tenger színe alatt, előbb a zárnyitó jelíget kellett elrebegni, ami érdekes buborékok képében szállt föl a felszínre... No de az a fődolog, hogy a gyémánt megkerült és az elnök ur aranybaltáját ékesíti. Fát apróztak tehát, egészen közönséges aprófát, részben orvosi rendeltetre, részben demokratizmusból.

— Nem is lehetne rossz, favágónak lenni. — mondta Jack, a Mindenki — és ha meggon-

dolom, volt idő, amikor közel állottam ahhoz az eshetőséghez, hogy a favágást, mint önfentartási foglalkozást üzhetem.

— Hm, — felelt Webbs tábornok.

— Ugy van — ismételte Jack, a Mindenki és egy vastag szilánkot hasított le a tuskóból.

Mire a néma néger, a billiard-terem szolgálja betolta a puha kerevetet, tudván, hogy most hazugságok következnek, Jack tényleg letette a baltát és hátradőlt a kereveten.

A klub jelenlevő tagjai unottan, de határozottan elpárologtak a teremből; és a néger szolga megnyomott egy villamos gombot. Működésbe jött a lift és fél perc múlva már kellő számú hallgató-közönséget szállított fel Jack mester számára. A klub palotájának földszinti várócsarnokában állandó készenlében gyülekeznek szegénysorsu, de előkelő hölgyek és urak, akiknek fix-fizetés fejében bármely pillanatban rendelkezésre kell állaniok. Egyébb dolguk nincs, mint meghallgatni Jack mester történeteit, lázasan figyelő pófát vágni, helyeselni, álmélnodni... A fizetés elég csinos, de sajna, a történetek unalmasak. E szerződötett hallgatók egyike a multkor hashártyagyuladást kapott, ugy megküldte a hasát a mesternek az irtóztató nagy, otromba hazugsága. A leghíresebb orvosprofesszorok nem tudták a hazugság-göböt kioperálni a jó ember hasából. Remélték, hogy a göb talán betokosodik, hiszen arra is volt példa elég, hogy valaki

betokosodott puszkagolyókat hordott az agyveljében évtizedeken keresztül és a mellett a karácsonyi számokban közölhető verseket tudott írni; a tanárok tehát joggal föltehették, hogy a hazugság-göb, melyet kioperálni, mondom, nem lehetett, talán betokosodik szépen. Ámde komplikációk állottak be és a jó ember elhalálozott. Jack me ter szívből megsiratta; árváinak bibornoki nyugdíjat folyósított, neki magának pedig koszorut tett a sirkövére, a szalagon ezzel a fölírással:

— Leghálásabb közönségemnek.

Nos, minék esürjem-csavarjam a dolgot, a szerződötett hallgató-ágot a néger szolga beterelte a szárnyas ajtókon A publikum, kissé sápadtan, elhelyezkedett, félkört ült le a kerevet körül, melyen Jack mester már komoly hanyagsággal dőlt hátra. Szivarra gyújtott, sherryt ivott és rákezdté, hogy:

— Bizony uraim, én, Jack, a Mindenki, aki ma nyolcszázharmincöt millió dollár ura vagyok, de, mire ezt kimondtam, a kamatozás folytán százezer dollárral gazdagabb vagyok, nem is említve a kamatos kamatokat, amelyek csinos összeget tesznek ki, azt hiszem, a mai kamatláb szerint percenként ötezer dollárt; én, aki pálmaligetet rendeztem be az Északi sarkon és aki, ha korcsolyázni kívánok, aérojattomon Kongóba repülök, hol korcsolyapályám van, műjégből, a parton illatos jégvirágokkal, —

URBÁN IVÁN BEIKTATÁSA.

Ugy történt a mai beiktatás, ahogyan Urbán Iván tervezte: mellőztek minden ünnepies sallangot, külső pompát. A vármegyénél és a városnál is az egyszerűség, de a közvetlen melegség jellemezte a mai aktust: az új főispán eskütételét. Nem a színes külsőségek, nem a csillogó frázisok napja volt ez, hanem a komoly munkálkodás korszakának kezdete, s a lelkek szerető megértésének meleg ünnepnapja.

Urbán Iván ma a vármegyeházán és a városnál letette hivatali esküjét, amely ismét a két törvényhatóság vezető állásához láncolja őt. Amit a mai installáción mondott, az nem volt új a két törvényhatósági bizottság tagjai előtt. Urbán Iván a városnak és a megyének félévtizeden át volt kötelességtudó, pártatlan, lelkiismeretes vezetője, szerető barátja. Most se mondhatott egyebet, mint azt, hogy *marad, aki volt*; nem ígérhetett mást, mint amit becsületes lelke ajkára adott.

Hogy a külsőségekről is szóljunk, meg kell állapítanunk, hogy a vármegyeházán végbement installáció sokkal impozánsabb volt, mint a városházi ünnep. A megyén a zsufolt padosorokban politikai pártállásra való tekintet nélkül megjelentek a bizottsági tagok; közöttük olyanokat is láttunk, akiket csak nagy események szoktak a megyegyűlésekre felszólítani. Ott volt a vármegye egész közönségének képviselete a nagybirtokosságtól a zsellérekig. A megyei installációt váratlanul országos érdekességüvé tette a nemzeti párt válasza, amelyet Tisza István nagyváradi beszédére a mai megyegyűlésen adott. A párt ugyanis megbizta Goldis László képviselőt, hogy feleljen Tisza beszédére. Ez a beszéd a magyarországi nemzeti párt állásfoglalásának tekinthető a neveze-es nagyváradi nyilatkozatra. A függetlenségi párt elállott eredeti különös tervétől, hogy névszerű szavazással döntsön afelőtt, letegye-e Urbán Iván az esküt. Megelégedtek azzal, hogy Lázár Zoárd utján tiltakozásukat fejezték ki az eskü ellen, de egyben *nagyrabecsü-*

nos, ugy-e bár rólam senki sem gondolná, hogy egy izben úgy letörtem, olyan szegény voltam, hogy csaknem favágással kellett megkeresnem a mindennapi kenyeremet.

— Ne mondja?! Ne mondja?! — zugta kórusban a hallgatók tömege.

— Ha megengedik, szíves türelmüket arra a csekély időre igénybe vennem, ameddig a szivar elszívása tart, megjegyezvén, hogy sohasem szívik végig egy szivart, vagy ameddig értékpapírjaim százötvenezer dollárt kamatoznak, el fogom önöknek mondani ezt a dolgot, illetve, ha megengedik emondom, hogyan lettem számtalan millió dollárok urává.

— Mondja el, mondja el! — zugta kórusban a publikum.

— Engedve szíves unszolásuknak — folytatta a mester, bodor füstpárucokat fujva a dollárokkal tapetázott mennyezet felé — a dolgot ott kezdem, hogy husz éves koromban egyszerü bankhivatalnok voltam Budapesten, évi 1800 korona fizetéssel.

— Ah, ah...

— Önök azt hiszik, hogy takarékoskodással kezdtem? Nem, hölgyeim és uraim. Az én vagyonomnak az alapját nem az első összetakarított tízezer korona vetette meg. Szó sincs róla. Vagyonom alapjául az a tízezer korona szolgált, amelyet — elvesztettem.

— Ah, ah...

lésüknek is adtak kifejezést Urbán személye iránt.

A városháza padjainak néhány sora üresen állott. A függetlenségi párt tagjai távolmaradásukkal üntettek. Ez sokkal helyesebb is volt, mintha az ünnepély hangulatát felszólalásokkal rontották volna.

Az installációs közgyűlésekről ezt a tudósítást közöljük:

Beiktatás a vármegyén.

Kilenc óra után néhány perccel nyitotta meg *Dálnoki Nagy Lajos* alispán a rendkívüli közgyűlést, üdvözölve a megjelent törvényhatósági bizottsági tagokat.

Schill József főjegyző felolvassa a főispánt kinevező belügyminiszteri leiratot. A főispán nevének emlíésekor zajos éljenzés hangzott fel. Az állandó választmány nevében a belügyminiszteri leiratot a főispáni eskü kivétele végett a törvényhatósági bizottság elé terjeszti.

(Lázár Zoárd beszéde.)

Lázár Zoárd szólalt fel ekkor. Magyarországi politikai életében — úgy mond — olyan felfogás uralkodik, mely szembeállítja az egyént magával a politikussal. Én, tekintetes törvényhatósági bizottság, az aradmegyei függetlenségi és 48-as párt nevében kijelentem, hogy *Urbán Iván kinevezett főispán személye iránt a legnagyobb tisztelettel viseltetem.* (Éljenzés.) Ugyanakkor azonban, midőn így személye iránti tiszteletünknek kifejezést adunk, egyszersmind politikai viszonyainkból kifolyólag akkor, mikor magával a kormánnyal szemben bizalommal nem viseltetünk, *nem tehetjük azt, hogy az eskü kivétele ellen ne tiltakozzunk.* Midőn e tiltakozásunkat bejelentem, egyszersmind hangsúlyozom azt is, hogy az eskü kivétele ellen semmiféle más eljárást vagy cselekedetet igénybe venni nem fogok.

(A románok álláspontja.)

Goldis László állott fel azután szólásra.

— Alkotmányos szokás — úgy mond — hogy a főispánok installációja alkalmából a törvényhatóságnak különböző felfogású tagjai és csoportjai az új főispánnal szemben néze-

— Önök tévednek, ha azt hiszik, hogy nekem volt tízezer korona elveszteni valóm.

Tíz sem volt. Mert nekem egyáltalán, akkor, sohasem volt egy garasom sem. Nagyon könnyelmű fiatalember voltam. Mindennap ebédtem és hetenkint kétszer tiszta inget váltottam, sőt kávéházba is járogattam. Énnélfoga az évi 1800 koronából már az év első felében rendszerint úgy kijöttem, hogy az év második felében állandóan vízben voltam. A szabóm egyszer megvert a kávéházban. Mit mondjak önöknek? Senki sem sejtette bennem a későbbi dollárcsászárt, legkevésbé én magam. Egy izben a főnököm tízezer koronát nyomott a markomba. „Nézzé, Svarcz (mert így hit ak akkor) vigye el ezt a pénzt a tőzsdére és adja oda a Renegáth Mór urnak. Mit tesz Isten? A pénzt egész egyszerűen elveszítettem. Mit gondolnak, az utcán? Nem. Kártyán.

— Érdekes.

— Valóban, magam is érdekesnek találtam. Bűnbánó szívvvel mentem fel a bankigazgatóhoz és előadtam neki őszintén a történetet. A bankigazgató így felelt: „Nézzé, fiam, Svarcz. Szerencse, hogy a pénzt nem adta át a Renegáth Mórnak, mert, mint a tőzsde mai eseményei mutatják, spekulációnk téves volt és a pénzt elvesztettük volna és aztseaki sem fizette volna vissza. Hanem tudja mit, maga vissza fogja fizetni.” Miből? — kérdeztem én. Miből? Megtartom a bankban eddigi fizetésem

tüknek kifejezést adjanak. Ez megfelel az alkotmány szellemének, miután a főispánt alkotmányos intézményeink értelmében a kormány ekszponensének, a kormány képviselőjének kell tekinteni. Azért én, mint a vármegye lakosságának is szerény tagja és mint az országos nemzeti párt tagja is tagja kötelességemnek tartom, hogy a románság és az országgyűlési nemzeti párt részéről a kinevezett főispán urral szemben nézetünket kifejezzem.

Őszintén ki kell nyilvánítanom azt, amit különben az előttem szólott bizottsági tag ur is kifejezett, hogy *mi is Urbán Iván személyével szemben a legnagyobb tisztelettel viseltetünk.* (Zajos éljenzés.) Nem lennének őszinték, ha kifejezést nem adnánk azon igazságnak, hogy az új főispán személye előttünk szimpátiikus. (Éljenzés.)

Mi mindnyájan, akik itten helyet foglalunk, nagyon jól tudjuk, hogy a politikát nem személyes szimpátia alapján csinálják. Ezért helyesen tette az előttem szólott bizottsági tag ur, hogy a főispán magánszemélyét elválasztotta annak politikai céljától. Kötelességem ezt tenni nekem és akkor vele szemben ugyanazon álláspontra kell helyezkednem, amilyent egyáltalában a jelenlegi kormánnyal szemben elfoglaltunk. A jelenlegi kormánnyal szemben a nemzeti párt álláspontja az, hogy ezzel szemben *egyelőre sem bizalommal, sem bizalmatlansággal nem viseltetik.* Az a közjogi álláspont, melyre a kormány helyezkedett, a mi programunkban nem foglaltatik benne, mert a nemzeti párt az Ausztriával való közjogi kapcsolat kérdését nyit kérdésnek hagyta és így nálunk a bizalom kérdése nem azon fordul meg, valamely kormány közjogi kérdésekben milyen állást foglal el, hanem egészen más kérdéseken.

Tisza nagyváradi beszéde.

Röviden be is bejehetném ezzel felszólalásomat. De miután az újonnan kinevezett főispán röviddel kinevezése előtt alkalmat vett magának, hogy egy helyi politikai napilapban egy cikkben tördékesen ugyan, de mégis elég érthetően kifejezte politikai álláspontját és *abban magát különösen és hangsúlyozottan Tisza István gróf hívének mondotta és vallotta.* (Éljenzés.) és miután Tisza István gróf éppen tegnapelőtt alkalmat vett magának arra, hogy az ország felvilágosítására egy nagyobb terjedelmű beszédet mondjon Nagyváradon, miután tehát így Tisza István és az új főispán között ugylátszik érzelmi és elvi közösség létezik: a ténybeli homályosság elkerülése céljából kötelességemnek tartom lehetőleg röviden erre a kérdésre isnéhány észrevételt tenni.

Tisza István nagyváradi beszéde a nemzeti pártnak egyrészt nagy elégtételül szolgál. Tisza elismerte azt, hogy a nemzeti párt kérdés kezelésében a koalíciós kormány nagy hibákat követett el. Nagy elégtételünkre

mellett. De nem fog a banknak dolgozni. Fát fog vágni naponta két koronáért és a fizetésének többi része törlesztésre megy. „Ime, így állt az én favágási ügyem. Hozzá is fogtam, de még csak az első vagy második hasáb fát vághattam a direktor udvarán, amikor a direktor megveregette a vállamat és azt mondta, hogy: „Maga egy jellem, Svarcz ur. Hogy a tízezer koronát mielőbb letörleszthesse, fölemlerem a fizetését és visszaveszem a bankba.” Egy hét múlva így szólt hozzám: „Tud maga kártyázni, Svarcz?” — Tudok. „Bakkot is?” Azt is. „Nézzé fiam, közünk nincs titok, magának bevallom, csehül állok. Csak maga segíthet rajtam. Holnapig hatezer korona kell és nincs, se égen, se földön, csak ezer koronám. Itt van, főtja. Menjen el kártyázni.” Jó, szóltam. És mit tesz Isten? Nem mentem kártyázni. A tőzsdére mentem s nyertem. Nyolcezer koronát. Megmentettem az igargatót. A tiszta haszon eleztünk. Később mindegy én játszottam a börtön és szert tettem arra a csinos vagyonra, mellyel Amerikába jöttem... A többi már nem volt nehéz. Higyjék el, nem volt nehéz...

A néger szöge csöngetett és a hallgatóközönség kivonult a tereméből. A közönség egyik tagja, egy sovány, beteges, öregedő férfi benyult a tárcájába, porokat vett elő és lenyelte:

— Jaj, a fejem, a fejem... — sóhajtott.

szolgál az, hogy Tisza István elismerte az Apponyi-féle iskolatörvénynek hibás voltát és még súlyosabb hibának deklarálta az Apponyi-féle nyelvrendeletet. Midőn egy ilyen jelentőségű országos politikus, mint Tisza István gróf, országos kérdésekben ugyanolyan álláspontra helyezkedik, mint az országos nemzetiségi párt, akkor igen természetes, hogy a mi pártunk Tisza Istvánnak ebben a felfogásában örömmel kell, hogy saját álláspontjának igazolását lássa. Továbbá Tisza István elítélte az *eliténdő sovinizmust*, amely szerinte nem a népeknek egyetértésére, nem arra az összhangra fog vezetni, amely szükséges hozzá, hogy az ország nagyságát célzó intézmények létesítsenek, hanem ellenkezőleg a félreértések vagy egyenetlenségek magyát hinti el. (Helyeslés.)

Még egy irányban köszönet el tartozunk Tisza Istvánnak azért, mert az ugynevezett *mérsékelt román párt* kimutatta, hogy az *fából vaskarika*. Igaza van Tiszának: nemzetiségi szempontból nem lehet valaki nem mérsékelt román, vagy mérsékelt román, csak román lehet. Mi is úgy mondtuk és bigyjék el uraim, ez így is van: akik ma ukat mérsékelt románoknak mondják, azok se nem mérsékelt románok, se nem mérsékelt magyarok, azok egyszerűen *stréberek*, akik magukat egyszerűen a románság vezetőinek akarják feltolni és hizelegve a kormánynak, különböző koncessziókat akarnak szerezni. De ezek útján egyetértést teremteni a nemzetiségekkel nem lehet, hanem csupán a hazájukat és nemzetiségüket egyformán szerető nemzetiségek és a hazájukat és a nemzetet szerető magyarok között lehet egyetértést létrehozni.

Ha elismerem Tisza Istvánnak ezt a tényét, ugyanakkor el nem mulaszthatom ráterelni a figyelmet a nagy embernek egy nagy tévedésére. Nagy tévedésben leledzik Tisza István, midőn úgy nyilatkozik, hogy a nemzetiségi kérdés megoldásához nem szükséges a nemzetiségi párt s hogy szerinte — a nemzetiségi pártnak létezése maga is mintegy hazafatlanság, negációja a politikai magyar nemzet létezésének. Pedig addig, amíg nemzetiségek lesznek az országban, *létezni fog a nemzetiségi párt is*. A nemzetiségi párt nem azt jelképezi, hogy valaki ezzel meg akarná bontani a nemzet politikai egységét. A nemzetiségi párt teljesen ráállott az 1808-iki nemzetiségi törvény alapjára, tehát elfogadta a magyar nemzet politikai egységét. De a nemzetiségeknek vannak érdekei, nemcsak szorosan vett nemzetiségi programja van, de vannak programjai, melyek kiterjednek mindenekre, például a választói jogra, vagy a gazdasági érdekre vonatkozó pontok. Hát lehet rossz néven venni a nemzetiségektől, hogy ezeket az érdekeket nyíltan képviselik és módját keresik annak, hogy megtalálják a *harmóniát* az ország többi népeivel? Azt hiszi Tisza István, hogyha nem létezik nemzetiségi párt az országgyűlésen, akkor már élet vett a nemzetiségi kérdésnek. Ebben nagyon téved. Hiszen 30 évig nem volt nemzetiségi párt a parlamentben képviselve és azért a nemzetiségi kérdés nem volt kevésbé éles, mint most. Lehet tisztelt törvényhatóság, hogy a jövő országgyűlésen a nemzetiségi párt nem lesz képviselve, mert hiszen pénzzel, presszióval lehet mandátumokat szerezni. (Zajos ellenmondások.) Én nem mondom, hogy így lesz, de bizonyos, hogy esetleg lehet így. De hiába osztozánk a mandátumokban, az ország belsejére ez nem hat ki. Ha az országgyűlési nemzetiségi pártot meg is szüntetnék, nem szüntetnék meg ezzel a nemzetiségi párt jogos, méltányos aspirációját, mert a nemzetiségi párt nem a parlamentben él, hanem a népek millióinak szívében.

Kötelességemnek tartottam ezeket elmondani ismételve azt, hogy a kinevezett főispán személyével szemben a legnagyobb bizalommal viseltetünk.

(Küldöttség a főispánért).

Dálnoki Nagy Lajos alispán: Az állandó választmány javaslatát elfogadottnak jelentem ki és felkérem a törvényhatósági bizottságot, hogy válasszon egy küldöttséget Urbán Iván Öméltósága meghívására. Javaslamba hozom *Bánhidy Antal* báró vezetése alatt *Friebeisz Miklóst*, *Heinrich Sándort*, *Kintzig Jánost*, *Szathmáry Gyulát* és *Trutia Péter dr.-t*. (Helyes-

lés.) A közgyűlést a beiktatás idejéig felfüggesztem.

A küldöttség ezalatt elment a szomszéd teremben tartózkodó főispánért.

(Az eskütétel).

Mikor *Urbán Iván* főispán fekete díszmagyarban a közgyűlési terembe lépett, zugó éljenzés és taps fogadta. Az emelvényre lépve, *Dálnoki Nagy Lajos* alispán a következő szavakkal üdvözölte:

— Méltóságos főispár ur! Óhajtasához képest a munka e termében fény és dísz nem fogadja Méltóságodat. De ami ennél sokkal igazabb, sokkal maradandóbb, ami a közpályán szereplő és vezető férfiu legszebb díszét képezi, a szívek szeretete és öröme fogadja és midőn ennek kitörő megnyilvánulásai között van szerencsém Méltóságodat üdvözölni, a közgyűlést folytatólag megnyitva felkérem, hogy a hivatali esküt letenni méltóztassék.

Schill József főjegyző olvasta fel ezután az eskü szövegét, melyet Urbán Iván utána mondott. Az eskü így hangzott:

Én Urbán Iván esküszöm az élő istenre, hogy Őfelségéhez és Őfelsége uralkodóházához, a magyar szent korona országainak alkotmányához hű leszek, a törvényeket, törvényes szokásokat, rendeleteket, utasításokat és szabályokat megtartom, a hivatali titkot megőrzöm, a kivatalommal járó köteleességeket részrehajlatlanul lelkiismeretes pontossággal teljesítem és főispáni tisztemben hiven eljárók. Isten engem úgy segítjen!

(Urbán beszéde.)

Óriási tapssal, percekig tartó zugó éljenzéssel ünnepelte ezután a törvényhatósági bizottság Urbán Ivánt. Az ováció lecsillapultával az új főispán mély csendben, de helyenként zugó helyesléssel félbeszakítva, elmondta a következő székfoglalót:

Tek. megyei törvényhatósági bizottság! A m. kir. kormány bizalma és előterjesztése folytán, Ő csász. és apostoli királyi Felsége legmagasabb kegyéből Aradvármegye főispánjává ismételten kineveztetvén, visszatérek Önök közé, hogy az együttes munka elejtett fonálát újból felvéve, azt szülő megyém érdekében és annak javára és felvirágoztatására, az önök hathatós támogatása és közreműködése mellett folytassam.

Hogy újbóli kineveztetésem Önök által — felekezeti és politikai pártállásra való tekintet nélkül — nem fogadtatott ellenszenvvel, azt az eddig észlelt jelenségekből örömmel tapasztalom, s őszintén bevallom, hogy erre büszke vagyok, mert soha sem kerestem a népszerűséget és díszes állásokat, de annál nagyobb súlyt helyeztem mindig az igaz, őszinte barátságra és azt mindenek felett meg is becsültem.

Nem voltam soha barátja az ígéretekkel telt nagy hangzású szavaknak, a komoly és becsületes munka embere voltam és vagyok most is, mert igénytelen nézetem szerint a hangzatos szavak és ígéretetek mulandók és feledésbe mennek, viszonyt a komoly munka eredménye mindig maradandó és ez a munka mindenkit nemesít.

Tek. törvényhatósági bizottság! Programom, helyesebben kifejezve állásom politikai oldalára térve át, engedjék meg miszerint azzal — a rövid pár hónap mulva tíz év előtt — itt, az önök jelenlétében részletesen kifejtett székfoglalómra utaljak és nyíltan kijelentsem, miszerint az abban kifejtettektől *egy hajszálnyit sem tértem el, ma is ugyanazon elveket vallom* és követem, amelyeket abban jeleztem, ismétlésekkel pedig türelmüket

igénybe venni nem szándékom, ennek folytán csak a következők kijelentésére szoritkozom.

Őszinte, nyílt és határozott elárast fogok most is tanusítani, ép úgy mint a múltban, de ugyanazt fogok mindenkitől elvárni. A *vármegye önkormányzatát* az országos politikától mindenben elkülönítve kívánom tartani, hogy az, a politikai pártoskodások befolyásától teljesen ment és tiszta legyen, mert ezt, a vármegye önkormányzatának békéje, nyugalma és jól felfogott érdeke így kívánja.

A törvényhatóság autonóm jogába avatkozni soha sem volt, és most sincs szándékomban, de a szentesített törvényeinkben biztosított felügyeleti jogomat legmesszebb menőleg fogom gyakorolni.

A *tisztikar* bennem mindig barátját és önzetlen munkatársát fogja látni, viszonzásul nem kívánok tőle részemre mást, mint *nyíltságot és őszinteséget*, a közszolgálat teljesítése körül pedig önzetlen, önértetes, lelkiismeretes, becsületes és ernyedetlen munkásságot.

A különböző nemzetiségű magyar honpolgárokkal őszinte és barátságos viszonyt óhajtok fenntartani; mint minden szerzett jogot, az ő jogaikat is tiszteletben tartom, méltányos és igazságos kívánságaikat mindenkor figyelembe veszem azon föltevésben és reményben, hogy különálló érdekeiket csakis a magyar nemzeti állam keretében és szervezetében, a magyar államoszmének szigorú figyelembe vétele és tiszteletben tartása mellett kívánják érvényesíteni.

Óda fogok mindig törekedni, hogy a különböző *hitfelekezetek* jogai kölcsönösen tiszteletben tartassanak, és ez által az azok közötti béke és egyetértés mindenkorra biztosíva legyen.

Székfoglalóm befejezése előtt még arra kérem a tekintetes törvényhatóság minden egyes tagját és általuk a megye összes lakosságát, hogy *tiszteljék egymás meggyőződését, — legyen az bármely politikai irányalatu; tiszteljék egymásban, — egy szent cél, — a haza jóléte, boldogulása és nyugalma eléréséért* versenyben küzdő és törekvő honpolgárait, mert csak úgy érjük el azt, hogy közös édes hazánk erős, boldog és magának kifelé is tekintélyt teremtő legyen.

„Éljen a haza, éljen a király.”

(Schill főjegyző üdvözlése)

A zugó éljen és taps elcsöndesülése után *Schill József* főjegyző meleg szavakkal köszöntötte a főispánt, megígérve a törvényhatóság támogatását.

Schill ezt a szép beszédet mondta:

Örömteli szívvel üdvözölöm Méltóságodat Aradvármegye törvényhatósága nevében hivatali esküjének letétele és a főispáni szék elfoglalása alkalmával. Méltóságod személye iránt a vármegye közönsége mindenkor változhatlan tisztelettel, szeretettel és bizalommal viseltetett. Ezen régi, valóban benső ragaszkodá-unkhoz a mai napon még a viszontlátás örömei is járulnak, amidőn Méltóságodat újból azon a polcon látjuk, ahol törvényhatóságunkért annyit és oly eredményesen munkálkodott.

Méltóságod átiratában arra kérte törvényhatóságunkat, hogy beiktatásakor minden díszet és ünnepeltetést mellőzzünk. Ebbeli óhajtasának a Méltóságod elhatározása iránti tiszteletből eleget is tettünk. De ha a szeretetnek külsőségei útján való kifejezésre juttatásától el is állottunk, egyet tartozó kötelességünk ezen alkalmával és különösen hangsúlyozni, hogy Aradvármegye közönsége ezen puritán egyszerűséggel, de a munka jegyében annál több melegséggel rendezett beiktatáson a legbensőbb szeretettel, legmélyebb tisztelettel és nagyra-becsüléssel van Méltóságod iránt eltelve, — a legnagyobb bizalommal tekint jövendő működésé elé és kellő méltánylással viseltetik Méltóságod iránt.

tóságod azon önzetlen elhatározásával szemben, hogy a főispáni allást elég nehéz viszonyok között nyugalmának feloldozásával elfogadni méltóztatott.

Méltóságodnak törvényhatóságunkhoz az imént int zett szavaiban az új kifejezésre, hogy a régi maradt úgy gondolkodásban, mint érzésben s hogy főispáni működését kizárólag a népet boldogító munkának kívánja személni. *Ez nekünk teljesen kielégítő program.* Viszonyképen az a válaszuk, hogy mi is a régiak vagyunk, mi is a közérdek előmozdítására irányuló hazafias munkásságot tartjuk azon kapocsnak, amely a kormány helyi képviselőjét és a törvényes hatáskörben független önkormányzat szerveit egymással összeköti.

Dolgoztunk a múltban s dolgozni kívánunk s fogunk a jövőben is vármegyénk lakosságáért, a közjólétért, hazánk boldogságáért. Ez a törekvés, ez a vágy hajtja át minden honfi szívét és lett legyen bár az út és mód, amelylyel munkálkodásunknak az időkhöz képest irányt szabunk különböző, a végcél, amely felé öntudatosan törekszünk, mindig és minden körülmények között egy marad. De ez a munka csak úgy lesz termékeny, ha az anyagi tökégyűjtés mellett főleg szellemi és erkölcsi javainkat gyarapítjuk, ha a munkát nem öncélúak, hanem csak eszköznek tekintjük nagy nemzeti aspirációink fokozatos megközelítésére. Ha a magyar nemzet régi hagyományait, nemzeti eszméit mindenkor szem előtt tartjuk s azokból merítjük a csüszgedést nem ismerő lelki erőt munkánkhoz, mert ezek az ideálok voltak biztos alapjai és vezérlői nemzetünknek ezer éven keresztül s azok fognak elvezetni bennünket a minden magyar szívében ki lthatatlan vágyként élő szabad, önálló és független Magyarországához. Ebben a munkában osztályosai kívánunk lenni Méltóságodnak, ehhez a munkához erőt, egészséget és az Isten áldását kívánjuk.

Urbán a meleg szeretet hangján elmondott beszéd után megköszönte a lelkes fogadtatást, majd pedig kijelentette, hogy a városházán tartandó installáció miatt kénytelen félórára felfüggeszteni a közgyűlést s aztán átadni az elnöki széket *Dálnoki Nagy Lajos* alispánnak. (A folytatólagos közgyűlésen tárgyalt megyei ügyekről lapunk híromtatában emlékezünk meg.) Azután folytonos éljenzés között kivonult a teremről s a hivatalos helyiségében fogadta a küldöttségeket.

A megyei tisztikar a főispánnal.

A szünet alatt a vármegyeház másik épületében, a főispáni hivatalban *Urbán Iván* főispán a vármegyei tisztviselői kar küldöttségét fogadta.

A küldöttség élén *Dálnoki Nagy Lajos* alispán üdvözölte a főispánt.

— A múltnak mindig hálával kísért emlékeiben — ugymond — Aradvármegye tisztviselői karánál örömet keltett az a hír, hogy a főispáni széket újra Méltóságod foglalja el. Midőn ez az imént megtörtént és midőn a hivatali eskü letétele után szerencsém van üdvözölni, a rövid szavak keresetlen őszinteségével biztosíthatom Méltóságodat, hogy törvényes és szívbéli hűséggel, engedelmességgel támogatva, vármegyénk ügyeit a múlt hagyományaihoz képest teljes odaadással és becsülettel hazafiassággal fogjuk szolgálni. Működésére az ország adását kérve ajánljuk magunkat szíves jóindulatába.

Urbán Iván főispán a következőkben válaszolt:

— Igen tisztelt barátaim! Kedves Alispán ur! Szívből eredő, lendületes szavakban kifejezett üdvözlésére egész röviden kívánok válaszolni. Hajlott koromnál fogva a legvégsőig szabadkozom az állás elfoglalásáért és midőn már nem tudtam ki érni a kötelesség teljesítése alól, csak az adott erőt és bizalmat, hogy azzal a tisztviselői karral fogok együttműködni, mely régebbi együttműködésünk alatt mindig a legnagyobb odaadást, legőszintébb barátságot tanusította irányomban. Önök ismerik régi jel-zavamat *nem a közönség van a tisztviselőkért, hanem a tisztviselői kar van*

a közönségért. Ezért teljesítsük kötelességünket ezentúl is úgy, mint a múltban teljesítette azt az egész tisztikar az igen tisztelt alispán ur kiváló vezetése alatt. Kérem Önöket, fogadjanak, mint igazi barátjüket, mint őszinte, lelkes munkatársukat, hogy így vármegyénk érdekében a jövőben is áldásosan munkálkodhassunk.

A főispán ezután szívélyesen kezelt szorított a tisztviselői karral.

A jegyzők tisztelgése.

A vármegyei községi és körjegyzők egyesületének küldöttsége tisztelgett ezután *Povázsay Soma* pécskai jegyző vezetése alatt a főispánnal. *Povázsay* lelkes beszédben üdvözölte a főispánt, igérve, hogy a vármegyei jegyzői kar nő ragaszkodással és őszinte buzgalommal fogja szolgálni a vármegye ügyeit.

Urbán Iván főispán a következőképp válaszolt:

— A legőszintébb örömmel és hálával fogadom a jegyzői testületnek előttem megjelent küldöttségét. Hálával emlékszem meg arra, hogy a jegyzői kar mindig kiuntette személyemet bizalmával és ragaszkodásával és megtartotta bizalmát és barátságát irányomban akkor is, midőn a politikai irányok változása folytán állásomat talán nálamnál hivatottabb, agilisabb és aktívabb fiatalember foglalta el, a kit én — mint láthatták — soha nem mint ellenfél, hanem mindig mint barát támogattam. Olyan mért, kiváló jegyzői karral, mint amilyen Aradmegyéé, kevés megye rendelkezik. Legyenek meggyőződve uraim, hogy én mint akit a véletlen sors és a kötelesség újból erre az állásra szótott, buzgón és odaadással fogok Önökkel együtt dolgozni hazánk és vármegyénk ügyéért.

A jegyzői kar lelkesülten éljenezte a főispánt, aki ezután átvonult a városházára, ahol fél 11 órakor kezdődött az ünnepség.

A városházi installáció.

A városházán ma főispáni beiktató volt. Az új főispán kívánságához mérten, a törvényhatóság nem fejtette ki azt a külső dísz és pompát, mely ősi szokás szerint a főispáni installációt színes és hangzatos eseménynyé teszi már külsőségeiben is. *Urbán Ivánnak*, a komoly és tisztos polgári munka jelszavával jövő főispánnak kívánságára megtehette Aradváros törvényhatósága azt is, hogy a városházán lengő nemzetiszínű zászlón kívül az ünnepségnek más attribútumával nem hirdette a mai nevezetes napot; annyi szeretet, tisztelet és megbecsülés nyilvánult meg ott a közgyűlési teremben, hogy a város polgársága már rég nem mondhatta el a közgyűlésről: *az én gondolkodásomat, az én meggyőződésemet juttattad kifejezésre.*

A közgyűlésen nem tartották az ismert arcképcsoportját idegen törvényhatóságok küldöttségei. Sőt a törvényhatósági bizottságnak számos tagja sem jelent meg. Azonban éppen ez az előkelő tartózkodása a más meggyőződésű tábornak bizonyította azt, hogy a mai beiktatónak, kiindulva abból a tenorból, melyet már a királyi kinevezés váltott ki, mindvégig egy őszinte, meleg és bensőséges harmóniában kell lefolynia. Ennek bizonyítására csak arra az egy tényre kell rámutatnunk, hogy a függetlenségi pártnak olyan két kiváló tagja mint *Blaskovits Antal* és *Steiner Ferenc* helyet foglaltak abban a küldöttségben, mely a beiktatandó főispánt a közgyűlésbe meghívta. Attól a perctől kezdve, hogy *Varjassy Lajos* polgármester első ízben hangoztatta *Urbán Iván* nevét, egész a közgyűlés berekesztéséig folytonos lelkes ünnepség színhelye volt a közgyűlési terem. A lefolyt eseményekről az alábbi tudósítás számol be:

(Urbán meghívása.)

Féltizenegy órakor nyitotta meg *Varjassy Lajos* polgármester a rendkívüli közgyűlést.

— Tekintetes törvényhatósági bizottság, — mondotta a polgármester — midőn a mai rendkívüli közgyűlést megnyitom, jelezhetem, hogy annak egyetlen tárgya *Urban Iván*, Aradváros kinevezett főispánjának eskütétele.

(*Urban* nevének kiejtésékor a közgyűlés tagjai harsány éljenzésbe törtek ki, mely alig akart lecsillapulni.)

— A belügyminiszter ur — folytatta *Varjassy* — leiratban tudatta a város közönségével, hogy Ő felsége választása kire esett és fölkérem a főjegyző urat, szíveskedjék a miniszteri leiratot felolvasni.

Kádas Kálmán főjegyző ünnepi csendben olvasta fel *Kluen-Héderváry* gróf értesítését.

— A tanács — ugymond — ezt azzal a javaslattal terjeszti be, hogy méltóztatassék a főispántól a hivatalos esküt kivenni és erre a főispán urat küldöttség útján a közgyűlésbe meghívni. (Zajos taps és éljenzés.)

Varjassy polgármester: A tanács javaslatát a közgyűlés elfogadta és indítványozom, hogy a főispánt *Andrényi Károly* vezetésével meghívó küldöttségbe a közgyűlés *Neuman Adolf*, *Kristyóry János*, *Lukácsi Lajos*, *Steiner Ferenc* és *Blaskovits Antal* törvényhatósági bizottsági tagokat küldje ki.

A közgyűlés így határozott. A küldöttség eltávozott a főispáni terembe.

Néhány perc múlva megnyílt a főispáni terem ajtaja és annak küszöbén látható lett *Urban Iván* díszmagyart öltött délceg alakja. A törvényhatósági bizottság tagjai felemelkedtek helyeikről, frenetikus taps, zúgó éljenzés, lelkesült arcképek és az őszinte öröm tüzeiben égő szemek kísérték az elnöki emelvényig a főispánt. Az ünnepség lelkes hangjai elültek, mikor *Varjassy* polgármester jelezte, hogy szólni akar.

(Az eskü.)

— Méltóságod kívánságára — ugymond — a mai ünnepségnek nincsen díszes külső kerete, egyszerű és minden pompa nélküli a mai beiktató. Azonban százszorosan kárpótolt ezért az a szeretet, amelylyel a városnak minden polgára és maga a törvényhatósági bizottság viseltetik Méltóságod személye iránt. Örömmel üdvözlöm Méltóságodat a közgyűlés elnöki székében és arra kérem, hogy törvényeink értelmében a hivatali esküt letenni szíveskedjék.

Kádas Kálmán főjegyző olvasta fel az eskü szövegét, melynek minden egyes szavát hangosan mondotta utána *Urban Iván* főispán. Az eskü elhangzása után ismét ovációval mutatta meg a közgyűlés, hogy mennyire a közönség óhajára történt meg a főispáni állás betöltése.

(A program.)

A közgyűlés legkiemelkedőbb eseménye, a főispáni székfoglaló beszéde következett erre. *Urban Iván* beszéde a közvetlenség hangján szólaltatta meg azt a komoly törekvést, melynek szolgálatáért díszes állásnak terhét ismét magára vállalta. És ez a közvetlenség, mely a régi jó barát ajkáról elhangzott, a szívekhez megtalálta természetes útját, megértésre, együttérzésre és rokonszenves fogadtatásra talált. A beszéd minden gondolatából mélyszéges szeretet szólt ahoz a közönséghez, mely a múltban is azt tanulta meg, hogy *Urban Iván* ennek a városnak hűséges fia, aki Arad minden ügyét felkarolja.

A főispán beszéde a következő:

— *Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!* Amidőn Ő császári és apostoli királyi Felsőge magas kegyéből, a m. kir. kormány előter-

**Gyárosok,
pénzintézetek,
vállalatok,
kereskedők,
iparosok**

üzleti

könyvek-

ben 401

**papiros- és
írószerekben,
irodai cikkekben**

forduljanak ajánlatért

Pichler

Sándor hoz

ARAD,

Szabadság-tér 1.

Telefon 308.

**Képes árjegyzék ki-
vánatra ingyen.**

szabadság-tér 1.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a legmagasabb ár mellett veszek mindenféle használt férfi-ruhákat, ugyazintön utazó és városi bundákat, valamint bármilyen gyártmányu butorokat, ebédlo és hálószoba berendezéseket.

Kivánatra bármely időben a házhöz megyek és készpénzfizetés mellett a megvásárolt tárgyakat azonnal elszállítatom.

Felmerülő b. szükségleteinél kérem a n. é. közönség b. pártfogását

kiváló tisztelettel

Menczer Márton

Arad, Árpád-tér 5.

Zsidó templom-épület. 1241

Értesítés!

Van szerencsénk ugy a helybell, mint a vidéki nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Aradon, Bock-utca és Haltér sarkán, a Rákóczi-kávéházzal szemben egy teljesen ujonnan berendezett

**mosó és fényvasaló intézetet
nyitottunk.**

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: gallérokat, kszelöket, férflingeket és bármilyen fehéreneműeket, melyeket hófeherre mosunk. — Egyten tudatom a n. é. közönséggel, hogy 5 éven át a Müller-féle vegytisztító gyár gőzmosóda osztályának vezetője volham s így abban a helyzetben vagyok, hogy a legnagyobb megelégedésre szolgálom ki b. rendeléimet. — A n. é. közönség szives joindulatát és támogatását kérve vagyunk

kiváló tisztelettel

Apró István és Társa

tulajdonosok. 404

Afrana

a legjobb varrógép

házi és ipari célekre. — Kizárólagos raktár: 346

Koch Dánielnél

Deák Ferenc utca 42.

:: Kedvező fizetési feltételek. ::

Van szerencsém igen tisztelt vevőimet és a nagyközönséget értesíteni, hogy

czipész-üzletemet

műhelyemmel együtt

Boros Béni-tér 9. sz.

alá helyeztem át,

hol raktáron tartok saját készítményű mindennemű női- és férficipőket legjutányosabb árak mellett.

Mérték utáni rendeléseket izléses kivitelben pontosan elkészítsek ugyszintén javításokat is.

További szives pártfogást kér. kitünő tisztelettel

Czernóczky Imre,

uri és női cipész. 561

Telefon szám 748

**Vizvezeték,
csatornázás,**

**fürdőszobák, klozetek
csővezetékek, kutak,
motorok készítését és
átalakítását pontosan
eszközlöm, lehetőleg
olcsón. — Nagy javító-
műhely.** 848

A nagyérdemű közönség szives pártfogásáért esedezem.

Mókos Márton

szerezőmester

Petőfi-utca 4. sz.

Varga János

Arad, Deák F.-u. 30.

Kész butoráru üzlet.

Rendeléseket elfogad ugyasztalos, mint kárpitos szakmában legjutányosabb árak mellett. 888

Olcsóbb lett

**a
SZÉN!**

A ki téli szén és kokszi szükségletét már most szerzi be, vagy jegyezteti elő, 25 %-ot megtakarít!

Légszuszgáryári kokszi 4.60 K.
100 kg.-ként.

Porosz salon kszén 4.60 K.
100 kg.-ként.

Zsilvölgyi salon kszén 4.— K.
100 kg.-ként.

Rostált pormentes faszén 6.— K.
100 kg.-ként.

Kovács szén — — 4.60 k.
100 kg.-ként.

Róth József

szennagykereskedőnél

Arad, Eötvös-u. 3.

Telefon 63. sz.

KÉPVISELŐK

(esetleg HÖLGYEK)

kerestetnek a vidékre, magas jutalékkal egy 25 év óta fennálló cég részére, olyan cikkre, amely minden háztartásban könnyen eladható. Ajánlatok az eddigi foglalkozás és referenciák megjelölésével: P. F. 298. an Rudolf Mosse, Prag, címre küldendők. 8226

Alapítottatt 1888. évben.

Várhoi László
uri- és női cipész.

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

Minorita-palota a leányiskolával szemben.

Van szerencsém a t. helybelli és vidéki közönség figyelmét felhívni 19 év óta fennálló jó hírnévnek örvendő cipészüzletemre. A bekövetkező őszi idényre beszerkeztem mindennemű bőrkülönlegességeket.

Az önkéntes uraknak figyelmüket felhívom, hogy lábbelit készítek mindennemű legyvernemhez a legjobb kivitelben, előíras szerint. Az egyenruházati egyletnek több év óta szállítója vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös árban kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszközöltnek.

Kiváló tisztelettel

481 **Várhoi László.**

Tégla kapható

alulirotnál, valamint ujonnan építendő ::

házra kölcsön is.

Parcellázásokat elfogadok.

Kirle Antal

téglagyáros 1243

Flórián-utca 6/b. szám, 5. ajtó.

**Alkalmi vételek
és eladások**

ékszertárgyakban

arany és ezüstnemelekben, Arad legnagyobb óra és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész 827

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstnemelek, gyémánt és brilliáns tárgyak a legmagasabb árban megétoznak vagy más tárgyakra átcsereöltetnek. TELEFON 438. TELEFON 438

Ajánlom saját természet kitünő

hegyi boraimat,

valamint saját főzésű cognac, szilva- és törköly palinkáimat, ugyszintén kitünő rác ürmöst, palackokban, bármilyen mennyiségben házhöz szállítva. — Telefon 297.

Quirini Sándor

szőlőbirtokos. 231

Antich Lajos-utca 7a. sz.

Hengerelt rudvas és vaslemez.

Szerszám, vasalás és háztartási cikkek.

Külön nagy raktár

581

VASTARTÓK és UJ VASAKBAN fix és hengerhosszban. — Gazdasági eszközök.

LŐSZER és VADÁSZFEGYVEREK.

Andrényi Károly és Fia cégénél.

1199 **Értesítés.**

Van szerencsém a n. é. közön-
ség b. tudomására hozni, hogy

néhai Barthl János

lakatos üzletét

saját nevem alatt fiamnak ifj.
Barthl Jánosnak vezetése
mellett tovább folytatom és min-
dennemű e szakmába vágó mun-
kát és javításokat elvállalok és
pontosan eszközök. Tisztelettel

özv. Barthl Jánosné

Arad, Rákóczi-utca 9.

Uj kárpitos és díszítő műhely

Van szerencsém a n. é. közön-
séget értesíteni, hogy Arad, Boczkó-
utca II. szám alatt egy

kárpitos és díszítő műhelyt

nyitottam. — Raktáron tartok min-
dennemű divánok, ottománok, mat-
racok és összeállítható vaságyakat
legjutányosabb árak mellett.

Elvállalok minden e szakmába
vágó munkákat házon kívül is,
ugyszintén javítások szolid és fi-
gyelmes kiszolgálással.

Szíves pártfogásért esedezik

Schreier János,

kárpitos és díszítő 1142

Boczkó-u. II.**Értesítés.**

Van szerencsém igen tisztelt
vövőimet és a n. é. közön-
séget értesíteni, hogy

Arad, Boros Beni-tér 9. sz.

liszt, cukor, só, hüvelyes vetemé-
nyek és kenyéruzletet nyitottam.

Főtörökvésem leendő, hogy min-
denkor friss és jó áruimmal figyel-
mes kiszolgálás mellett igen tisztelt
vövőim minden igényét leg-
jobbban kielégítem. 1044

Szíves pártfogást kér

kiváló tisztelettel

Zabán János,a Zeitler Rudolf és Társa cég volt
üzletvezetője.**Görredőnyökhöz**

acél rugókat raktáron tartok s ki-
vánatra azt el is helyezem. Minden
lakatos munkát elvállalok. 1082

Panker F. Viktormű- és építő-lakatos.
Arad, Fácán-utca 6. sz.**Telefon 590.**

Alapított 1850.

ZONGORA

A családi élet kellemességéhez minden
esetre a zongora is tartozik, mely dus
raktáramban teljesen új állapotban 700
koronától felfelé és használt zongorák
200 koronától felfelé állanak a nagyér-
demű közönség rendelkezésére.

Zongora-bérlés
havonként 8 ko-
ronától felfelé.— Zongora hangolásokat
helyben és vidéken szak-
képzett segédem által vé-
geztetem. 62

Nyilvános kölcsönkönyvtáramban,
melyben magyar, német és fran-
czia nyelvű szépirodalmi művek
igen nagy választékban vannak
raktáron. Olvasási díj havonként 1
korona kötetenként 8 fillér.

Krispin József

ARAD,

Deák Ferencz-utca 28 sz.

Telefon szám 35.

Értesítés!

Van szerencsém igen tisztelt
vövőimet és az urihölgy közönséget
értesíteni, hogy Arad, Zrínyi-
utcában Amtmann M.-né cég alatt

női kalap divattermemetszemélyes vezetésem alatt
megnyitottam.

Legújabb divatu tavaszi modell
kalapjaim megérkeztek, igen kérem
szíves további pártfogásukat.

1075 Tisztelettel

Amtmann M.

női kalap divatterem.

Gyászkalap állandóan raktáron.

Oh jaj!

Megfojt ez az
áthozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és
elnyájkasodás ellen gyors
és biztos hatásunk

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rom-
bítják és kitűnő ízűek.
Doboz 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.
Fő- és szétküldésel raktár:
"NÁDOR"
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Eljtem!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kálmán, Hájós Árpád, Krabecz Géza, U. Kos-
suth Pál, Ring János, Rozsnyay J. örök, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerárakban, Vojtek
a Weisz drogueriaánál.
Győrön: Masznyik Dániel gyógyszerárakban.
Magy.-Pécskén: Adler Gy. Lajos gyógyszerárakban.
Ó-Pécskén: Rokozin János gyógyszerárakban.
Simándon: Csiky Lukács gyógyszerárakban.
Szikszón: Püredy Edé örök. gyógyszerárakban.

LEGNAGYOBBI ÉLVEZET

I csésze finom tea.

TEA ÉS

RUM

hirneves minőségeinket
becses figyelmébe ajánljuk.

Legolcsóbb árak.

Vojtek és Weisz

parfumeria és drogueria nagykereskedése

ARADON. ARADON.

Gábor András és Társa

építész vállalkozók

ARADON.

Ajánkoznak mindennemű új építkezések felépítésére, ugy-
szintén javítások és átalakítások elkészítésére.

Az építkezés terén felvilágosításokkal díjtalanul szol-
gálunk.

185

Műszaki iroda

Bocskay-tér 5. szám. I. emelet.

jesztése folytán Arad szab. kir. város főispánjává újból kineveztettem, nem mint idegen térek vissza Önök közzé, mert talán nincs egy tagja sem a tek. Törvényhatóságnak aki már régen ne ösmerne.

Az Önök körében töltöttem el — a közszolgálat terén — ifjuságomat és férfi koromat, s most éltem alkonyán sem tértem ki azon feladat elől, melynek teljesítése minden munkaképes embernek hazafias kötelessége! **„a tisztességes munka elől!”**

Hiszen egy régi és elévülhetetlen igazság az, hogy a tisztességes munka mindenkit nemesít. Ez és azon tudat és remény, hogy újból kineveztetésem az Önök körében — felekezeti és politikai pártállásra való tekintet nélkül — talán *nem fogadtatott ellenszenvvel*, nyújtott bátorságot nékem arra, hogy visszatérjek ezen minőségemben, mint Önöknek *igaz, őszinte* barátja; a tisztviselőt karnak pedig *becsületos munkatársa*, hogy a törvényhatóságnak és polgártársainak *jogos és méltányos kívánságait legjobb tudásommal előmozdítsam*, a tisztviselői karnak pedig buzgó és odaadó munkásságából osztályrészemet kivegyem.

Jól ismerem városunkat és annak általam mindig nagyon tisztelt polgárságát, meg tudom ítélni és méltányolni, annak nemes törekvését és *tevékenységét*, minden iparkodásom tehát oda irányul, hogy azon mozgalmakban, melyeknek célja a város fejlődése és polgártársainak jóléte, ugyis mint a kormány bizalmi közege, de úgy is, mint a város *há fia és polgára*, csekély befolyásomat teljes mérvben érvényre juttassam.

Városunk közgazdasági, közművelődési, ipar és kereskedelmi érdeket felkarolni, megvédeni, előmozdítani és fejleszteni elsőrendű *kötelességemet fogja mindig képezni*, hogy ez által annak fejlődését és felvirágozását biztosítsam.

A *törvényhatóság autonóm jogába avatkozni nem volt és most sem lesz szándékom*, de a szentesített törvényeink szerinti felügyeleti jogomat a legmesszebb menőleg fogom mindig gyakorolni. *Őszinte, nyílt és határozott eljárást fogok tanusítani*, ezzel szemben ugyanazt várom mindenkitől, *ezen nyílt eljárásomban számítok* azonban a *közjog ellenes pártok* alkotmányos érületére és támogatására is.

A hivatását hiven, becsületosan és lelkiismeretesen teljesítő tisztviselői karnak őszinte barátja és kitartó munkatársa kívánok lenni, ellenben kérlelhetlen szigorral lépek fel a hivatalos esküjéről megfélemedező, állásával visszaélő vagy hanyag tisztviselővel szemben.

Nem kételkedem abban, hogy a *közvetlen érintkezés*, valamint az *arra hivatott társadalmi erőknek* a közigazgatásba való bevonása, viszont a jogos és méltányos *társadalmi törekvéseknek* közigazgatási uton leendő támogatása, *megtermi áldásos gyümölcsét*. De hogy ezt elérhessem, arra kérem a tekintetes törvényhatóság minden egyes tagját és szülővárosom polgárságát, hogy tiszteljük egymás jogait és meggyőződését *bármely politikai árnyalatu legyen is az; mert a cél amely felé — bár különböző utakon és meggyőzések által vezéreltetve — törekszünk*, mindannyiunk előtt *csak egy lehet*, a haza jóléte, boldogulása és nyugalma, ezt azonban csak úgy *érhetjük el*, ha hazánk minden *ajku és vallásu honpolgára* ezen *szent cél* elérésére törekszik.

Most pedig megköszönöm a barátságos fogadtatást és újlag kérve a tekintetes Törvényhatóság minden egyes tagjának jóakaratu

támogatását, azzal zárom beszédemet **„Éljen a haza, éljen a király.”**

A főispánt szünni nem akaró éljenzés győzte meg arról, hogy szavait milyen érzelmekkel fogadta a közgyűlés.

(A törvényhatóság támogatása.)

A törvényhatóság nevében ennek kifejezést is adott *Kádas Kálmán* főjegyző a következő tartalmas beszédben:

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság! Ó császári és apostoli királyi felsége Méltóságodat Aradvármegye s Arad szabad kir. város főispánjává kinevezvén, amidőn ezen alkalomból Méltóságodat a legmelegebben üdvözljük, kedves kötelességünknek tartjuk már most kijelenteni, hogy mi teljes bizalommal tekintünk Méltóságod bölcs kormányzása elé, mert megvagyunk győződve arról, hogy diszes állását önzetlen igaz hazafiúi kötelességérzetből, munkaszeretettel s nemes becsvágytól vezéreltetve, minden mellék tekintet nélkül, egyedül hazánk alkotmányának megszilárdítása, városunk haladásának, polgáraink jólétének előmozdítása érdekében fogja betölteni.

Hszűk és tudjuk, hogy Méltóságodban egy oly férfiú emeltetett törvényhatóságunk főispáni méltóságára, aki városunk közgazdasági, közművelődési, ipari és kereskedelmi érdekeit felkarolni, megvédeni, s mindazon törekvéseinket előmozdítani fogja, amelyek városunk fejlődését és felvirágzását biztosítják.

Méltóságod nem idegen itt, jól ismeri városunkat, megítélni, méltányolni tudja törekvéseinket és tevékenységünket s kétségtelenül hathatós vezetőnk lesz mindazon mozgalmakban, melyeknek célja a város fejlődése s polgártársaink jóléte.

Mint Aradvármegye közszeretben állott tisztviselője és törvényhatósági bizottsági tagja az emberekkel való érintkezésével, megnyerő társadalmi fellépésével, a közügyek lelkes felkarolásával személye iránt igaz rokonszenvet keltett, magának pedig barátokat és tiszteletet szerzett.

Mint nagybirtokos, aki gazdaságának folytonos vezetése által érintkezésben áll kereskedelmi és ipari tényezőkkel, s gyakorlatból ismeri az erőt és időt megtakarító technikai vívmányokat, oly gazdag tapasztalatokkal ragadja kezébe városunk kormányát, melyek közfoglalmunk élénkítésére csak üdvös hatással lehetnek.

Minden nemesért hevülő lelke teljes biztosíték nekünk arra, hogy a humánus gondolkodás, a szellemi művelődés, a nemes ideálok és erkölcsök terjesztésére hivatott intézeteink Méltóságodban mindenkor buzgó pártfogóra találunk.

Amidőn tehát Méltóságodat kiváló tisztelünk, igaz rokonszenvünk és nagybecsülésünk kijelentése mellett törvényhatóságunk főispáni székébe ezennel ünnepélyesen beiktatjuk, egyben biztosítjuk, hogy a magyar állam alkotmányának megszilárdítása, a törvény és rendletek megtartása és végrehajtása, egy a magyar ipar és kereskedelem megvédése, fejlesztése és terjesztésére irányzott törekvéseit teljes erőnkől támogatni fogjuk.

Kérve-kérjük a Mindenhatót, adjon Méltóságodnak kitartást és erőt fontos hivatásának sikeres betöltésére s engedje, hogy a város szétágazó erői és tényezőinek szerencsés egybeolvastásával sikerüljön minél szebbé, nagyobbá tenni szeretett városunkat.

Most újból *Urbán Iván* szólt.

— A főjegyző ur — mondta — a törvényhatóság érületét fejezte ki, a melyekért én hálás köszönetet mondok. Ha újból eljöttem erre a nehéz helyre, akkor azt nem hiúság által vezéreltetve tettem meg. A kötelességérzet hívott vissza; tudom, hogy itt munka vár reám, de kijelentem, hogy én kötelességemnek mindig meg akarok felelni. A mai közgyűlésnek az én beiktatásomon kívül más tárgya nem lévén, be is zárom azt.

Törvényadta jogomnál fogva kinevezem *Zubor Andor* aljegyzőt tiszteletbeli főjegyzővé,

Bökényi Arisztid fogalmazót tiszteletbeli aljegyzővé.

Nemess Zsigmond jelentkezett szólásra: Az utókor lássa, hogy mi milyen szeretettel és örömmel iktattuk be *Urbán Ivánt* diszes állásába — mondotta — és azért azt indítványozom, hogy a ma elhangzott beszédeket a közgyűlés jegyzőkönyvébe egész terjedelmükben felvegyük.

A közgyűlés elfogadta az indítványt.

Kádas Kálmán főjegyző felolvasta a jegyzőkönyvet, melyet a közgyűlés hitelesített.

A főispán ismételtlen megköszönte a bizottsági tagok megjelenését és helyéről felemelkedve, a közgyűlés folytonos ovációja között hagyta el a termet.

A városi tisztviselői kar tisztelgése.

Nyomban a közgyűlés után bevonult a főispáni terembe a városi tisztviselői kar teljes számban, hogy új főnökét ragaszkodásáról és szeretetéről biztosítsa. A tisztviselők érzelmeinek őszinteségét tükrözi vissza ez a beszéd, melyet *Varjassy Lajos* polgármester intézett a főispánhoz:

Méltóságos Főispán Ur! Arad sz. kir. város tisztikarának nevében mély tisztelettel üdvözlöm Méltóságodat. A város tisztviselői kara meleg rokonszenvvel és igaz szeretettel járul Méltóságod elé, hogy nagybecsülésének és tiszteletének kifejezést adhasson. A város tisztviselői kara magával hozza Méltóságodhoz nemcsak azt a köteles tiszteletét és munkaerejének felajánlását, mellyel mint a kormány által kinevezett főnökének tartozik, hanem magával hozta azt a meleg, odaadó szeretetet, melyet a jóakarója, igazságos bírálója, jogos érdekeinek gyámoltója iránt érez, mely érzelmet egy szép múlt emlékei tesznek bensőkké és közvetlenné. Méltóságod jóindulata és a város tisztviselői iránt táplált rokonszenvem nem mint a jövő reménysége áll előttünk, hanem a múlt tapasztalataiból merítjük azt a hitet, hogy Méltóságod vezetése mellett Arad város közönségének érdekeit a polgárság osztatlan megelégedésére ápolhatjuk. Engedje meg Méltóságod, hogy városunk érdekében kifejtendő munkájában legjobb erőinkkel közreműködünk s igaz tisztelettel kérjük, a tisztviselői kar ambícióit és jogos érdekeit hathatós támogatásában részesíteni kegyeskedjék.

(Intimitás a kinevezésről.)

A főispán érdekes válasza a következő volt:

— Tisztelt polgármester ur, kedves tisztviselőtársaim! Az önök szónoka, az én kedves barátom szavainak őszinteségében, szívből eredő voltában kételkedni nincs okom és nincs jogom. Erre nekem bizonyítékkal szolgál a múlt. Ha szabad úgy mondanom, hosszú harc után adtam csak be a derekamat és vállaltam a főispáni állást másodszer is. Tettem ezt azért, mert oly egyéniség birt reá, akinek a nevét itt talán említeni nem szabad, szóval az, a kiról Nagy Sándor azt mondotta, az a bizonyos harmadik gróf. *(Derűtség és éljen Tisza kiáltások)*. Nehéz volt az elhatározás, mert csendes nyugalomból zavart ki a hívó szó. De meggyőzőleg hatott reám az a bizalom, melyet a város és a megye tisztviselői karában találok és *Tiszának az az ígérete, hogy most a komoly munka korszaka következik*. Régi barcosok vagyunk, együtt őszültünk meg a közszolgálatban a tisztviselői karral, amelyben a város iránti szeretet és buzgóság van kifejlődve. Kérem, hogy tisztelettel hajlott koromra is, engem önök minden irányban támogatni méltóztassanak.

Ezután a főispán kezét fogott a polgármesterrel s mély meghajlással bucsút vett a tisztviselői kartól.

KULISSZATITKOK.

Az asztalos, mint színész.

Ilyenkor, a szezon közepe táján már nagy mozgolódás észlelhető a kulisszák között. Ajánlott levelek és sürgönyök jönnek, az elmenendő tagok szerződéseket mutatgatnak; természetesen az új szerződés mindig előnyösebb, mint a régi. Az új direktor mindig jobbnak tűntetődik fel, mint a régi, ámbar Szendrey direktor országszerte híres arról, hogy minden tagja, aki csak valaha nála volt, jót mondott róla. Tehát, mint mondom, a személyzet és így a karszemélyzet is változni fog a jövő szezonban. Egy pár szép és szőke karhölgy már meg is jelent a színház próbáin és nem annyira hangjukkal, mint toalettkéikkel keltettek fel-tűnést.

A tagszerzés fölött a színház derék igazgató-helyettese, Kulcsár Lajos örökdió; jelentkezett nála többek közt a minap egy tagbaszakadt, mar-kos asztalossegéd, Fürj István. Kellő tisztelettel bemutatkozván, előadta kérését, amely szerint próbát szeretne énekelni, mivel mesterségét már meguntta. Különben is ő művészi hajlamokat érez magában.

Kulcsár, mint szakember, tisztában volt azzal, hogy itt főlvétélről szó sem lehet, legalább egy pár mulatságos percet akart a kollégáknak szerezni. Beszólította Leöveyt és mint igazgatót mutatva be a jelöltnek, a főlvételi próbához akart fogni.

— De nini, ninosen karmester jelen, — mondta hirtelen, — aki az éneket kísérré.

Ebben a pillanatban belépett Lázár mester, az összes elektromos lámpák vezére, a színpadi lámpakezelő.

— Itt van már a karnagy ur, — szólta Leövey, a jó humoru művész és Lázárt a zongorához vezette. A derék villanyfőnök ötven ampérnyi erővel csapott le a zongorára.

— Várjunk csak, — szólta Fürj ur. — Az én nótám: „Darumadár fenn a légben“, vagy pedig „Csak párosan szép ez az élet“.

Ezalatt a zongoraterem megtelt érdeklődő színészekkel, akik lélekzetüket és nevetésüket visszafogva várták a vizsga lefolyását.

Fürj ur belekezdett a „Varázskeringő“-be és ének közben folyton himbálgatta a testét, kezével pedig gyaluló mozdulatokat tett. Az ének elég hamis volt, de nem hamisabb a zongorakíséretnél, melyet Lázár jobb ügyhöz méltó buzgalommal látott el. A dal befejezése után büszkén körülnézett a gyalupad mestere.

— Az ének szép volt, — szólta Leövey, de most Endrey rendező ur önt a színpadra fogja vezetni, hogy ott ügyesen tud-e viselkedni. Tudniillik a színésznek, mielőtt felvételik, székeket és díszleteket is kell hordozni. A magas hangokat egy létráról, a mely hangokat pedig a súlyestől kell énekelni.

Fürj ur behozott egy noca-díszletet és elénekelte a létra tetején: „Jaj, de magas ez a vendégfogadó“ című nótát, majd levitték a súlyestőbe; ott pedig előadta a „Sötét van, nem látok, gyujtsál babám világot“ című közismert dalt.

Ezek után összeült a vizsgáló-bizottság és Fürj urat egyhangulag a színi pályára érdemesnek ítélte, de felhívta, hogy kisebb színpadokon, mint például Vingán, vagy Gájban tökéletesítse egyelőre művészetét.

EGYESÜLETI ÉLET

(*) Az „Aradi Képzőművészeti Egyesület“ tagjait március hó 16-án délután 5 órakor a váro háza emeleti tanácsteremben tartandó rendkívüli közgyűlésére ezennel meghívom. Napirend: Az egyesület feloszlatása és vagyona iránti intézkedés. Arad, 1910. évi március

hó 5-én. Urbán Iván a. k. elnök. Figyelmeztetés! Az alapszabályok „Határozatképesség“ című fejezetének értelmében ezen rendkívüli közgyűlés lesz hivatalos a napirendre kitűzött ügyek felett tekintet nélkül a megjelent tagok számára határozni.

A Ház feloszlatása: március 22-én.

Választások: június elején. — A kormány munkaprogramja.

Távirati tudósítás.

Arad, március 5.

Beavatott helyről azt jelenti budapesti tudósítónk, hogy a kormány e hónap 22-ére tervezi a képviselőház feloszlatását. A választásokat a mostani terv szerint június első napjaiban tartják meg, úgy, hogy már június 22-én ismét együtt lesz a parlament. A kormány a közeli napokban befejezi a főispáni kinevezéseket; ma is két főispánt nevezett ki a király. Az egyik ezek közül Jakabffy István, akit Csanádmegye élére neveztek ki.

Mai hireink ezek:

Az államtitkárok névsora.

Több fővárosi estülap mai számában állítólag jól értesült helyről a kormány államtitkári állásairól a következő listát hozza:

Belügyi államtitkár: Jakabffy Imre.

Kereskedelmi államtitkár: Hegedüs Lóránt.

Földmívelési államtitkár: Papp Géza.

Honvédelmi államtitkár: Solymossy Ödön báró.

Igazságügyi államtitkár: Issekutz Győző.

Kultusz-államtitkár: Návay Lajos.

A pénzügyi államtitkárságra Rosenberg Gyulát emlegették, de hir szerint Teleszky, adminisztratív pénzügyi államtitkár lép elő politikai államtitkárrá.

Ujjel jelentik Budapestről:

A hivatalos lap holnapi száma hozza Jakabffy Imrének belügyminiszteriumi államtitkárrá való kinevezését.

A kormány tervel

— Házfeloszlatás, választások. —

Fővárosi tudósítónk jól értesült forrásból a következőket jelenti a kormánynak legközelebbi időre vonatkozó munkaprogramjáról:

A főispánok kinevezése már legközelebb befejezéshez érkezik. A főispáni testület már majdnem teljesen reorganizálva van; több volt főispán megmarad állásában és néhány törvényhatóságban nem töltik be a főispáni állást. Legközelebb meg fog történni a politikai államtitkárok kinevezése, melyeket már holnap bevezet Jakabffynak kinevezése.

Az országgyűlés tudvalevőleg március 24-re van elnapolva. Azonban Khuen Hederváry gróf már egyszer kijelentette, hogy valószínűleg már néhány nappal előbb összehívja az országgyűlést. Khuen még mindig reménykedik, hogy a választások idejére indemnítást kap a parlamenttől. E célból az ellenzéki pártok vezéreivel a jövő hét folyamán érintkezésbe lép. Ha — amint nem tartja kizártnak — hajlandóságot fog találni ennek megszavazására, úgy az országgyűlést valószínűleg március 21-ére hívja össze, remélve, hogy az indemnítással 2-3 nap alatt végez és akkor feloszlatja az országgyűlést. Ha azonban az ellenzéki pártok nem mutatnának hajlandóságot az indemnitás megszavazására, úgy csak egy ülés lesz az országgyűlésnek és pedig valószínűleg március 22-én. Ezen az ülésen felolvassák a feloszlató királyi kéziratot. A szokásos országgyűlést-bezáró trónbeszéd elmarad. A kormány ezután természetesen be fogja tartani a törvényes határidőt úgy, hogy június 22-ére összehívja az új országgyűlést. Az általános választások tehát valószínűleg június 1-11. között lesznek, de nincs kizárva, hogy az új országgyűlés összehívása és a választások kitűzése egy korábbi időpontra fog megtörténni, mivel a miniszterelnök súlyt fektet arra, hogy az ex-lex állapotnak minél előbb véget vessen.

Új főispánok.

A hivatalos lap holnapi száma közölni fogja azokat a királyi kéziratokat, melyek szerint a király Jakabffy Istvánt, személye körüli miniszterium-beli miniszteri titkárt Csanádmegye és Horty Szabolcs dr. földbirtokost Jásznagykunszolnok megye főispánjává nevezte ki. Jakabffy Istvánnak Dombegyházán van nagy kiterjedésű birtoka. Az aradi Jakabffy és Dániel családokkal távoli rokonságban áll.

Pécsről táviratozzák: Baranyamegye főispánját, Szily Tamást ma iktatták be fényes ünnepek között. A főispánt nagy lelkesedéssel fogadta a közönség. Installáció előtt Zichy Gyula gróf püspök misét celebrált. A főispán a közgyűlésen beszédet mondott, amely a bizottság tagjaira nagy hatást tett. Dalban nagy banket volt, amelyen több ezer koronát adakoztak Tisza Kálmánnak Budapesten felállítandó szobra javára.

Tisza Szegeden.

A Nemzeti Társaskörben ma este igen sokan voltak fenn, többek közt megjelent ott a miniszterelnök is. A vidékről számos jelentés érkezett, hogy a szervezetek, melyek most alakulnak, a legjobb kilátásokkal kezdik meg tevékenységüket. Nagy érdeklődéssel nezelek Tisza István gróf holnapi szegedi beszéde elé. A szegedi gyűlésre holnap számosan utaznak le Budapestről.

Apponyi és Berzeviczy.

Tisza István grófnak nagyváradi beszéde miatt tudvalevőleg Apponyi Albert gróf volt kultuszminiszter tegnap nyilatkozott. E nyilatkozatában Apponyi törvénynek előnyeit vitatta Berzeviczy volt szabadelpárti kultuszminiszter javaslatával szemben. Berzeviczy Albert most hosszabb nyilatkozatban felel Apponyinak.

Nyilatkozatában elmondja, hogy az ő törvényjavaslata a tanítóképzők ügyeit is rendezte. Ami pedig a vallástaniást illeti, — ugymond — az én törvényjavaslatom szerint minden állami elemi népiskolában köteles tanítványul volna tanítandó a magyar nyelv, a vallástaniánál azonban e mellett az illető egyház kívánatára tanítási nyelvvül a gyermek anyanyelve is használható. Ez megszüntette volna azt a felháborító állapotot, amely ellen azelőtt is és azóta is hiába küzdött rendeleti uton a kormány, hogy például állami iskolában az államtól fizett bioktató egy magyar nyelvű gyermeket, aki esetleg nem tud más nyelven, csak azért, mert véletlenül görög katolikus vagy görög keleti vallású, kényszeríthesse a vallástani román nyelvű tanulására.

Kossuth Cegléden.

A 48-as függetlenségi Kossuth-párt holnap bontja ki választási lobogóját. Holnap reggel Kossuth Ferenc, pártjának mintegy ötven tagja kíséretében Ceglédre utazik s ott nagy néppütlés keretében elmondja bosszámoló beszédét.

Ebben a beszédben fogja kifejtetni a párt választási programját.

Justh Gyula körútja.

Justh Gyula, a függetlenségi és 48-as párt elnöke, folytatja országos körútját. Ma reggel Szatmár-ól a kíséretében levő képviselőkkel különvonaton Mátészalkára utazott, ahol óriási lelkesedéssel fogadták. Dél előtt tíz órakor a főtéren impozáns népgyűlés volt, amelyen a választók egyhangúlag oszlatkoztak Justh Gyulához. Innen dél előtt tizenegy órakor Nyírbátorba utazott, ahol szintén nagy hatással beszélt. Délután Nyíregyházára ment Justh Gyula, ahol a szabolicsmegyei függetlenségi párt népgyűlésén jelent meg. Holnap dél előtt Kisvárdán, délben pedig Debrecenben folytatja Justh Gyula körútját. Debrecenben Hajdumegye valamennyi képviselője, akik mind Justh-pártiak, megjelennek a hajdumegyei függetlenségi párt népgyűlésén, amely impozáns lefolyású lesz.

Installációs képek.

Mozsárdurrogatás nélkül, piruló fehér ruhás iskolás leányok és éljenti rikoltó iskolás fiúk felvonultatása nélkül foglalta el ma megyei és városi főispáni székét Urbán Iván, Aradmegye és Aradváros főispánja. Az elmaradt ágyulovések nélkül is hangos volt Urbán Iván installációja: a szeretetteljes fogadtatás, a lelkes éljenzés adott díszet, pompát a mai installációnak.

Előbb a megye vette ki a főispáni esküt, aztán került a sor a városra. Ez az eskü-kivevés nem olyan egyszerű dolog, mint a hogy az elnevezés után hinné az ember. Kivenni az esküt egész másképp megy, mint például a lakás kivevés, bár ez sem olyan egyszerű dolog, a mostani lakás drágaság mellett. A főispáni eskü kivevésnek sok csinyabinyja van. Kell hozzá egy főispán, egy közgyűlés és az eskü. Miután a Khuen-kormány szerencsés akvizíciója folytán Urbán Ivan a főispán, ez az eskü kivétel egyszerűen ünnepélyes aktussá lett a megyénél, melyhez tanuságtételre felvonult a megye bizottsági tagok kétharmada. Urbán Iván a főispán, a megye bizottsági tagok alkotják a közgyűlést, tehát még csak az eskü van hátra. Mig azonban az esküvétel ünnepélyes pillanata elérkezik, sok ceremónián esik át a közgyűlés.

Rendre jönnek a bizottsági tagok, mintha csak valami ügyes rendező osztaná ki a helyeket: rang és nemzetiség szerint csoportosulnak a megye urai. Az első asztalnál egy sereg méltóságos ur helyezkedik el. Károlyi Gyula gróf, a volt főispán kezdi meg a sort, mellé telepedik Csernevits Diodor jószágigazgató, aztán sorban Bánhidly Antal báró, Kintzig János, Fábrián Lajos törvényszéki elnök, Purgly János és László, Fábrián László nyugalmazott főispán, közvetlen mellettük pedig a román notabilitások, kiknek sorát Ciorogariu Román szeminariumi igazgató és Goldis László képviselő nyitják meg. A másik részen látható Bohus László báró ősz feje.

A második asztalnál Friebeisz Miklós, a harmadiknál Schenk Ferenc, a pécskai főszolgabíró diskurálnak. A közgyűlési terem komoly képébe színt, hangulatot a karzat elegáns hölgyközönsége vegyít. Az új főispán családja mellett Kintzig Jánosné hugával, egy széke szépséggel tanulmányozza az installációs közgyűlés képét. A karzat jobb sarkában pedig a hadsereget képviselik Woraffka huszárezredes leányai. A háttérben Zubor Andor városi aljegyző — mert csak félórával később lett a tb. főjegyzői méltóság viselője — áll komoly arccal és ad le percenként két szöveget.

Pontban kilenc órakor foglalja el az elnöki széket Dálnoki Nagy Lajos alispán és megnyitja a közgyűlést. Zubor sietve fejezi be a megkezdett viccet. Lázár Zoárd és Goldis László is kijelentik:

— Beleegyezésünket adjuk Urbán Iván beiktatásához.

Ekkor pont fél tízet mutat az óra. Bánhidly Antal elvezeti a főispánt meginvitaló küldöttséget és míg az öt ur a hosszú utat megteszi a közgyűlési teremtől a főispáni szobáig és vissza, az alispán felfüggeszti az ülést.

Az öt perces szünetet felhasználja Balla Frigyes, a kitűnő portrétista és felsiet a pódiumra, hogy az alispánnal megállapodjék Urbán Iván arcképének megfestésére vonatkozólag. Balla ugyanis tudja, hogy egyszer minden főispán nyugalombavonul és a képét megfestetik, ő tehát biztosítani akarja magának ezt a művet, habár Urbán Iván portréja már szerepel egyszer a főispáni arcképcsarnokban.

Dálnoki Nagy Lajos azonban idegesen, de szelid mosollyal szól:

— Balla ur, egyelőre maradjon várakozási állományban.

Eközben a küldöttség utja is eredményteljesen járt; Urbán Iván daliás alakja pompás díszmagyarban jelenik meg a pódiumon. Az alispán üdvözlő szavai után következik az eskütétel. Schill József főjegyző olvassa az eskümentát, a főispán hangosan, határozottan mondja utána, a bizottsági tagok éljeneznek, a karzat éljenez és az eskü ki van véve. Az eskü után Urbán Iván megtartja székfoglalóját, stb., stb., de ezeket lapunk más helyén is olvashatja mindenki.

A megyének már van új főispánja, most következik a város.

A megyénél arisztokratikusabb a levegő, a városnál demokratább világba kerülünk. Emitt tuluságosan komoly a hangulat, amott több a derű, több a humor, vidámabbak a kedélyek. A megyeház előtt díszruhás hajduk fogadnak bennünket marcona tekintettel, a városháza előtt szelid nézésű és kis fizetésű rendőrök szalutálnak.

Fél tizenegyre van kitűzve a főispánt avató rendkívüli közgyűlés. Egymásután jönnek a szalonruhás bizottsági tagok, kiknek soraiban is kellemes feltűnést kelt Odray Antal, aki erre az alkalomra sárga díszmagyart és fekete keztyűt öltött. A kitűnő városatyja a jobb oldal első padjában foglalt helyet, érdekes szabású sárga díszruhájával tarkítva a szalonruhák fekete tömegét.

Vendégei is vannak a közgyűlésnek. A megyeházáról átjött Bréda Viktor gróf, akinek Glück Károly magyarázza meg, hogy mi a különbség Nemess Zeiga és Lázár Zoárd között. Almay Olivér Fábry Sándor mellé telepszik le, Baross Ferenc és Bogdánffy Béla pedig az ajtó mellől mosolyognak egy-egy kedélyes jeleneten.

Egy ós mamelukokból álló csoporthoz odalép Cukor László fakereskedő és büvös mosolylyal kiabálva üdvözlí őket:

— Itt vannak a „darabontok!”

— Mit kiabál? — felelték neki.

— Az kiabál, akinek a háza ég.

— Cukor ur már örülne annak, ha a háza és a faraktára égne. Az sokat jövedelmezne neki.

Cukor elérte a célzást és nevetve mondta:

— Már egyszer leégtem, még se volt belőle hasznom.

— Na, ne szerénykedjen, — feleli egy ismert Lloyd-alak — ahol maga van, ott mindig mások égnék le.

A függetlenségi párti városatyák teljes számmal — távol maradtak. Ott voltak Blaskovits Antal, Leitner Ernő dr., Steiner Ferenc és „még sokan mások.”

Fél tizenegy után megkezdődött a ceremónia. Varjassy Lajos polgármester jelenti:

— Őfelsége Urbán Istvánt, illetőleg Ivánt, nem, mégis Istvánt, azaz Ivánt kinevezte Aradváros főispánjának.

Mikor így megállapították, hogy nem Istvánt, nem is a lovasut igazgatóját, hanem Urbán Ivánt nevezte ki a király főispánnak, Andrányi Károly vezetése mellett küldöttséget küldött ki a közgyűlés a főispán meghívására. Ez a küldöttség a politikai türelmesség, a háza érdekében folytatandó vállvetett munka szimbolizálása volt. A polgármester ugyanis megsejtette, hogy Blaskovits Antal és Steiner Ferenc életének legnagyobb ambícióját az képezi, hogy a nemzeti munkapárti főispánt ők hívják meg az installációs közgyűlésre; Varjassy Lajos ismert előzékenységénél fogva sietett az urak ambícióját kielégíteni.

A küldöttség elvonult, bevoant a főispáni szobába, onnét élükön Urbán Iván főispánnal visszavonult a közgyűlési terembe. Óriási éljenzés, taps, Odray Antal a kucsmáját lobogtatja, Cukor László büvösen mosolyog. Zubor Andor a karzat elegáns hölgypublicumát gusztálja, végre sikerül egy szép asszony pillantását elfognia, mire megkezdődik az installáció. A polgármester gyönyörű szavakban üdvözlí a főispánt, Kádás Lajos főjegyző elcsevegi az eskümentát, aztán a főispán megtartja székfoglalóját, stb., stb., de ezeket lapunk más helyén is olvashatja mindenki.

Aztán jött Zubor Andor főjegyzői kinevezése. Minden magyar városok legnépszerűbb aljegyzője lett a mai napon tb. főjegyző, amit a közgyűlés élénk helyeslés mellett vett tudomásul és épp így örült mindenki Bökényi Arisztid tb. aljegyzői kinevezésének. Az általános öröm Nemess Zsigmond dr. „éljen a főispán” felkiáltásával ért véget és következett a tisztelgés. (Közben Zubor Andor diszkrétan levette gomblyukából a tulipánt.)

Sorban, rang szerint vonultak a város tisztviselői a főispán elé tisztelgni.

A polgármester üdvözlötte a főispánt és nyilván úgy gondolkozott, hogy most általános rangadományozás van, azért egy fokkal nagyobb titlust osztott ki Urbánnak.

— Amidőn mi itt — mondta a polgármester — megjelenünk nagyméltóságod előtt . . .

— Egyelőre csak méltóságos vagyok, — sugta vissza mosolyogva a főispán.

Az aktus alatt egy öreg főtisztviselő, akit Urbán nem nagyon kedvel, folytonosan lefelé nézett; a saját ballábát és gyönyörű nagy cipőjét nézte.

— Mit akar ez a saját ballábától, hogy folytonosan és olyan szomorúan nézi? — kérdezték Zubortól.

Amire az ujdonsült tb. főjegyző, a kulisszatitkok tudója, ezt felelte:

— Sajnálja az öreg a féllábát. Az a féllába ugyanis már nyugdíjban van . . .

TANÜGY.

(—) Az aradi kir. főgimnázium „Petőfi” önképzőköre március hó 12-én (szombaton) délután 5 órakor, a liceum dísztermében ünnepélyt tart. A jegyek ára: ülőhely 1 korona, állóhely 50 fillér. Műsora a következő: 1. Mozart Don Juan nyitánya. Az ifjusági zenekar Unger Mór tanár vezetésével. 2. Petőfi: A magyar ifjakhoz. (Szavakat.) Földes Béla VIII. o. t. 3. Hubay: Csárdajelenet. (Hegedűszóló.) Lócs Gyula VI. o. t. 4. A szabadság. (Felolvasás.) Koszó János VIII. o. t. 5. Mendelssohn: Chansonetta. (Vonósnégyes.) Berger K. VII. o. t., Forbáth J. VIII. o. t., Freud M. VIII. o. t., Bock B. VIII. o. t. 6. Zivuska: Induló hajók. (Melodráma.) Szlebig Béla VIII. o. t. (szav.), Westmann Alfréd V. o. t. (zong.) 7. Unger Mór: Diákkaland, ifjusági ének- és zenekar. A zongorakíséretet Goldziecher Fülöp VII. o. t., Reiber Henrik VII. o. t. látják el. 1290

Az aradi munkapárt megalakulása.

A március 13-iki nagygyűlés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 5.

Az aradi nemzeti munkapárt március hó 13-án, vasárnap tartja meg Aradon alakuló nagygyűlését a Fehér Kereszt szálló telikertjében. Az alakuló gyűlés előreláthatólag impozáns, nagyszabású lesz, amelyen részt fog venni a város minden olyan polgára, aki a párthoz csatlakozni akar, de minden valószínűség szerint megjelenik ott a nemzeti munkapártnak számos megyebeli tagja is. Erre a napra ugyanis leérkezik Aradra Tisza István gróf és kíséretében az országos munkapártnak több előkelő tagja. A párt programját Tisza gróf fogja a nagygyűlésen kifejteni.

A pártalakítás előkészítésének nagy és nehéz munkáját egy szervező bizottság végzi, mely ma délután öt órakor ülést tartott a Fehér Kereszt szálló egyik külön termében. Az értekezletből több mint száz aláírással ellátott felhívást bocsájtottak ki a város polgáraihoz a munkapárt megalakulására vonatkozólag. Ezenkívül kiküldöttek egy bizottságot, amelynek feladata lesz előkészíteni azt a nagyszabású, impozáns fogadtatást, amelyben az aradi munkapárt Tisza István gróftól és kíséretét részesíteni óhajtja.

A szervező bizottság elhatározta, hogy az alakuló nagygyűlés lezajlása után, este 7 órakor a Fehér Kereszt telikertjében banketet rendez, amelynek előkészítésére egy másik bizottságot küldött ki.

Végül elhatározták, hogy a szervező bizottság tagjai közül deputációt küldenek ki a szegedi munkapárt holnapi nagygyűlésére; a deputáció ünnepies formában is meghívja Tisza István gróftól a 13-iki aradi alakuló gyűlésre.

A szervező bizottság által a polgársághoz intézett felhívás így szól:

Polgártársak! Mindnyájan átérezzük, hogy az országnak rendre, nyugalomra és gazdasági megerősödésre van szüksége. Rendre, hogy a törvényhozás zavartalanul működhesse. Nyugalomra, hogy nemzet és uralkodó harmónikus egyetértésben lehessen. Gazdasági megerősödéssre, hogy a nép jóléte minden téren biztosított legyen. Ezt csak céltudatos, vállvetett munkával érhetjük el. Az utóbbi évek eseményei lerombolták a pártok kereteit. A válságos viszonyok egy új párt alakulását tették szükségessé, mely pártban otthonra találjon mindenki, aki produktív munkára hivatott. Dolgozzunk! Ősi alkotmányos jogaink csak így értékesek, nemzeti államiságunk csak így szilárdul meg. Egyesíteni kell a nemzet minden erejét, a társadalom minden rétegét faj, vallás és osztálykülönbség nélkül. Felvilágosodás, igazság, szabadság a jelszavunk, a magyar nemzeti demokráciának ezek a vezérelvei. Ezeknek a megvalósítására alakult a „Nemzeti Munkapárt.” Arad város közönsége megérti ennek az új pártnak törekvéseit. E város polgárságának életbe vágó, nagy gazdasági érdeke azt kívánja, hogy lezárassék a meddő politikai viszályok ideje és következzenek utána a rend, munka és nyugalom korszaka. Március 13-án, vasárnap d. n. 3 órakor a Fehér Kereszt szálloda telikertjében alakítjuk meg az aradi nemzeti munkapártot. Legyen ott mindenki, aki a bazaar érdekében békés fejlődést óhajt és lépjen be a pártba minden polgár, aki viszály és egyenlenség helyett komoly nemzeti munkát kíván.

Arad, 1910. március hó 5-én.

Ábrai Lajos, Adler Andor, Almási T. Pál, Andrányi Károly, Bánhidny Antal báró, Bedő Árpád dr., Beles János, Bing Vilmos, Bohus Zsigmond báró, Bódy Bódog, Bogdán Virgil dr., Boros Vida, Breda Viktor gróf, Burián János, Chirke Vilmos, Csiky Ödön dr., Domány József, Éles Armin, Erdélyi Pál, Fábrián László, Fábry Sándor dr., Farkas Ernő, Fényes Kálmán, Fetter Géza, Fodor Gyula, Freud Fülöp, Frint Lajos, Fuchs Ignác, Glück Károly, Goldschmidt Sándor, Gyulányi Rezső, Hady Gyula, Halmai Andor, Hann Alajos, Hehs Béla, Hehs Vilmos, Heinrich Sándor, Hermann Gyula, Homonnay Nándor, Illits Arzén, Issekutz László dr., Katona Béla, Kell Lipót dr., Kintzig János, Kohn József, Kohn S. N., Kotsis Lajos, Krenner Zoltán dr., Kristyóry János, Leopold Zsigmond, Lészai Ottó, Lukácsy Lajos, Lustig Armin, Mandl Vilmos dr., Mayer Miksa, Mittler Izidor dr., Nachtnébel Ödön, Nemess Zsigmond dr., Nesnera Aladár, Neulinger Béla, Neuman Adolf, Neuman Alfréd, Neuman Dániel, Neuman Károly dr., Neuman Samu, Oravetz Miklós, Ottenberg Tivadar, Ottubay Károly, Pálmai Lajos dr., Parecz Béla dr., Parecz György, Polonyi Jenő úr., Reicher Károly, Reinhart Kálmán, Reisinger Sándor, Réthy Viktor, Révész Adolf, Bing Béla dr., Robitsek Ágoston, Rosenberg Miksa dr., Rozsnyai Kálmán, Rozsnyai József dr., Sági Henrik, Salacz Gyula, Schäffer Henrik, Schütz Henrik dr., Somogyi Gyula dr., Stankovics Miklós, Stauber József, Steiner József, Stengl Andor, Stoll Béla, Steinhardt Mór dr., Szabó Zoltán, Szalay Károly, Szalay Károly dr., Szántó Mihály, Szathmáry Mihály, Szél Ernő, Szilárd Győző, Tedeschi Viktor, Tagányi Sándor dr., Tisch Mór dr., Tolnai János dr., Tulipán Sándor, Vajda János, Vajda István dr., Varjassy Árpád, Vass István dr., Verbos Árpád, Verbos Nándor, Vincze Endre, Visky Pál dr., Vörös Henrik, Wallfisch Armin, Weil Alajos, Wiener Gyula dr., Zerkovitz Rudolf, Zikó János, Zsupánszky Sztankó.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután mérsékelt helyárrakkal. Az elvált asszony, operett. Este rendez helyárrakkal: A kis cukros, vígjáték.
Hétfő: Borgia Lucretia, opera. (B. bérlet.)
Kedd: Borgia Lucretia, opera. (C. bérlet.)
Szerda: Trenk báró, operett. (A. bérlet.)
Csütörtök: A kis cukros, vígjáték. (B. bérlet.)
Péntek: Sötét pont, vígjáték. Bemutató előadás. (C. bérlet.)
Szombat: Sötét pont, vígjáték. (A. bérlet.)

A mi haditengerészetünk.

Gonda Béla felolvasása a Kőlcsey-egyesületben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 5.

A Kőlcsey-egyesület szombaton délután rendezte nyolcadik és ez évadban utolsó felolvasását. Ez egyúttal 29. közgyűlése is volt. Az utolsó felolvasás méltó befejezője volt annak a sikerekben gazdag sorozatnak, melyben a közönség mindig együtt kapta az élvezetet és a tanulságot. Ezúttal Gonda Béla miniszteri tanácsos, a budapesti vasuti tisztiképző igazgatója adta meg a tudományos súlyt a felolvasásnak. A mi haditengerészetünk volt a tárgya, melylyel nemcsak a Kőlcsey-egyesület rendez közönségét vezotta a városába termébe, hanem a helyőrség minden fegyverneméből való tiszteket is nagyszámában, belafalvi Fekete Miklós vezérőrnagygyal az élükön. Érdekes kép volt a színes bluzok és tollas kalapok összhangjában a színes egyenruha.

Varjassy Árpád, a Kőlcsey-egyesület elnöke nagy szónoki lendülettel, tetszés mellett mondott valóban gyönyörű beszédet.

Szóllósi István adta elő ezután gondolat megírt jelentését az elmúlt esztendőről a Kőlcsey-egyesület életében. A jelentés adatai az egyesület erős nekilendülését mutatják. A gyűjtemények mindegyike értékekben gazdagodott, a közönség nagy érdeklődéssel használta a gyűjteményeket. A Kőlcsey-egyesületnek most 680 tagja van. A zárószámadások és

a jövő évi költségvetés is ennek a fejlődésnek az adatait tartalmazza. Közművelődési célokra 1910-ben is mintegy 7000 koronát fog elkölteni a Kőlcsey-egyesület.

A közgyűlés elismeréssel adózott Szóllósinak jelentéséért, azután Németh Zsigmond, Steiner József, Valkányi Rezső dr. és Zuber Andor tagokkal egészítette ki a választmányt.

A közgyűlés hivatalos részének befejeztével Gonda Béla másfélórás előadása következett. Az osztrák és magyar haditengerészet történelmi fejlődésének és szervezetének világos összefoglalása után az Adria szépségeinek és nagy jelentőségének bemutatására kerített sort 70 képből. Ezt a jelentőséget a haditengerészet szempontjából nézte különösen. A bemutatott színes képek Rozsnyay József dr. erős fényű vetítése mellett maguk is sok gyönyörűséget okoztak. Emelte az élvezetet Gonda gazdag tudásából származó könnyű előadása, amely nemcsak műió szórakozás volt, hanem elhatározásokat érlelő gondolatokat ébresztett.

Hangos, lelkes eljenzéssel bucsuzott el a közönség Gonda Bélától, aki az est folyamán nagy elismeréssel szólott a Kőlcsey-egyesület közönségéről.

Gonda Béla a szombati nap folyamán Szóllósi István és Varjassy Lajos dr. kíséretében megtekintette az aradi gyártelepeket. A vagon-gyárban Schusztler főmérnök, az automobil-gyárban Dicker igazgató és Fejes főmérnök, a Neuman-gyárban Neuman Károly dr. szolgáltak felvilágosítással. A gyárak nagy fejlettsége, a városi élet elevensége meleg elismerésre készítette a széleslátókörű műszaki írókat.

* Csontos vezeklése. Csontos Gyula azt remélte, hogy amikor a budapesti Magyar Színház olyan furesán ott hagyta, majd kapnak rajta a pesti színházak. De sehol se kellett, most újból ajánlkozik a Magyar Színházhoz. Beöthy ridegen elutasította és kijelentette, ha Csontos a társulat előtt nyilvánosan megköveti és ha a sajtó útján bocsánatot kér azért, hogy indokolatlanul nem lépett föl, akkor lehet szó róla, hogy Csontos visszakerüljön a Magyar Színházba.

* Filharmoniai hangverseny iránt még alig volt Aradon akkora érdeklődés, mint a ma d. u. 5 órakor a Fehér Keresztben tartandó ez idei utolsó filharmoniai koncert iránt. A vidékről is sokan váltották meg jegyeiket. Már csak csekély számmal kaphatók jegyek, melyeknek árait a külön költségekkel járó szolista ellenőre is csak 6, 5, 4, 3 és 2 koronában állapították meg. Jegyek délelőtt 10 óráig Scherhag és Fia cégnél (Andrássy-tér), esetleg koncert előtt a pénztárnál is kaphatók. (Részletes műsor a nyilttérben.)

* Sándor Erzsí hangversenye. Szombaton, március 12-én játszódik le az idei hangverseny szezon legművészibb eseménye. Sándor Erzsí hangversenye iránt nemcsak Aradon, hanem a vidéken is óriási mérvben nyilatkozik meg az érdeklődés. Jegyek már csekély számban kaphatók Klein zeneműkereskedésben.

* Befalazva. Balzac egyik nagyszerű regénye után készült fenomenális mozgófénykép mutat be vasárnap az Uránia-színház. Most, mikor az egész világon beszélnek arról a bestiális párisi gyógyszerészről, aki feleségét éveken át befalazva tartotta, fokozott érdeklődésre tarthat számot ez a kép, melyről fogalmat meríthetünk arról, hogy milyen borzalmas lehet egy befalazott ember sorsa. Egy szerencsétlen tiszt kerül egy megcsalt férj esapdjába, aki úgy áll bosszút a csábítón, hogy befalaztatja és átadja borzalmas sorsának. Ez a kép az egész világon szenzációt keltett és az aradi publikum is nagy elragadtatással nézi végig az emberi gonoszságnak ezt a ritka megnyilatkozását. A különben is fenomenális műsort vasárnap mutatják be utoljára.

Választási mozgalmak.

Távirati tudósítás.

Arad, március 5.

Apatinból jelentik: A néppárt központi vezetőségének fölhívására a választókerület néppárti érzelmű választópolgárai közül hatvanan szűkebb körű értekezletre gyűltek össze. Az értekezletet *Bechner Konrád* apatini plébános nyitotta meg. Utána *Adamovich István* dr. néppárti képviselő beszélt mint a központ kiküldöttje a politikai helyzetről. Az értekezlet elhatározta, hogy kibontja zászlóját és jelöltet állít. A jelölt személyére nézve egyelőre nem történt megállapodás.

Breznóbányán Radvánszky Antal bárónak kínálták föl a jelöltséget kormánypárti programmal, aki azonban csak úgy fogadja el a jelölést, ha *Osztrólczy Miklós* volt főispán nem reflektál a kerületre.

A **Letenyén** e hó 1-én tartott néppárti értekezleten nem *Zboray Miklós* képviselőnek ajánlották fel a jelöltséget, hanem a népszerű *Tóth János* letenyei esperes plébáncsnak, aki azonban a jelöltséget nem fogadta el. Az értekezlet ezután *Szabó Albertet* jelölte. *Zboray Miklós* az értekezleten, mint budapesti kiküldött jelent meg.

A **székelyhídi** kerületben a függetlenségi és 48-as párt *Fráter Lórándot* jelölte.

Zomborban ismét *Fernbach Pétert* jelölték függetlenségi és 48-as párti programmal.

A **nagyzerlenci** választókerület volt szabadelvű pártjának elnöksége e hó 6-án **Resicabányára** értekezletre hívta egybe a választóközönséget. A volt szabadelvűpárt feloszlik és megalakul a munka-párt. Hír szerint képviselővé *Jakabffy Imrét*, *Jakabffy Imre* leendő államtitkár fiát öhajjtják megnyerni.

A **zilahi** függetlenségi párt huszas bizottsága pénteken ülést tartott, amelyen kimondta, hogy sem *Kossuthhoz*, sem *Justhhoz* nem csatlakozik, hanem megmarad *Kossuth Lajos* programja mellett. A megjelentek közül elnöki döntéssel hatan öt ellenében bizalmat szavaztak *Lengyel Zoltánnak*, aki vasárnap tartja beszámolóját. *Bölonyi Zoltán* dr. ügyvéd és lapszerkesztő vezetésével a pártból többen kilépnek és *Justh-párti* jelöltet fognak felleptetni.

Budapest negyedik kerületében a kormánypárt *Khuen-Héderváry Károly* gróf miniszterelnököt jelöli. Az akciót a belvárosi polgári párt indította meg, amely újra alakult és működését azzal kezdte, hogy kérdést intézett *Khuenhez*, vállalja-e a belvárosi jelöltséget. *Khuen* pedig kijelentette, hogy annál szívesebben fogadja ezt a jelölést, mert nem szándékozik **Temesvárott** fellépni, nehogy utjába legyen annak, hogy a temesváriak ismét *Wekerle Sándort* válasszák meg. Erre a biztatásra a belvárosi polgári párt hozzáfogott a szervezkedéshez, föllállította a választási irodát és a belvárosban megkezdődött a kapacitálás. A jelöltség formai felajánlása csak az országgyűlés feloszlása után fog megtörténni.

Eperjésről táviratozzák: A nemzeti munkapárt egyik frakciója március hatodikára jelölő gyűlést hívott egybe, amelyen *Hodobay Andor* gör. kat. kanonokot fogják jelölni.

Zólyomból táviratozzák: A munkapárt itt március hatodikán tartja alakuló gyűlését.

Lugosról táviratozzák: A krassószörény-megyei alkotmánypárt mai ülésén elhatározta, hogy az alkotmánypártot feloszlattják és a munkapárthoz csatlakoznak. Száz tagu bizottságot küldtek ki, mely a pártot a megyei kerületekben szervezni fogja.

Kolozsvárról táviratozzák: Az itteni második kerületben mozgalom indult meg az iránt, hogy *Lukács László* pénzügyminisztert képviselőjelöltnek megnyerjék.

MEGUJHODÁS.

Az Aradi Közlöny számára írta:

Pikler Gyula budapesti egyetemi tanár, a *Társadalomtudományi Társaság* elnöke.

Az a hatóságilag fémjelzett, jól temperált iskola, amelyből az átlagos ember a maga gondolkodását és meggyőződéseit meríti — még ez az iskola is azt tanítja, hogy az emberiségnek, hogy az egyes nemzeteknek is időről-időre megújulásai vannak. Hogy ezek által emelkednek magasabb, emberibb életre, lesznek gazdagabbak, egészségesebbek, erősebbek, békésebbek, szabadabbak. És ez az iskola a maga történelmi oktatásaitan szépen fel is sorolja a múlt e megújulásait és dicsőíti azokat.

De arról, lesznek-e talán a jövőben is megújulások, hág-e talán még magasabbra is az emberiség élete, lesz-e még egyszer „ünnepe a világon”, átmenet-e talán e felé a jelen is, erről nem szól. A tanító, akit tanítványai eziránt megkérdeznének, nagy zavarba jönne. Ha nem gondolkodott e kérdésen, ha az ő meggyőződése is a polgári átlag-meggyőződés, akkor e kérdés zavarba hozza értelmét, tudását; a jövőbe az átlag-tanítás nem szokott tekinteni, ő csak a múltat tudja elmesélni. Ha pedig gondolkodott és jól gondolkodott a kérdésen, talán nem lesz meg a bátorsága, hogy feleljen, mert hiszen rendesen azt követelik tőle, hogy ne nézzen a jövőbe, még ha tud is. És végül a legtöbb tanító azt a meggyőződést terjeszti, hogy az, ami van, alapjában nem, legfeljebb csak apró részleteiben fog változni, elérkezünk az örökké hazafiashoz, erkölcsöshöz, jóhoz. Pedig minden nézetek közül ez a legneveségesebb, mert az összes tapasztalatokkal, az egy nagy, soha meg nem álló fejlődés tényével ellenkezik. E nézetet maga a jelen is megeáfolja. Szemeink előtt megváltoztak a társadalmat meghatározó erők, nézetek, meggyőzések, törekvések. A mai Magyarországon, a mai intelligens középosztályban a rövid tízévi elötlit nem lehet fölismerni. Tíz év előtt egyáltalában nem gondolkozott, járt az uton, az utolsó tehetlenségi rozgást végezte abban az irányban, amelyben a *Széchenyi-idők* meglökték. Ma új forrongás van benne, a régi semleges, lomha tömeg radikális és konzervatív polgárookra, szocialista és keresztényszocialista munkásokra, szabadgondolkozókra és klerikálisokra, feministákra és a szakácsnői ideál híveire oszlik. Akinek érzékei nem egészen tompák, annak éreznie kell, hogy megint egy megújulás és a nemzeti élet egy emelkedése, a nemzeti produktív gépezet egy átalakítása, a keretek re-esegetése és azután kibővítése következik. Semmi sem bizonyíthatja ezt jobban, mint a hitetlenek, a haladni kevésbé képesek idegenkedése, gyanúsítása, borzadása. A nemzet mindezen emelkedését a kereszténység fölvetelétől a *Széchenyi-korszakig* jellemezte a nyakas koponyák ellenállása, a *Széchenyieknek* hazafiainakul bélyegeztetése.

Igen, úgy, ahogy *Széchenyi* mondotta, ma ismét egy kisedő mag kezdetű sudárba eszökenni. Újabb népmillióknak az alkotmányba való fölemelése és az intézményeknek ennek folytán új tartalommal való eltelése által, a föld és a nemzeti munka eredménye megsokszorozódni és minden egyes léte magasabb fokra hágni készül. Hogy vajjon lesz-e egy megújító huszadik század eleje, amint egy ilyen tizenkémencedik század eleje volt, az nagy rész-

ben a városi polgári osztály magatartásától függ. Hogy az tanult, haladt, modernséget szivott magába, az bizonyos és a kérdés csak az, mennyit. A esőkönyös *Koppány-Lipur* nyeri-e meg rokonszenvét inkább, vagy a korral és Európával haladók szintén történelmi magyar típusa? Sokáig hazafiainoknak látja-e ma is azokat, akik *Széchenyi* jobbágyfelszabadító politikáját folytatják, avagy tán hamarabb támad-e most bizalma abban, hogy a nemzet haladása nem a nemzet pusztulása.

Az ország városai polgárságán, a nagy vidéki centrumok kereskedő, iparos és mindenek-fölött lateiner osztályain függ most a szeme azoknak, akik a jövő történetét szeretnék előre tudni. A jövő történetének előre tudása és esinálása, ez az, amit társadalmi tudománynak, szociológiának nevezünk.

Beszélgetés Somló Bódoggal

A Társadalomtudományi Társaság vidéki sikerei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 5

Somló Bódog dr. kolozsvári egyetemi tanár ma este Aradra érkezett. A szociológia feladatairól tart holnap felolvasást az aradi Társadalomtudományi társaságban. Az *Aradi Közlöny* egyik munkatársa beszélgetett az európai hírű tudóssal, a ki a társaság vidéki sikereinek okairól a következő nagy figyelmet érdemlő kijelentéseket tette:

— A fővárosnak organikus viszonyban kell lenni az országgal — mondotta a professzor. Ha az ott folyó mozgalmak visszhangra nem találnak a vidéken, akkor tulajdonképpen a dolognak mozgalom jellege hazugság. Mondva csinált, teoretikus dolog. És ha úgy volna, hogy ezek a mozgalmak kizárólag a fővárosra szorítkoznak: igaz lenne az, amivel ellenségeink kezdetben vádoltak.

— Az volt a kifogás a kvietta non movere elveinek hívei részéről, hogy mindaz, amit mi teszünk és mondunk, nem az ország talajából nőtt ki, hanem idegen földből van átplántálva, annak az országban nincs gyökere és a teória emlíni nőtt fel. Ezzel szemben meg voltunk győződve, hogy a mi mozgalmunk praktikus része épen ellenkezőleg, az ország mai helyzetének egy természet törvényszerű következménye. Az ország mai állapotából kellett kialakulnia. A mi szociálpolitikai ideáink és ideáljaink erősen érzett magyar szükségleteknek a visszhangjai. Az természetes, hogy ezeknek legelőször az ország fővárosában kellett hangot találniuk és mihelyt ezek a hangok megszólaltak, megindult a vitának egy kísérleti bizonyítása.

Mert mi lett volna, ha a mi ellenfeleinknek lett volna igazuk? Az, hogy ezek az állítólag idegen hangok hatás nélkül maradnak meg a tiszta teória mezején és hogy az ország nem érdeklődik irántuk. Ezzel szemben az történt meg: alig, hogy egypárszor a nyilvánosság előtt megszólaltunk, valóságos bucsujárás indult meg a Társadalomtudományi Társaság központjához. Az ország minden részéből oly tömegesen kérnek tőlünk előadásokat, előadókat, hogy képtelenek vagyunk eleget tenni ezeknek a kívánalmaknak.

Nem az a helyzet, hogy a mi előadóink mennek és csinálják a hangulatot, hanem megferditva van a dolog. Az ország nagyobb centrumaiban erős fiókok alakultak, így Győrött, Szegeden, Nagyváradon, Lugoson és csak természetes, hogy ebben a sorozatban Arad mint a legerősebbek egyike foglal helyet.

— Próbálja ezt vaiaki megcsinálni olyan

eszmékkel, melyeknek az országban talajuk nincs.

— Milyen hatással volt a társulat életére Andrassy Gyula gróf lemondása az elnöki állásról? — kérdezte munkatársunk.

— Az ember azt hihetné, — szolt Somló dr. — hogy egy fejlődésben lévő társaságra egy ilyen hatalmas patrónusnak a lemondása majdnem csapásként hatott.

Ezzel szemben a tényállás az, hogy a társaságnak sohasem tett jót a hatalmon lévőknek érdeklődése és részvétele. Közállapotainak differenciátlansága meglátszik társaságunk életének kezdetleges időszakában is. Megalakulásakor sok konzervatív tudós és politikus tagja volt a társaságnak. Rákosi Jenő, Concha Győző stb. A társaság irányának határozottabbá válása és a befolyásos védnökök és tagok kiválása azonban minden egyes alkalommal hihetetlen erősödést jelentett a társaságra. A mit legelfogulatlanabban a tagok száma tüntet fel. Míg Andrassy elnöksége alatt a tagok száma alig lehetett ötszáznál több, nyomban Andrassy kiválása és az ezzel kapcsolatosan a központi sajtóírodából a társaság ellen megindított hajszának hatása alatt a tagok száma ezerkétszázra szökött fel. A koalíciós idők terrorizmusa közben az óvatosabb elemek a társaságból kisompolyogtak, a tagok száma elérte a kétezret.

— Jellemző adat, hogy a Huszadik Század jubiláris számából a tagok járulékán kívül ezernél többet nyomattak és ez teljesen elfogyott.

Amint természetes, hogy a mozgalom Budapestről indult ki, ép oly természetes, hogy az ország ama városaiban ver nagyobb hullámokat, melyek kulturális tekintetben az országnak leghatalmasabb gócpontjai.

Mozgalmunk helyességének kellemes meg erősítése, — fejezte be fejtegetéseit Somló dr. — hogy a magyar szellemi életnek ez a hatalmas központja: Arad is, ily erővel és lelkesedéssel karolta fel az ügyet.

A meggyilkolt gróf.

A velencei bünszövetkezet tárgyalása.

Távirati tudósítás.

Arad, március 5.

Világhírességű gyilkossági ügy tárgyalását kezdte meg a velencei esküdtbíróóság. A pör főhőse a szépséges Tarnovszka grófnő, aki több társával gyilkosságra való szövetkezés miatt került fogságba. A pör története ez:

(A gyilkosság.)

Az 1907. évi szeptember negyedikén Naumov Miklós, egy huszonhárom éves orosz fiatalember több revolverlövessel megölte Komarovszki grófot. Kezdetben azt hitték, hogy Naumov szerelémféléből követte el a gyilkosságot, csakhamar kiderült azonban, hogy öntudatlan eszköze volt egy bünszövettségnek, mely rut haszonlesésből ölette meg a grófot. A bünpörnek valamennyi szereplője orosz alattvaló. Néhány nappal a gyilkosság előtt érkeztek Moszkvából Bécsbe s onnét Velencébe mentek, ahol a büntettet elkövették. Az ügyészi vádirat részletesen ismerteti a bünpört, mely világszerre szenzációt keltett.

Komarovszki Pál gróf, aki özvegy ember volt, a szeretőjével, Tarnovszka Máriával, s ennek társalkodójával, Perier Elizával augusztus közepén érkezett Bécsbe. Néhány nappal később Komarovszki megjelent egy bécsi biztosító intézetnél s ott Tarnovszka Mária javára félmillió frankra biztosította az életét. Kikötötte a szerződésben, hogy a biztosítási összeg még gyilkosság esetén is kijár Tarnovszkának. Szeptember negyedikén Komarovszki Velencébe utazott, ahol egy magánházban bérelt lakást.

Tarnovszka Mária, egy feltűnően szép, de mód nélkül könnyelmű asszony, már előbb megállapodott cinkostársaival, hogy Komarovszkit elteszik láb alól, hogy megkapja a biztosítási összeget. Egyik cinkostársa Prilukov Donát moszkvai ügyvéd. Ennek az embernek fényesen jövedelmező ügyvédi irodája volt s mindent Tarnovszkára költötte, a kibe halálosan belszeretett. Az asszony miatt később sikkasztásra vetemedett s megszökött. Olaszországban találkozott a szeretőjével, a kivel városról városra járt, megfordult vele előkelő fürdőhelyeken s két kézzel szórta a sikkasztott pénzt. A mikor a pénzüket elfogyott, Tarnovszka elvált Prilukovtól s fölkereste Komarovszki grófot, a kivel tíz évvel ezelőtt Nizzában ismerkedett meg. A gróf elvitte magával régi szeretőjét Berlinbe, később Bécsbe. Nemsokára követte őket oda Prilukov. Tarnovszka könyörgött neki, hogy szabadítsa meg a gróftól, a kit ki nem állhat, közben levelet váltott harmadik szeretőjével, Naumov Miklóssal. Csakhamar ez az ember is megjelent Bécsben. Tarnovszka panaszkodott neki, hogy Komarovszki rosszul bánik vele s a mikor látta, hogy az ifju mennyire agózik miatta, arra kérte, szabadítsa meg Komarovszkitól. Megígérte neki, hogy a felesége lesz, ha kivánságát teljesíti. Naumov Miklós, a kit az orvosok lelkileg abnormalis embernek mondanak, elhatározta, hogy boszút áll a grófné. A mint Komarovszki elutazott, Naumov követte őt s az ő tudta nélkül Prilukov is Velencébe utazott. Naumov Velencében fölkereste a grófot a lakásán s agyonlőtte. A rendőrség Naumovot letartóztatta. Még ugyanaz nap letartóztatták Prilukovot, harmadnap pedig Bécsben Tarnovszka asszonyt fogták el abban a pillanatban, a mikor a biztosítási összeget akarta fölvenni. Komarovszki négy nap mulva belehalt a sebeibe.

(A két napi tárgyalás.)

A mai tárgyalás megkezdése előtt a hírlapírók meglátogatták cellájában Tarnovszka grófnőt. Arra a kérdésekre, milyen reményekkel indul a tárgyalás elé, a grófnő ezeket mondotta:

— Kész vagyok a harcot felvenni.

A vádlottnő folyton cigarettázik, a többi vádlottak is elég jó kedélyhangulatban vannak. A tegnapi nap a vádlottak személyi viszonyainak megállapításával telt el. A grófnő talpig feketében van s elég nyugodt.

Velencéből táviratozzák: A bíróság általános nagy érdeklődés mellett folytatta ma Tarnovszka grófnő bünpörét. Nemesak a tárgyaló terem telt meg zsufolásig, de a törvényszéki palota előtt is több száz ember tolongott. Fél-tizenegy órakor nyitotta meg az elnök a tárgyalást. Nyomban szólásra emelkedett Lucati dr., Prilukov védője és kijelentette, hogy védenca 45 tanut kért megidézett, akik közül csak hetet idéztek meg. Ez ellen tiltakozik, mert a bíróságnak ez az eljárása törvénytelen.

Az elnök a védőt rendreutasítja.

Lucati beszéde alatt észrevették, hogy Tarnovszka grófnő gyakran a közönség felé néz, majd sirni kezd.

— Mi történt? — kérdezte az elnök a vádlottnőtől.

Tarnovszka grófnő nem válaszolt semmit, csak tovább sirt. Kiderült, hogy ekkor Tarnovszka grófnő atyja jelent meg a teremben és hosszasan nézte leányát. A grófnő több mint egy negyed órai sírás után atyját mosolyogva üdvözölte. A jelenet nagy hatást keltett.

Holnap folytatják a tárgyalást, amely legalább 3 hónapig tart.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetés osztály — 151

HIREK.

A titokzatos orvoskisasszony.

Gyilkos, vagy szélhámós.

Távirati tudósítás.

Arad, március 5.

Mai lapunkban irtunk arról, hogy a zágrábi rendőrség letartóztatott egy Marianovics Amadéa nevű szélhámós orvosnövendék hölgyet, aki egyes helyeken egy Milches nevű vezérkari tiszt özvegyének adta ki magát és az a gyanu merült fel ellene, hogy a vezérkari tisztnek 6 küldte a méregpirulákat. E szerint a Hofrichter-ügyben szenzációs fordulat várható, mert nem lehetetlen, hogy a leány mérgezte meg a vezérkari századost.

Marianovics Amadéa letartóztatása a budapesti rendőrség szorgalmazására történt. A méregpirulák ügyében ugyanis a budapesti rendőrség is nyomozott és nyomozás közben találta gyanusnak a szélhámósnt.

Marianovics Amadéa a múlt év október és november hónapjaiban Budapesten tartózkodott. Itt orvosokkal, orvosnövendékekkel és katonatisztekkel ismerkedett meg; egyikkel-másikkal szoros barátságot is kötött. Egyik kedvesét, egy szigorló orvost rábirta, hogy írjon neki vényt 1 gramm ciankáliról. Az orvosszigorló ezt meg is tette, egy fővárosi orvosnak, Drechsler Miksának nevét hamisította a vényre, amely Róna Samu dr. tanár vénylapján volt kiállítva, Marianovics Amadéa dr., a Wettstein-féle szanatórium alorvosa részére, fotografiai célokra.

Ezt a rendőrség csak akkor tudta meg, mikor a bécsi mérgezési eset után a budapesti gyógyszerárakban nyomozott.

Marianovics Amadéa akkor már nem volt Budapesten. Megállapították, hogy a nő, aki beteg volt, orvosok ajánlatára a Pasteur-intézetben talált fölvételt és hogy az intézet egyik alorvosa, Amadéa hajában elrejtve talált egy kis pléhhengert egytized gramm ciankálival. A mérget a nőtől elvette.

Most, folytonos keresésre tudta meg a rendőrség, hogy Zágrábban, a Kukorovits-utca 17. számú házban lakik. Azonnal intézkedett, hogy sürgősen állítsák elő és hallgassák ki, az ügyre vonatkozó összes jegyzőkönyveket pedig elküldték a zágrábi rendőrségre.

Marianovics Amadéa 26 éves, valjevoi születésű, állítólag szigorló orvos. Erre vonatkozólag minden pozitív adat hiányzik. Tény, hogy sokat mulatott orvosok és tisztak társaságában, néha Miletics vezérkari tiszt özvegyének mondotta magát. Több vezérkari tisztnek volt ideig-óráig a szeretője.

Marianovics, akit tegnap az egész napon át vallattak, kijelentette, hogy a ciankálit Budapesten vette, az Üllői-ut 39. szám alatt levő Angyal patikában. A gyógyszerár tulajdonosa, Bayer Dezső dr. egy hozzá intézett kérdésre azt felelte, hogy Marianovics vagy téved, vagy hazudik.

Parsics zágrábi rendőrkapitány, a bünyügyi osztály vezetője egy budapesti újságíró telefonkérdezősködésére ezt mondta:

— Éppen ebben a percben hozatom fel cellájából Marianovics Amadéát. Eddig még mindent tagadott, hogy ő az inkriminált időben ciankálival bírt, Linzben és Bécsben is volt és tudott a Hofrichter-ügyről. Erős a gyanum, hogy ez a nő *hirhedt szélhámós és nincs kizárva, hogy szerepe volt a bécsi mérgezésben.* Állandóan barátságot tartott fenn katonatisztekkel és már eddig is több botránya volt. Egyelőre letartóztatásban marad.

Zágrábból táviratozzák még: Az itteni hadtestparancsnokság érintkezésbe lépett a rendőrséggel, hogy segítkezzen nyújtson a nyomozásban. Ezután valószínűleg a legközelebbi napokban a letartóztatott asszony kihallgatásánál a katonai hatóság is képviselve lesz. Az asszonyról még azt is jelentik, hogy típusa a rác nőknek, nagyon szép, mindig elegáns, okos és művelt asszony.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 6-án az időjárás: változás nem várható.

— Augusztia főhercegnő felgyógyult. Budapesti tudósítónk jelenti: Augusztia főhercegnő ma este gyógyultan hagyta el a Herceci-szanaszatóriumot, de még néhány napi teljes nyugalomra van szüksége, hogy egészsége teljesen helyreálljon.

— A horvát tartománygyűlés összehívása. Zágrábból táviratozzák: A király a zágrábi tartománygyűlést március 18-ára hívta össze.

— A Társadalomtudományi Társaság megalakulása. Holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor alakul meg a Központi szálloda nagytermében a Társadalomtudományi Társaság aradi fiókjá. Az ünnepies megalakulásra ma este a Társadalomtudományi Társaság központja képviselőiben megérkeztek Pikler Gyula budapesti egyetemi tanár, a Társadalomtudományi Társaság elnöke, Somló Bódog kolozsvári egyetemi tanár, alelnök, Zsigány Árpád és Pásztor Árpád írók. Holnap megérkezik Gerő Ödön író. Pikler Gyula, kinek nevéhez talán felesleges minden jelző, kérésünkre ma este cikket írt az Aradi Közlöny számára a vidéki polgárság társadalomtudományi szervezkedéséről. A cikket lapunk más helyén közöljük. Az alakuló közgyűlés után vasárnap délután 4 órakor ugyancsak a Központi szálló nagytermében tartja meg Somló Bódog előadását a szociológiai feladatairól. Vendégeket mindkét alkalommal szívesen lát a vezetőség.

— Akik nem kapnak városi jeget. Megírtuk, hogy a tanács legutóbb tartott ülésén megállapította a városi jéggyárban termelt jégnek eladási sorrendjét. A tanács a szabályrendelet tervezetét kiadta a főorvosnak és főkapitánynak véleményadás céljából. Posgay Lajos dr. főorvos és Sarlot Domokos főkapitány ma terjesztették be együttes véleményüket. Mindketten helyeslik, hogy első sorban az élelmiszerárússok kapják a termelendő jeget, mert az által a fogyasztó közönség friss és élvezhető áruhoz jut. Érdekes, hogy a tanács feltételhez akarja kötni a városi jég megszerzhetőségét. Kikötendőnek tartják, hogy csak azok élvezhetik ezt a kedvezményt és csak azoknak adnak jeget mérsékelt áron, akik az élelmiszerárússokat nem emelik, vagy eddig is már nem emelték. Mert, akik emelték, azok a kezelés-drágulását már számításba vették és nem számítanak olcsóbb jégre. Ez az álláspont teljesen megfelel a közgyűlés intencióinak, mert a törvényhatóság azért hoz áldozatokat a jéggyár létesítéseért, hogy a fogyasztó közönséget is megóvja a mesterséges és indokolatlan drágítástól.

— Lueger betegsége. Bécsből jelentik: A városházán ma a legutóbbi napok reménykedése után ismét nagy a szomorúság. Lueger sokkal rosszabbul van, mint tegnap. A ma reggeli bulletin immár a teljes bizonyosság színeiben tünteti fel, hogy a 3 hét óta súlyos beteg polgármestert többé nem lehet megmenteni. Lueger ma folytonosan hányt és apatikusan türi mindazt, ami vele történik.

— A vármegye ügyei. Aradmegye törvényhatóságának mai rendkívüli közgyűlésén a főispáni beiktatás után több vármegyei és községi ügy is került tárgyalásra. Így többek közt Dálnoki Nagy Lajos alispán előterjesztésére a múlt közgyűlésen hozott határozat értelmében a közgyűlés kimondotta, hogy a vadász-apátii-barakonyi törvényhatósági közutnak egész hosszában és a szintye szapáryligeti közut 0-3 kilométer szakaszának még ez évben leendő kiépítésére a megye 700,000 koronás kölcsönt vesz fel, amelynek megszerzése felől később határoz. Az alispán ezután bemutatta a vármegyei közokmány villanyvilágítása ügyében öt évre újabb kötött szerződést. Végül a közgyűlés a Söborsinban emelendő Vöröskereszt-kórház segélyezésére 500 koronát szavazott meg.

— Az egészséges tejért. Aradvármegye alispánja elrendelte Mikalaka községben a tehéneknek tüdőgümőkorrá való megvizsgálását, mert Mikalakaról igen sok tejet szállítanak Aradra. Felkérte a tanácsot, hogy Ujarad községben is rendeltessen el a temesmegyei alispán után vizsgálatot, mert Ujarad is tejtermelő központ. Kellner Gyula főállatorvos javaslatára a tanács a legelőre kihajtott tehének megvizsgálásával megbizta a városi állatorvost és átírt Temesmegyéhez, hogy Aradváros közegészségügyi viszonyára fontos vizsgálatot rendelje el Ujaradon.

— Párbaj egy interpelláció miatt. Olmützből táviratozzák: A losonci 16. tüzérezred egyik hadnagya, Visky József Starovszky morva tartománygyűlési képviselőt párbajra hívta. Starovszky ugyanis interpellált a tartománygyűlésen a morva hadgyakorlatokra vonatkozólag és az interpellációban megtámadta a hadgyakorlatokon résztvevő magyar hadnagyot is.

— Eljegyzés. Éliás Lenkét eljegyezte Reiner Adolf, a Pécskai takarékpénztár cégvezető titkára.

— Kell Manó cég ajánlja hirneves ke-lengyeharisnyait és ruhadisz remekeit. Telefon szám 673. 652

— Letartóztatott butorkereskedők. Fővárosi tudósítónk telefonálja: A budapesti rendőrség ma csalás és magánokirathamisítás miatt letartóztatta Fodor Zsigmond és Fodor Gyula butorkereskedőket, a „Fodor Mihály utódai” cég tulajdonosait. A cégnek előbb a Váci utcában, majd a Váci-köruton volt üzlete, de ez az utóbbi időben rosszul ment. Erre a cégtulajdonosok azokat a váltókat, melyeket vevők hiteltre vásárolt butorokról adtak, a törlesztéskor mindig az eredeti összegre állították ki. Amikor több vevő erről tudomást szerzett, feljelentette a céget. Ma a rendőrség megidézte a két Fodort és kihallgatásuk után letartóztatta őket. A cég passzívája 690.000 koronára rug.

— Javaslat Balcsó Antal fegyelmi ügyében. A városi közigazgatási bizottság — mint azt megírtuk — jóváhagyta Kádas Kálmán főjegyzőnek azt az intézkedését, melylyel Balcsó Antal mérnöki hivatali segéd tisztet nyilvános inzultálás miatt állásától felfüggesztette és ellene a fegyelmi eljárást megindította. A bizottságnak a felfüggesztést jóváhagyó végzése ellen Balcsó a belügyminiszterhez felebbezett, aki azonban még nem döntött. A fegyelmi eljárást már befejezték és az iratokat a polgármester kiadta Reicher Károly főügyésznek véleményadás céljából. A főügyész azt javasolja, hogy a fegyelmi választmány ítélje Balcsót dorgálásra kötelesség mulasztás címén.

— Kitüntetés. Szép és megérdemelt kitüntetés érte Kaszab Gézát, a Munkaadók Szövetségének főtitkárát. Az Ipartestület előjárásága legutóbb tartott ülésén Kaszab Gézát az iparügyek terén szerzett kiváló érdemei elismerésül az Ipartestület örökös tiszteletbeli titkárává választotta.

— Százkét éves aradi urinó halála. Ma délután helyezték örök pihenőre özvegy Goron Gerzelyné, aki rövid szenvedés után végleggyengülés következtében halt meg százkét éves korában. Az elhunytban Tabakovits Emil műépítész és Tabakovits György dr. ügyvéd nagyanyjukat gyászolják.

— A poros utcák. Érdekes és teljesen aktuális beadvánnyal fordult ma a városhoz Molnár Pál aradi lakos. Írása élénk színekkel esetenli az aradi utcák tarthatatlan állapotát. Különösen az autobuszok által felkavart portenger egészségügyi hatását domborítja ki és felszólítja a tanácsot: győzdjék meg arról, vajjon milyen a kocsik belseje, a közönség ruházata és a kalauz arca. Valóságos porréteg rakódik le, melyek kitűnő bacillus termelő telepek. Molnár ezután arra figyelmezteti a tanácsot, hogy ez ellen nem használ a vízzel való öntözés. Figyelmezteti a tanácsot, hogy a főváros olajjal védekezik a tüdővést terjesztő poros utcákon; a nagy közönség nevében azzal a kérelemmel fordul a tanácshoz, hogy ott, ahol az autobuszok közlekednek, tegye meg a próbákat. Az ötletet a tanács magáévá fogja tenni. Különben is a rendőrséget már tavaly utasította a tanács, hogy tegyen kísérletet az olajpermetézzel.

— Betörések Őszentannán. Őszentanna községben, mint tudósítónk írja, az utóbbi időben mind sűrűbben fordulnak elő betörések és lépások. Az újszentannai kis számú csendőrség nem képes a közbiztonságra vigyázni és a veszedelem egyre nő. A lakosok a boszutól félve már feljelenést sem mernek tenni. Tegnap éjjel Aufmuth István őszentannai vezető rendőr négy gyanus alakot látott, amint egy kukorica görében lopni akartak. Igazolásra szólította őket, mire azok revolverből kétszer rálöttek. A lövések szerencsére nem találtak. A rendőr segítségért kiáltott, a betörők menekülni próbáltak, de az odasiető rendőröknek sikerült két betörőt elfogni.

— A kalotaszegi háziipar kiállításnak holnap, vasárnap, e hó 6-án, délelőtt 11 órakor lesz a hivatalos megnyitása a Weitzer-utcai polgári fiúiskola dísztermében. Ismételten felhívjuk a közönség figyelmét, ne mulassza el e rendkívül érdekes kiállítást megtekinteni. A kalotaszegi háziipar, különösen a butorfaragás teltett minden hazai és külföldi ilyenmü háziipar termékeken.

Megnyilt
az aradi első
próba baba
gyári ipartelep, hol mindennemű reform és más divatos modellek 24 óra alatt elkészülnek.

Verseny árak!
Próba-baba db. frt 2-75
Ugyanott játék-baba klinika és gyártás elfogadhatnak.
Játék-baba javítások és külön
testrészek kaphatók. 72

Gyári ipartelep: Zrinyi-utca, (Első Aradi Takarékpénztár épület.)
Raktár, rendelések és javítások eszközöltetnek
REICH EL.
Arad, Színházi Versenybazar.

Uj angol és francia női szabóság

női divattermet

Arad, Szabadság-tér 17.

Wittenberger H. és Jaczkó József cég alatt a drezdai tanfolyam bevégezése után, úgy a külföldön, mint Budapesten szerzett több évi tapasztalataim alapján a fenti cég alatt

nyitottunk, hol úgy az angol, mint a legdiszesebb francia toilletket a legmagasabb izlésnek megfelelően készítem. A mi nek meggyőződéséről a tisztelt hölgyközönség szíves pártfogását kérjük.

Kiváló tisztelettel

Jaczkó József.

— Az aradi külterületek tűzveszélye. Az aradi önkéntes tűzoltó testület városi segélyének felemelését kérte. Négy száz koronáról volt szó és a közgyűlés megtagadta. Erre a testület elhatározta, hogy ezentúl a városon kívül keletkező tüzekhez nem megy ki. Ezt ma tudatták a várossal is. Mint értesülünk, Sarlot Demokos főkapitány a rendőrség egy részét tűzoltókká képeztetni ki.

— Jótékonyág. A szegénytanulók számára a héten a következő adományokat vettük: Geller Izidorné, Heinrich Sándorné és Keller Izsóné élelmiszereket, Lócs Rezsóné 100 drb. narancsot küldött. Fogadják ezután is köszönetemet. Özv. Hauser Károlyné ezredesné, egyes. elnök.

— Gyászünnepe. Hirschmann József, az aradi zsidó hitközségnek egy negyed századon át volt érdeműs elnöke kegyeletes emlékének tiszteletére március 6-án, délután fél 6 órakor, mint elhalálása évforduló napján, a zsinagógában gyászemlékünnepe lesz.

— Birtokcsere. Az aradi törvényszék telekönyvi hivatalában az elmúlt héten a következő birtokváltásokat jelentették be: Özv. Vlacsil Ferencné eladja az aradi 2491. számú tjkvben felvett Demeter-utca 73. számú házat 2000 koronáért Lengyel Istvánnak. — Kosák Jánosné eladja az aradi 1518. számú tjkvben felvett Töltés-utca 9. számú házat 3500 koronáért Kicsi András és nejeének. — Grosz Emánuel eladja az aradi 5750. számú tjkvben felvett Szent-István-utca 3. a) számú házból az öt illett fele részt 15.000 koronáért Drugovics Viktóriának. — Kis Ferenc és tulajdonostársai eladják az aradi 6451. számú tjkvben felvett Legelő-sor 9) számú házat 1400 koronáért Szász Marián János és nejeének. — Blau Jánosné Kovács Mária eladja az aradi 4005. számú tjkvben felvett Demeter-utca 45. számú házat 9600 koronáért özv. Mittermayer Antalnak. — Idősb. Szabó József eladja az aradi 2904. számú tjkvben felvett Kut-utca 31. számú házat 2000 koronáért Juhász István és nejeének. — Goldfeld Babetta eladja az aradi 5007. számú tjkvben felvett Óvár-utca 6. számú házat 5600 koronáért Löwenstein Lajosnak. — Balogh Zoltán eladja az aradi 4484. számú tjkvben felvett Révai-utca 12. számú házat 18.000 koronáért Kulcsár Istvánnak. — Tribus Antal eladja az aradi 6685. számú tjkvben felvett Demeter-utca 90. b) számú házat 11.000 koronáért Mendlik Bélának. — Markovich György és neje eladják az aradi 5742. számú tjkvben felvett Lipót-utca 4. a) számú házat 19.600 koronáért Vázsoy Lajos és nejeének. — Özv. Varga Lajosné eladja az aradi 1713. számú tjkvben felvett E. Választó utca 55. számú házat 20.000 koronáért Rosenberg Mihály és nejeének. — Rosko János és neje eladják az aradi 265. számú tjkvben felvett Török Gábor-utca 8. számú házat 3750 koronáért Polánszky János és nejeének. — Özv. Balázs Gáborné eladja az aradi 4705. számú tjkvben felvett Kossuth-utca 46. számú házat 36.000 koronáért Varga Nagy Andrásnak. — Muhari Imre és neje eladják az aradi 7072. számú tjkvben felvett Duna-utca 22. számú házat 2500 koronáért Kuk János és nejeének. — Mossóczy István elad az aradi 7370. számú tjkvben felvett házakból 300 □-let 975 koronáért Biró Andrásnak. — Özv. Griesz Edéné eladja az aradi 3655. számú tjkvben felvett Kasza-utca 6. számú házat 3600 koronáért Taugner Juliának.

— Wiener Gyula dr. előadása Boroszlóban. A porosz fogorvosok egyesülete a jövő hét folyamán tartja évi közgyűlését, mely egyidejűleg találkozója is lesz az egész világból összehozható stomatológusoknak. A fogászat mai fejlettsége és ennek a tudományágnak jelentősége a boroszlói gyűlés iránt általános érdeklődést kelet. A legkiválóbb orvosprofesszorok előadásainak sorozatában szerepel Wiener Gyula dr. aradi kiváló fogorvos előadása is, akit a poroszországi egyesület elnöksége kért fel tudományos kutatásai eredményének ismertetésére. Wiener dr. ma utazott el Boroszlóba.

— A fejfájás nagyon gyakran csak a sok evéstől vagy a túlsok ivástól ered. — Ilyenkor reggel az öltözködés alatt fél pohár Ferencz József-keserűvizet kell kortyonkint innunk, hogy gyomrunkból a zavaró elemek mielőbb eltávolodjanak. A valódi „Ferencz József“-viz kelleme, igazi gyógyértékkel bíró természetes ásványvíz, mely nem okoz csikarást vagy gyomornyomást, mint a legtöbb por, pirula vagy más „csodaszer“-nek hirdetett haszontalan dolog, ezért az orvosok is a legtöbbszörre becsülik. 251

— Vas és társa Boros Béni-tér 6. szám alatt levő s előnyösen ismert építési anyag raktárosoknak mai számunkban közölt hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét. 1258.

— Üzlet áthelyezés. Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy bádogos üzletemet Deák Ferenc-utca 24. sz. alól Deák Ferenc-utca 30. szám alá (Földes gyógytárral szemben) helyeztem át. Ez alkalommal bátorodom a n. é. közönségnek régi jó hírnevének örvendő bádogos üzletemet továbbra is becses pártfogásába ajánlani. Főtörökvésem lesz úgy mint eddig is, hogy olcsó, jó és pontos munkámmal igen tisztelt rendeléim igényeit legjobban kielégítem. Készítek minden szakmába vágó bádogos munkát, u. m. díszes tető és kupola fedést, tetőablakot, csatornákat, vízgöyjtőt, párkányokat és erőlyeket minden kivitelben rajz szerint. Raktáron tartok mindennemű kész fürdőkádakat, ugyancsak az összes konyha-berendezési és háztartási cikkeket nagy választékban. Javításokat, fedeleket és csatornákat befestését elfogadom és pontosan elkészítem. Teljes tisztelettel Haunauer Mihály épület és díszmű bádogos. 1246

— Mai postával a következő tartalmú körlevelet vettük: Arad, 1910 március hó, városi és megyei telefon 457. Fodor és Halász kalap, fehérnemű és uri divat üzlete Aradon, Neumann M. cs. és kir. udv. szállító ruhatelepe mellett Nagybecsű tudomására hozzuk, hogy fenti cég alatt uri-divat üzletet alapítottunk és kérjük szíves támogatását. A szoliditás elvére támaszkodunk, ezzel akarunk hű és ragaszkodó vevőközönséget szerezni, ettől várjuk üzletünk gyarapodását és föllendülését. Raktárunkról pedig csak ennyit: számol a legkényesebb igényekkel és az utolsó darabig modern és választékos. Kiváló gondot fogunk fordítani postai és telefoni rendelések eszközésére is. Midőn újból kérjük, hogy mind ezekről személyes meggyőződést szerezni kegyeskedjék, ajánljuk magunkat kiváló nagyra-becsüléssel: Fodor és Halász. 1208

— Uri hölgyközönség szíves figyelmét felhívjuk a Kelemen-féle legideálisabb Magnás-crém szappan, puder és kézfinomítóra, mely Kelemen gyógyszerésznél Berzova, továbbá Aradon Vojtek és Weisz uraknál kaphatók. 271

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban március 5-én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be és házasságot kötöttek: Született: Trevisán Antal mérsárosnak János nevű fia, Tomori Ignác lakatosnak Ernő nevű fia. Meghalt: özv. Goron Gergelyné 102 éves magánzónó, Tarák Antal 55 éves napszámos. Házasságot kötött: Curticeán Pál napszámos Stoiadiu Paraszkával, Csután Péter fűrészgári fűtő Baikas Máriával.

— Kossak csász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme. Weitzer János-utca 3. sz. Telefon 657. 261

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

PESTI TRÉFÁK.

— Fővárosi levél. —

(Mi, keresztények.) A Barcsay-utcai gimnáziumból nagy busan jön hazafelé Gelb Dezső, a harmadik osztály tanulója. Ok a busulásra: a bizonyítvány. Csupa szekunda. Olyan vaskosak, hogy a szerencsétlen alig-alig cipeli. A fiu hazatér. Az apa ránéz a kisirt szemü nebulóra és amikor ez a bizonyítványt átadja, rámondul:

— Te csirkefogó, te gaz kölyök. Hát ilyen bizonyítványt merészelsz hazahozni?

Puff-puff-puff. És elhangzanak az apai intelmek.

A fiu csak türi a jól megérdemelt ütlegeket, de azután igazolásul ezt mondja:

— Azért buktattak el, mert abban a gimnáziumban óriási az antiszemizmusz.

Az apa észhez kap és miután már ő is megelégette a „kiválasztottak“ népéhez tartozni, elhatározta, ha ő nem is, de a fiu áttér a keresztény hitre.

A legközelebbi bizonyítvány osztáskor a fiu megint szekundákkal terheltén lép az apja elé.

— Hát te nyomorult, — fogadja az apa — hát most keresztény vagy, nem lehet szó antiszemizmusról, hát honnan származnak a szekundák?

A fiu egy percig üresen belebámul a levegőbe, azután, mint akinek valami okos idea jut az eszébe, kiböki:

— Hát tudod édesapám, minékünk keresztényeknek nincs hajlamunk a tanulásra.

(Régi sirok.) Két archeológus eldicsekszik. Az egyik, aki az erdélyi római sirok ásásából tér haza, mondja a másiknak:

— Fontos felfedezést tettem. Az egyik régi római sirban drótokat találtam. Ez barátom ékes bizonyítéka annak, hogy már a rómaiak is ösmer-ték a telegrafálást.

Fekete Sas

Nagy szálloda.

Arad, Boczkó-utca 5. sz., átjárat Zoltán-utca.

Teljesen ujonnan, fényesen berendezve. : Szobák minden árban. : Étterem elsőrendű konyhával, zenével. : Figyelmes kiszolgálás, különös tekintettel tisztán kezelt zamatos borokra. : Asztaltársaságok részére különösen alkalmas separék.

Lóvasút megállóhely.

Autobusz megállótól 3 perc.

„ETERNA“

A világ legelegánsabb, legszebb, leglaposabb és legpontosabb órája

1163

„Schild Frères Co“ Granges Schweiz.

Aradon
csakis

Weinberger Ferenc és Assael H. és Fia uraknál kapható.

A másik nagy bölcsen hallgatja és azután visszavág:

— De az én leletem, az még nagyszerűbb. A dunántúli régi római sírok egyikében sem találtam drótokat. Nem kézzelfoghatólag bizonyítja ez azt a fontos tény, hogy a régi rómaiak már a drótnélküli táviratozást is ösmerték.

(Ady Endre a parlamentben.) Ady Endre, a Párisban székelő ultramodern költőkirály táviratot kapott Tasnádról, hogy lépjen fel. Nem szinpadí deszkáról, se felolvasó pódiumról van szó. Hanem arról, hogy lépjen fel képv. előnek. Csapj fel ücsém honatyának, — mondta Tasnád választóközönsége. Ady Endre erre azt válaszolta egy levélben, hogy ő nem lép fel, hogy ő nem lép fel, mert a mostani, mert a mostani konzervatív junker-reakciós, konzervatív junker-reakciós irány nem tetszik neki, irány nem tetszik neki. Pont. Sőt: Kétszer Pont!

Ady Endre tehát nem lép fel. Ezt meg fogja írni versben is — mert ő mindent megír — sőt már meg is írta az erre vonatkozó költeményt, melyet sikerült megszeroznünk és hangzik eképpen:

Nem lépek fel.

Vesztettül zug
A parlament-zene
Én nem lépek fel,
Fene lép, lépfene.

Én a tulajdonképeni Lépfő,
A Lépfőgelő, az igazi Eigen:
Én nem lépek fel,
Ich nicht aufsteigen,
Ich nicht aufsteigen.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi vasasbál, amelyet ma este tartottak meg a Központi Szállóban, ép olyan kitűnően sikerült, mint az előbbi években. A következő hölgyek jelentek meg:

Asszonyok: Sohlmann Mártonné, Doka Miklósné, Licker Ferencné, Licker Viktorné, Ludwig Lajosné, Reviczky Kálmánné, Kiss Jánosné, Székely Sándorné, Blédy Boldizsárné, öz. Ehleuter Jánosné, Másik Józsefné, Godra Lajosné, Mizera Józsefné, öz. Benkő Károlyné, Rosenfeld Bernátné, öz. Bródy Józsefné, Varga Kálmánné, Csomáry Józsefné, Stauffer Károlyné, öz. Trebitsch Jakabné, Baumgartner Károlyné, Burza Kornélné, Dingfelder, öz. Ruttkay Lajosné, Müller Andrásné, Minich Károlyné.

Leányok: Ehleuter Adél, Másik Lina, Másik Józsa, Godra Vilma, Benkő Ella, Mizera Margit, Mizera Mariska, Rosenfeld Franciska, Székely Annuska, Székely Janka, Tirmaun Regina, Bródy Cili, Bodrogyh Manca, Minich Mariska, Csomáry Annuska, Varga Nyuskó, Licker Irma, Trebitsch Margit, Stauffer Annus, Baumgartner Mariska, Dingfelder Giza, Ruttkay Etelka, Sztójka Etelka, Minich Józsa, Müller Ilonka.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Hamis esküvel vádolt birtokosné. Hegyán Tódorné pankotai lakosnál az 1904. évben megjelent egy ember, aki magát aradi kereskedőnek mutatta be s rábeszélte Hegyánnét, hogy tőle egy varrógépet vásároljon. Hegyánné a rábeszélésnek engedve, megrendelt egy varrógépet, de mert írni nem tud, a megrendelő levelet helyette a szomszédasszonya írta alá. Néhány hónap múlva a szegedi törvényszéktől egy váltókeresetet kapott, amely szerint őt egy Weisz Jakabné nevű asszony perelte egy váltó alapján. Miután Hegyánné soha váltót nem írt alá, letette az esküt, hogy váltót nem írt alá és a nevének aláírására sem hatalmazott meg senkit. A megindult nyomozás folyamán azonban az aradi ügyészség vádat emelt Hegyán Tódorné ellen hamis eskü büntette miatt, mert a váltón lévő aláírás Hegyánné megbízásából került oda. Ma volt ez ügyben a főtárgyalás. A bíróság elfogadta a vádlott asszony védekezését, hogy nem tudta, hogy váltó aláírásával bizta meg a szomszédasszonyt s hogy a megrendelőjegy tulajdonképpen váltó volt s ezért Krenner Zoltán dr. védelme után a vád és következményei alól felmentette.

§ A lelkész támadója. Ez év január 31-én a Pécskai ut és gróf Leiningen-utca sarkán haladt el egy temetési menet. Özvegy Buzinszky Jánosné nagy gyászoló közönség kísérte utolsó útjára. A koporsó mögött haladt Chrapa Sándor minorita lelkész, akit anélkül, hogy bárki észrevette volna, Hirt Antal lakatossegéd meglökött, majd pedig durva szidalmakkal illetett. A gyászmenet megbotránkozva vett tudomást a teljesen részeg ember garázdálkodásáról, aki ily módon megzavarta a vég-tisztességadást anélkül, hogy arra bármi oka lett volna. A járásbírói tárgyaláson ezért ma Szöllösi Jenő dr. járásbíró hét napi fogházbüntetésre ítélte a vádlottat.

§ Felmentett irnok. Csehák Imre nagyhal-mági kir. járásbírói irnokot, kit az aradi kir. törvényszék, mint fegyelmi bíróság 1910. január 12-én 375 kor. 20 fillér pénzbírságra ítélte, a nagyváradi kir. ítélőtábla 1910. február 16-án felmentette.

VÁROS ÉS MEGYE.

Gyáripárosok panasza. A gyáripárosok országos szövetsége panasszal fordult a tanácshoz. A színház épület központi fűtésére hirdett a város pályázatot. A mérnöki hivatalban csak egy rossz színház épületi terv található s ha azt valamelyik pályázó helyesbiteni akarná, 500 korona kiadása lenne, amit a városra hárítana az esetben, ha a munkát megkapná. Azt kéri a szövetség, hogy a város hivatalból készíttessen jó tervezetet és bocsássa ezek másolatát a pályázó cégek rendelkezésére, hogy ezáltal ezek fölösleges és improduktív munkától megkíméltesse. A tanács a kérelem teljesítését megtagadja, mert a pályázati hirdetés feltételei szerint a pályázó maga tartozik helyszini szemlét tartani és a színház építkezési viszonyait tanulmányozni.

Kanyaró után

a legkomolyabb betegségeknek biztosan elejét veszi a SCOTT-féle EMULSIÓ. Az egészség gyors visszaszerzése meglepi mindazokat, akik először tesznek kísérletet a

57417

SCOTT-féle EMULSIÓ-val.

As Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

A SCOTT-féle Emulsió csakis annak köszönhető nagy hírnevét, hogy összes alkotórészeiben fenn tartja legnagyobb fokú tisztaságát. Nagyon megfelelő az elkényeztetett inyek és a meggyengült emésztésnek.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti füveg ára 2 K. 60 fillér. Kapható minden gyógytárban.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 5

Kínálat, vételkérve gyenge, 2000 mm. tartott. Amerika 1/2-el magasabb.

As árak 50 kilónként számítva:

	9 órai zárlat	2 órai zárlat
Tengeri 1910. májusra	6.32-6.33	6.29-6.30
Buza 1910. áprillisa	13.54-13.55	13.50-13.51
Zab 1910. áprillisa	7.38-7.39	7.38-7.39
Rosa 1910. áprillisa	8.78-8.79	8.72-8.73
Buza 1910. októberre	10.08-10.09	11.03-11.04
Buza 1910. májusra	13.42-13.33	13.30-13.31
Rosa 1910. októberre	8.23-8.29	8.26-8.27

Zárul 5 órakor.

Cserekek hitelrészvény	— — — —	678.25
Magyar hitelrészvény	— — — —	835.50
Közúti vasut	— — — —	132.—

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. március 5.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új...	13.10-13.20
76 " " " " " " " " " "	13.20-13.30
77 " " " " " " " " " "	13.30-13.40
78 " " " " " " " " " "	13.40-14.50

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos új...	13.10-13.20
Rosa új...	8.60-8.65
Árpa új...	6.30-6.40
Zab új...	6.70-6.75
Tengeri régi...	5.85-5.90

Felölös szerkesztő:
BOLGÁR LAJOS.

Rendkívüli olcsó árakban árusítunk

férfi öltöny, felöltő és fiu ruhákra tiszta gyapju szöveteket.

LEICHTNER és FLEISCHER Arad, Szabadság-tér 17. — Telefon 475. szám. Kizárólagos posztó gyári raktár. 1226

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1910. évi március hó 6-án:

Délután 3 1/2 órákor mérsékelt helyárrakkal:

Az elvált asszony.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Leon Viktor. Zenejét szerette: Fall Leó. Fordította: Gábor Andor.

SZEMÉLYEK:

Lysenweghe Berezi S.	Rultersplatt	Várnay Jerő
Jana, felesége Diósy Nusi.	Scrop, kalasz	Leóvey Leó.
Bakkensky Polgár S.	Krauffleit	Boda Ferenc.
Vander Loó Sz Rontay B.	Martje, neje	Zalai Margit.
Leye ügyvéd Gerő János.	Adel	Molnár Ilona.
Deesteldonk Dely Lajos.	Tjonger	Nagyivánl.

Kezdeté délután 3 és fél órákor.

Este 7 1/2 órákor, rondes helyárrakkal

A) bérlet.

A) bérlet.

A kis cukros.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta: Gavault. Fordította: Heltai J.

SZEMÉLYEK:

Felicien	Dely Lajos.	Pinglet	Gerő János.
Lapistolle	Várnay Janő.	Boisy	Boda Ferenc.
Paul Normand	Szendrey M.	Pincér	Endrey Gyula.
Mingassol	Polgár S.	Benjamine	Harmath J.
Toupet	Kulcsár L.	Julle	Zalai Margit.
Hector	Beregi S.	Rosette	Novák Irén.

Kezdeté este 7 és fél órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. március 6-án, vasárnap:

1. Asszonyi fufang. Bohózat. — 2. Biarritz. Látványosság. — 3. A völgyényjelölt vizegája. Humoros. — 4. Befalazva. Dráma a francia forradalomból. — 5. Spanyol keringő. Természet után. — 6. Gwallior. Látványosság. — 7. A kegyetlen fogorvos. Bohózat.

Előadások délután 3 órától kezdve.

Helyárrak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

NYILTTÉR.*

A Temesvári Központi Kölcsönös Segélyző Szövetkezet aradi vezérügynöke. Ujváry Lajos

becses tudomására hozza a nagydíj aradi, valamint Arad, Csanád és Bihar megyék nemesen érző közönségének, hogy e páratlan előnyt nyújtó szövetkezeti működését már megkezdte, mely kiterjed *kiházasítás, önalásítás, (baleset, illetőleg nyugdíj, haláleset)* három különálló csoportra. Gyermeknél: úgy fiuk mint leányoknál már egy éves koruktól, míg a harmadik csoport, mely *balesetet, nyugdíjat, halálesetet* foglal magában, 16-ik évtől 60-ig felvesz. Tagsági díj havonta üzletészenként 1 korona. Gyermek árán maradásuk esetén három évi tagság után 80 korona havi segélyt élveznek, illetőleg elhalálozásuk esetén a befizetett *összeget hiány nélkül visszafizetik*. Kiházasítás, önalásítás, illetőleg nagykorúsítás esetén 2000 koronát fizet a szövetkezet. Harmadik csoport: már egy évi tagság után halálesetre 2000 koronát, míg három évi tagság után baleset, munkaképtelenség, illetőleg 80 évi tagság után 50 korona havi, életfogytig tartó nyugdíjat, míg halál esetén 2000 koronát fizet ki a Kölcsönös Segélyző Szövetkezet. Vezérügynök: 1280

Ujváry Lajos. Arad, Árpád-tér 4. sz., I. em. (Ügyneki és ügyneki keresek.)

Miért legjobb és miért legolcsóbb a Sztraka-féle Menthol-fogszappan? Legjobb azért, mert kellemes ízű fogszappan a fogkólerakodást eltávolítja, a száj savanyu és rossz ízét felfrissíti, felüti, végül átható desinficiáló erejével a fogszuvasodást megakadályozza. Legolcsóbb azért, mert mindennapi használat mellett is eltart s eredeti hatásából állás közben semmit sem veszít. Kapható gyógyszárakban és drogériákban. Ara 1 kor. Aradon: gutori Földes Kelemen ur gyógyszerárban, valamint Vojtek és Weisz urak droguériájában. 12

Az Aradi „Filharmonia” Egyesület

által

1910. márc. hó 6-án, vasárnap d. u. 5 órákor a Fehér Kereszt szálloda nagytermében

Mosshammer Román ur

a m. kir. Opera hárfaművésze, az orsz. m. kir. zeneakadémia tanárának és Zellner Sándor nagy ur vezetése alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred teljes zenekarának közreműködésével rendezendő IV. (ez idényben utolsó)

filharmoniai hangverseny

MŰSOR:

1. Goldmark: Tavasz nyitány („Im Frühling”) op. 86. (Születésének 80-ik évfordulója alkalmából.)
2. Beethoven: 1. Symphonia C. dur op. 21. Allegro con brio, Andante Cantabile, Menuetto, Allegro molto vivace.
3. Pönlitz: „Északi ballada” Es moll. Hárfaszóló, előadja: Mosshammer Román ur.
4. Berlioz: a) Bolygótüzek tánca (Danse des follets) b) Sylphidek tánca (Danse des sylphides.)
5. Bechgaard: Dán hódolati induló (Marche-hommage danoise.) A 4 és 5. obligat hárfaszólólamait előadja Mosshammer Román ur.

A hangverseny délután 5 órákor kezdődik.

Az egyes számok alatt az ajtók zárva maradnak.

Jegyek 6, 5, 4, 3 és 2 koronáért Scherhag H. és Fia cég női kézimunka kereskedésében Andrássy-tér (Hermann-palota) és hangverseny előtt a pénztárnál kaphatók. 1289

Fischer Testvérek

sodronyszövet, kerítésfonat, szita-árak és acélsodrony ágybetét készítői :-:

Arad, József főherceg ut 8.

Gyártelep: Kossuth-utca 45. szám. Telefon 557. sz.

Ajánlják minden e szakba vágó dolgok állandó nagy raktárát a nagydíj közönség szíves figyelmébe,

melyek versenyképes és olcsó árért kaphatók.

Arjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

1822—1909. kig. szám.

Főnlak község előljáróságától.

Arlejtési hirdetmény.

Főnlak község „Livéz” dülőbeni közös dűllő-utak felmérési és kitűzési munká atainak biztosítására Főnlak község-házánál 1910. március hó 23-án délelőtt 10 órákor nyilvános arlejtés tartatik, melyre vállalkozó okleveles mérnök urak ezenel meghivatnak azzal, hogy utó, vagy elkészetten érkezett ajánlatok el nem fogadtatnak.

Részletes feltételek Főnlak község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Főnlak, 1910. évi február hó 25-én. 1282

Kradigáthy S. k., h. jegyző.

Oltyán János S. k., h. bíró.

Szőlőknek gőzekével

50—70 cm. mélyre való rigolozását jelenleg a pankotai uradalomban dolgozó gőzekével elvállalja

Wolff Ernő,

Budapest-Kelenföldön.

Érdeklődők kéretnek, hogy f. é. március hó 20-ig fenti címre forduljanak. 1160

OLLA

Gummi kő-léngősség

A tudomány mai állása szerint bizonyítottan legjobb létező Gummi övezet

Kapható minden gyógyszerárban és drogériákban.

555

Köszönte azonban, hogy a szállítása annak csakis OLLA-t adjon és ne engedjen magának erőteljesebb értéki előny utánamat mint egy egy 100 feldőlebről. Az előzetes helyek kimutatásait, árjegyzőket és eredeti propagandá reklámot ingyen küld az OLLA gummiövezet Vesz 11/126. Praterstrasse No. 27, 57.

Szaktörzsek által megvizsgálva és legjobbnak minősítve. Két évi tapasztalat. Ara tucatonta 4, 6, 8, 10 korona.

Az OLLA több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak ajánlva.

Czipész-üzlet áthelyezés!

Van szerencsém az igen tisztelt vevőimét és a nagyközönséget értesíteni, hogy régi jóhírnévnek örvendő 996

Czipészüzletemet

szemben Kossuth-utca 3. sz. alá helyezem át, hol is a mai kor igényeinek teljesen újonnan rendezem be.

Főtörvényem, hogy saját készítményű legdivatosabb női, férfi és gyermek-cipőimmel legjutányosabb árak mellett igen tisztelt vevőimét kielégítek.

Saives pártfogást kér, kitűnő tisztelettel

Czernóczky Mihály,

uri és női czipész.

Telefon 135.

GELLER I.

ékszerész.

Zsebórák

és VALÓDI

ezüstárak

nagy raktára.

ARAD,

Andrássy-ter 14.

Könyvkötészetünkben

tanulóleányok

3 korona kezdőfizetéssel

felvétetnek.

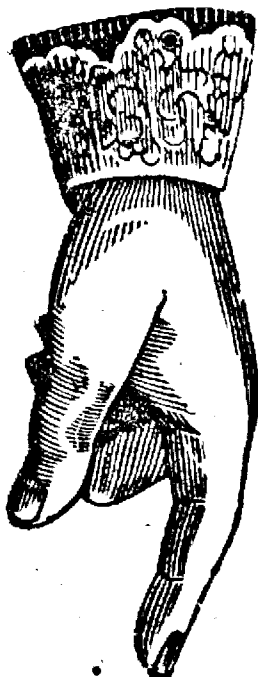
A főváros legszebb és legmodernebb szállodája. — 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés, villanyvilágítás. Lift. Hideg és melegvíz minden szobában. Szobák 3 kor.-tól feljebb. Elsőrangú étterem. 1253

„SAVOY“

BUDAPEST, VIII., József-körút 16.

a Nemzeti Színház közvetlen közelében.

* NAGYSZÁLLODA. *

HA

hull a haja

vagy

korpás a fejbőre

mint a legtökéletesebb és biztos hatású szert, egyedül a világhírű

Dr. William Patterson-féle

American Hair-Petrol-t

használja.

Egy üveg ára 2 kor.

Főraktár

Arad és vidéke részére:

HÁNZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer J.-u. 2.

Magyarországi vezérképviselőt:

Barabás és Stefanovits, Budapest, Alagút-utca 5. szám.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. l. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1910. március hó 5.

Keresünk:

Vidékre: 1 bőr, 4 fűszer, rőfös és rövid, 1 kézmű, 2 rőfös és divat, 2 vas és fűszer és 6 vegyes szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet.

Alánlunk:

1 mérlegképes könyvelőt, 3 irodai tanót, 1 pénztárosnőt, 8 fűszer és csémege 4 vegyes, 5 rőfös és divat, 2 vas és fűszer és 3 fűszer és rövidáru szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Kletta Sándor,

Keppich Zsigmond,

titkár.

igazgató

301

UNGHVÁRY JÓZSEF

székhelyén és gyümölcsfa-iskolájában

Cegléd (Pest megye)

ez év őszén és tavaszán nagyobb mennyiségű (400-850 ezer darab) némes gyümölcsfa-csemoté körül eladásra, 1-5 éves példányokban a következők: körte, alma, szilva, őszibarack, kajszibarack, cseresznye, meggy, eper, szantán szeder, bojlivile körte, azarol-galagonya, birs, laponya, mandula, dió, füge, kőszméte, ribizke, málna, földi eper (szamca), ezenfelül szonoru alma, szonoru eper, pyramis-eper, göb-akác, p. ramis-akác stb. oveszték. Ezek aral erősségük szerint 5-8, 9-10, 11-12, 13-14, 15-16, 17-18, 19-20, 21-22, 23-24, 25-26, 27-28, 29-30, 31-32, 33-34, 35-36, 37-38, 39-40, 41-42, 43-44, 45-46, 47-48, 49-50, 51-52, 53-54, 55-56, 57-58, 59-60, 61-62, 63-64, 65-66, 67-68, 69-70, 71-72, 73-74, 75-76, 77-78, 79-80, 81-82, 83-84, 85-86, 87-88, 89-90, 91-92, 93-94, 95-96, 97-98, 99-100, 101-102, 103-104, 105-106, 107-108, 109-110, 111-112, 113-114, 115-116, 117-118, 119-120, 121-122, 123-124, 125-126, 127-128, 129-130, 131-132, 133-134, 135-136, 137-138, 139-140, 141-142, 143-144, 145-146, 147-148, 149-150, 151-152, 153-154, 155-156, 157-158, 159-160, 161-162, 163-164, 165-166, 167-168, 169-170, 171-172, 173-174, 175-176, 177-178, 179-180, 181-182, 183-184, 185-186, 187-188, 189-190, 191-192, 193-194, 195-196, 197-198, 199-200, 201-202, 203-204, 205-206, 207-208, 209-210, 211-212, 213-214, 215-216, 217-218, 219-220, 221-222, 223-224, 225-226, 227-228, 229-230, 231-232, 233-234, 235-236, 237-238, 239-240, 241-242, 243-244, 245-246, 247-248, 249-250, 251-252, 253-254, 255-256, 257-258, 259-260, 261-262, 263-264, 265-266, 267-268, 269-270, 271-272, 273-274, 275-276, 277-278, 279-280, 281-282, 283-284, 285-286, 287-288, 289-290, 291-292, 293-294, 295-296, 297-298, 299-300, 301-302, 303-304, 305-306, 307-308, 309-310, 311-312, 313-314, 315-316, 317-318, 319-320, 321-322, 323-324, 325-326, 327-328, 329-330, 331-332, 333-334, 335-336, 337-338, 339-340, 341-342, 343-344, 345-346, 347-348, 349-350, 351-352, 353-354, 355-356, 357-358, 359-360, 361-362, 363-364, 365-366, 367-368, 369-370, 371-372, 373-374, 375-376, 377-378, 379-380, 381-382, 383-384, 385-386, 387-388, 389-390, 391-392, 393-394, 395-396, 397-398, 399-400, 401-402, 403-404, 405-406, 407-408, 409-410, 411-412, 413-414, 415-416, 417-418, 419-420, 421-422, 423-424, 425-426, 427-428, 429-430, 431-432, 433-434, 435-436, 437-438, 439-440, 441-442, 443-444, 445-446, 447-448, 449-450, 451-452, 453-454, 455-456, 457-458, 459-460, 461-462, 463-464, 465-466, 467-468, 469-470, 471-472, 473-474, 475-476, 477-478, 479-480, 481-482, 483-484, 485-486, 487-488, 489-490, 491-492, 493-494, 495-496, 497-498, 499-500, 501-502, 503-504, 505-506, 507-508, 509-510, 511-512, 513-514, 515-516, 517-518, 519-520, 521-522, 523-524, 525-526, 527-528, 529-530, 531-532, 533-534, 535-536, 537-538, 539-540, 541-542, 543-544, 545-546, 547-548, 549-550, 551-552, 553-554, 555-556, 557-558, 559-560, 561-562, 563-564, 565-566, 567-568, 569-570, 571-572, 573-574, 575-576, 577-578, 579-580, 581-582, 583-584, 585-586, 587-588, 589-590, 591-592, 593-594, 595-596, 597-598, 599-600, 601-602, 603-604, 605-606, 607-608, 609-610, 611-612, 613-614, 615-616, 617-618, 619-620, 621-622, 623-624, 625-626, 627-628, 629-630, 631-632, 633-634, 635-636, 637-638, 639-640, 641-642, 643-644, 645-646, 647-648, 649-650, 651-652, 653-654, 655-656, 657-658, 659-660, 661-662, 663-664, 665-666, 667-668, 669-670, 671-672, 673-674, 675-676, 677-678, 679-680, 681-682, 683-684, 685-686, 687-688, 689-690, 691-692, 693-694, 695-696, 697-698, 699-700, 701-702, 703-704, 705-706, 707-708, 709-710, 711-712, 713-714, 715-716, 717-718, 719-720, 721-722, 723-724, 725-726, 727-728, 729-730, 731-732, 733-734, 735-736, 737-738, 739-740, 741-742, 743-744, 745-746, 747-748, 749-750, 751-752, 753-754, 755-756, 757-758, 759-760, 761-762, 763-764, 765-766, 767-768, 769-770, 771-772, 773-774, 775-776, 777-778, 779-780, 781-782, 783-784, 785-786, 787-788, 789-790, 791-792, 793-794, 795-796, 797-798, 799-800, 801-802, 803-804, 805-806, 807-808, 809-810, 811-812, 813-814, 815-816, 817-818, 819-820, 821-822, 823-824, 825-826, 827-828, 829-830, 831-832, 833-834, 835-836, 837-838, 839-840, 841-842, 843-844, 845-846, 847-848, 849-850, 851-852, 853-854, 855-856, 857-858, 859-860, 861-862, 863-864, 865-866, 867-868, 869-870, 871-872, 873-874, 875-876, 877-878, 879-880, 881-882, 883-884, 885-886, 887-888, 889-890, 891-892, 893-894, 895-896, 897-898, 899-900, 901-902, 903-904, 905-906, 907-908, 909-910, 911-912, 913-914, 915-916, 917-918, 919-920, 921-922, 923-924, 925-926, 927-928, 929-930, 931-932, 933-934, 935-936, 937-938, 939-940, 941-942, 943-944, 945-946, 947-948, 949-950, 951-952, 953-954, 955-956, 957-958, 959-960, 961-962, 963-964, 965-966, 967-968, 969-970, 971-972, 973-974, 975-976, 977-978, 979-980, 981-982, 983-984, 985-986, 987-988, 989-990, 991-992, 993-994, 995-996, 997-998, 999-1000, 1001-1002, 1003-1004, 1005-1006, 1007-1008, 1009-1010, 1011-1012, 1013-1014, 1015-1016, 1017-1018, 1019-1020, 1021-1022, 1023-1024, 1025-1026, 1027-1028, 1029-1030, 1031-1032, 1033-1034, 1035-1036, 1037-1038, 1039-1040, 1041-1042, 1043-1044, 1045-1046, 1047-1048, 1049-1050, 1051-1052, 1053-1054, 1055-1056, 1057-1058, 1059-1060, 1061-1062, 1063-1064, 1065-1066, 1067-1068, 1069-1070, 1071-1072, 1073-1074, 1075-1076, 1077-1078, 1079-1080, 1081-1082, 1083-1084, 1085-1086, 1087-1088, 1089-1090, 1091-1092, 1093-1094, 1095-1096, 1097-1098, 1099-1100, 1101-1102, 1103-1104, 1105-1106, 1107-1108, 1109-1110, 1111-1112, 1113-1114, 1115-1116, 1117-1118, 1119-1120, 1121-1122, 1123-1124, 1125-1126, 1127-1128, 1129-1130, 1131-1132, 1133-1134, 1135-1136, 1137-1138, 1139-1140, 1141-1142, 1143-1144, 1145-1146, 1147-1148, 1149-1150, 1151-1152, 1153-1154, 1155-1156, 1157-1158, 1159-1160, 1161-1162, 1163-1164, 1165-1166, 1167-1168, 1169-1170, 1171-1172, 1173-1174, 1175-1176, 1177-1178, 1179-1180, 1181-1182, 1183-1184, 1185-1186, 1187-1188, 1189-1190, 1191-1192, 1193-1194, 1195-1196, 1197-1198, 1199-1200, 1201-1202, 1203-1204, 1205-1206, 1207-1208, 1209-1210, 1211-1212, 1213-1214, 1215-1216, 1217-1218, 1219-1220, 1221-1222, 1223-1224, 1225-1226, 1227-1228, 1229-1230, 1231-1232, 1233-1234, 1235-1236, 1237-1238, 1239-1240, 1241-1242, 1243-1244, 1245-1246, 1247-1248, 1249-1250, 1251-1252, 1253-1254, 1255-1256, 1257-1258, 1259-1260, 1261-1262, 1263-1264, 1265-1266, 1267-1268, 1269-1270, 1271-1272, 1273-1274, 1275-1276, 1277-1278, 1279-1280, 1281-1282, 1283-1284, 1285-1286, 1287-1288, 1289-1290, 1291-1292, 1293-1294, 1295-1296, 1297-1298, 1299-1300, 1301-1302, 1303-1304, 1305-1306, 1307-1308, 1309-1310, 1311-1312, 1313-1314, 1315-1316, 1317-1318, 1319-1320, 1321-1322, 1323-1324, 1325-1326, 1327-1328, 1329-1330, 1331-1332, 1333-1334, 1335-1336, 1337-1338, 1339-1340, 1341-1342, 1343-1344, 1345-1346, 1347-1348, 1349-1350, 1351-1352, 1353-1354, 1355-1356, 1357-1358, 1359-1360, 1361-1362, 1363-1364, 1365-1366, 1367-1368, 1369-1370, 1371-1372, 1373-1374, 1375-1376, 1377-1378, 1379-1380, 1381-1382, 1383-1384, 1385-1386, 1387-1388, 1389-1390, 1391-1392, 1393-1394, 1395-1396, 1397-1398, 1399-1400, 1401-1402, 1403-1404, 1405-1406, 1407-1408, 1409-1410, 1411-1412, 1413-1414, 1415-1416, 1417-1418, 1419-1420, 1421-1422, 1423-1424, 1425-1426, 1427-1428, 1429-1430, 1431-1432, 1433-1434, 1435-1436, 1437-1438, 1439-1440, 1441-1442, 1443-1444, 1445-1446, 1447-1448, 1449-1450, 1451-1452, 1453-1454, 1455-1456, 1457-1458, 1459-1460, 1461-1462, 1463-1464, 1465-1466, 1467-1468, 1469-1470, 1471-1472, 1473-1474, 1475-1476, 1477-1478, 1479-1480, 1481-1482, 1483-1484, 1485-1486, 1487-1488, 1489-1490, 1491-1492, 1493-1494, 1495-1496, 1497-1498, 1499-1500, 1501-1502, 1503-1504, 1505-1506, 1507-1508, 1509-1510, 1511-1512, 1513-1514, 1515-1516, 1517-1518, 1519-1520, 1521-1522, 1523-1524, 1525-1526, 1527-1528, 1529-1530, 1531-1532, 1533-1534, 1535-1536, 1537-1538, 1539-1540, 1541-1542, 1543-1544, 1545-1546, 1547-1548, 1549-1550, 1551-1552, 1553-1554, 1555-1556, 1557-1558, 1559-1560, 1561-1562, 1563-1564, 1565-1566, 1567-1568, 1569-1570, 1571-1572, 1573-1574, 1575-1576, 1577-1578, 1579-1580, 1581-1582, 1583-1584, 1585-1586, 1587-1588, 1589-1590, 1591-1592, 1593-1594, 1595-1596, 1597-1598, 1599-1600, 1601-1602, 1603-1604, 1605-1606, 1607-1608, 1609-1610, 1611-1612, 1613-1614, 1615-1616, 1617-1618, 1619-1620, 1621-1622, 1623-1624, 1625-1626, 1627-1628, 1629-1630, 1631-1632, 1633-1634, 1635-1636, 1637-1638, 1639-1640, 1641-1642, 1643-1644, 1645-1646, 1647-1648, 1649-1650, 1651-1652, 1653-1654, 1655-1656, 1657-1658, 1659-1660, 1661-1662, 1663-1664, 1665-1666, 1667-1668, 1669-1670, 1671-1672, 1673-1674, 1675-1676, 1677-1678, 1679-1680, 1681-1682, 1683-1684, 1685-1686, 1687-1688, 1689-1690, 1691-1692, 1693-1694, 1695-1696, 1697-1698, 1699-1700, 1701-1702, 1703-1704, 1705-1706, 1707-1708, 1709-1710, 1711-1712, 1713-1714, 1715-1716, 1717-1718, 1719-1720, 1721-1722, 1723-1724, 1725-1726, 1727-1728, 1729-1730, 1731-1732, 1733-1734, 1735-1736, 1737-1738, 1739-1740, 1741-1742, 1743-1744, 1745-1746, 1747-1748, 1749-1750, 1751-1752, 1753-1754, 1755-1756, 1757-1758, 1759-1760, 1761-1762, 1763-1764, 1765-1766, 1767-1768, 1769-1770, 1771-1772, 1773-1774, 1775-1776, 1777-1778, 1779-1780, 1781-1782, 1783-1784, 1785-1786, 1787-1788, 1789-1790, 1791-1792, 1793-1794, 1795-1796, 1797-1798, 1799-1800, 1801-1802, 1803-1804, 1805-1806, 1807-1808, 1809-1810, 1811-1812, 1813-1814, 1815-1816, 1817-1818, 1819-1820, 1821-1822, 1823-1824, 1825-1826, 1827-1828, 1829-1830, 1831-1832, 1833-1834, 1835-1836, 1837-1838, 1839-1840, 1841-1842, 1843-1844, 1845-1846, 1847-1848, 1849-1850, 1851-1852, 1853-1854, 1855-1856, 1857-1858, 1859-1860, 1861-1862, 1863-1864, 1865-1866, 1867-1868, 1869-1870, 1871-1872, 1873-1874, 1875-1876, 1877-1878, 1879-1880, 1881-1882, 1883-1884, 1885-1886, 1887-1888, 1889-1890, 1891-1892, 1893-1894, 1895-1896, 1897-1898, 1899-1900, 1901-1902, 1903-1904, 1905-1906, 1907-1908, 1909-1910, 1911-1912, 1913-1914, 1915-1916, 1917-1918, 1919-1920, 1921-1922, 1923-1924, 1925-1926, 1927-1928, 1929-1930, 1931-1932, 1933-1934, 1935-1936, 1937-1938, 1939-1940, 1941-1942, 1943-1944, 1945-1946, 1947-1948, 1949-1950, 1951-1952, 1953-1954, 1955-1956, 1957-1958, 1959-1960, 1961-1962, 1963-1964, 1965-1966, 1967-1968, 1969-1970, 1971-1972, 1973-1974, 1975-1976, 1977-1978, 1979-1980, 1981-1982, 1983-1984, 1985-1986, 1987-1988, 1989-1990, 1991-1992, 1993-1994, 1995-1996, 1997-1998, 1999-2000, 2001-2002, 2003-2004, 2005-2006, 2007-2008, 2009-2010, 2011-2012, 2013-2014, 2015-2016, 2017-2018, 2019-2020, 20

Paladics György asztalos mester

Főműhely: Árok-utca 7. szám.
Fiókműhely: Deák F.-utca 33.

Elvállal legjutányosabb árak mellett mindennemű épület és butor munkákat, ugyszintén üzlet, iroda berendezéseket és portálakat. Vid. kre árkülönbözet nélkül. 574 Költségvetés díjmentes.

Valódi brünni szövetek

az 1910. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3.10 m. hosszú	1 " 10 "
elegendő teljes férfi-ruházat	1 " 12 "
(kabát, nadrág és mellény)	1 " 15 "
ára csak	1 " 17 "
	1 " 18 "
	1 " 20 "

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-ért épügy felöltő szövetekek, turista-lodent, selyemkamgarant gyári árakon küld a mindenütt ismert megbízható és szolid postógyári raktár

Siegel-Imhof, Brünn 4.

Minták ingyen és bérmentve. 6811

Nagy előnyére szolgál mindenkinek, ha szövet-szükségletét directe a gyártáshelyén Siegel-Imhof cégnél rendel. Óriási forgalma miatt állandóan a legnagyobb választék a legújabb szövetekek, SZABOTT, LEGÖLCSÖBB ÁRAK! Bármily kis megrendelés teljesítése szigorúan mintahű és figyelmes.

Jó olcsó egészséges

az igazi családi kávé. Ez Kathreiner Kneipp-malátakávéjánál bebizonyul, ha minden háziasszony oly ovatos, hogy a bevásárlásnál mindig a Kathreiner nevet hangsúlyozza és csak olyan eredeti csomagokat fogad el, amelyek ezt a nevet és Kneipp plébános arcképét mint védjegyet viselik.

840—V.

Védjegy: „Hergony”

A Liniment. Capsici comp., a Hergony-Pain-Expeller

egy régiónek bizonyult háziasszony, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult háziasszony, csúszál és meghűléseknek.

Figyelemre méltó. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti árukat fogadjunk el, mely a „Hergony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.—20, K 1.40 és K 2.— és ügyszőlőváz minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török lézsef gyógyszerertár, Budapest. Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany országhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5. sz.

327

Thierry A. BALZSAMA. Törvényesen védve.

Csak az apáca védjeggyel az igazi. A lélegzőszervek minden megbetegése, köhögés, vérképes, rekedtség, hörgőhurut, tüdőgyulladás, a más gyomorbetegségek, minden belső gyulladással, emésztési, székrekedés stb. ellen biztosan hat. Különleg. szájbetegségek, fogfájás, égelt sebek, kitérés, nyílás, és különösen influenza ellen stb. használ. 12 kicsiny vagy 6 duplájeg. vagy egy nagy család uti üveg öt korona.

THIERRY A. BALZSAM

THIERRY A. BALZSAM

CENTIFOLIA-KENŐCSE

megelőző, csillapító és utóérzetellen gyógyítható méh- és régi, sőt rákos sebeknél, sejtüregyeknél, daganatoknál, gyundásoknál, kitérésnél: etávoli minden idegen anyagot, gennyedést, sokszor fölöslegessé teszi a fájdalmas operácót. 2 tégely 3.60 korona.

Cím: Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch.

ROPS

1910-es modellünk újításai:

Intenzív láng. Gyorsan forral. Képes szezt fogyaszt. Erős alkatrészel kivethető és tisztítható. Művészi galvano-bronz kivitel. — Hozzáadva biztonsági yorsfőzőnk eddigi előnyeit, a „Rops” 1910 a jelenkor legszebb, legta-tósabb, legbiztosabb és legakarekosabb asztali tüzehelye. Ha feldül, elalszik. A szesz ki nem fojthat!

Ara Budapesten: 4.— korona.

Régi használt példányokat a gyár 2 korona 50 fillér ráfizetéssel 1910-es modellre cseréli át.

Kapható minden szakmába vágó üzletben.

„ROPS” Fémárugár Részvénytárs: ság

Budapest, V., Váci-út 74 / 3.

Helyi elárusítók: Pósa, János, Rosenberg R., Harsanyi Gyula, Kohn József. 6934

Képviselek vidéken keresztetnek.

Úgynekök keresztetnek.

EREDETI „CHRISTOPH”

benzin szivógáz-motorok, lokomobilok és NYERSOLAJ-MOTOROK ma az első helyen állanak. 6818

:: A „CHRISTOPH” név garancia. ::

75 éves kísérletek és tapasztalatok eredménye.

Kérjen árjegyzéket

DÉNES B. motorspecialista

:: cégtől ::

BUDAPEST, V., Lipót-körut 15.

Alapítva: 1860. oo

Állami távbeszélő 213.

Elegáns Tavaszi kalapokat

jól, olcsón és bizalommal 1182

MÜNZ I.

előnyösen ismert uridivat cégnél vásárolhat.

A kalapok tartósságáért szavatol

7 koronába

kerül fiu öltöny finom szövet maradékból. Vidéki megrendeléseknél elegendő a kor megjelölése.

Rotkel Arnold

uri szabó 1278

Budapest, Podmaniczky-utca 77.

Dr. JUST WOLFRAM LÁMPÁK

mélyen leszállított árban á 2 kor. kapható

SZABÓ ALBERT

Ő cs. és kir. tansége Fózsef főhenceg
* * * udvari szállítója. * * *

Arad, Andrassy-tér 16. sz.
1279 Városi és megyei telefon — 239.

Megnyilt!! Megnyilt!!

a

"MIKÁDÓ"

kávénapypörkölté társaság Budapestén.

Központ: VI., Andrassy-ut 35.

Uj kávéraktára ARADON:

ázár Gyula és Daimel ajos

Andrassy-tér 18. szám.
Telefon 344.

Szabadság-tér és Asztalos
Sándor-u. sarkán. Telefon 98.

cégeknél.

1091

Aki igazán jó kávét kíván inni, az csakis a mi folytonosan frissen pörkölt különleges

kávékeverékeinket vegye, mely oly új módszer szerint pörköltetik, mely által a kávé valódi ereje és zamata megmarad.

A Mikádó kávé kedvelt, mert őt legjobb kávé keveréke, finom és zamatos, **naponta friss**, kiadós és ezáltal — **olcsó** !!

: Kizárólagos : „Mikádó-keverék” kg. 4 kor.
különlegességünk : „Udvari-keverék” kg. 5 kor.

Saját érdeke — megpróbálni!

A Körösbányai Gipszgyár

ajánlja legjobb minőségű

gipsztermékeit

olcsó árban.

Rendeléseket felvesz Aradon

Vas és Társa

épitési anyag kereskedő cég

17

Boros Bényi-tér 8. szám,

hol állandó raktárt tartunk, vagy közvetlenül

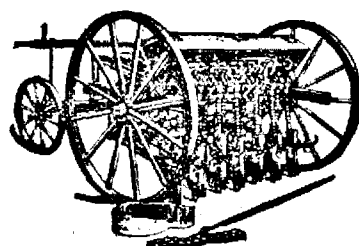
A Körösbányai Gipszgyár üzletvezetősége,

GURAHONC.

Vevőink általános megelégedettsége

a legjobban tanúsítja gyártmányaink jóságát és azok szolid szerkezetét.

Elsőrendű kivitelben szállítunk :

Jakarmánykészítő-gépeket

kézi-járgány és motorhajtásra,

vető-gépeket,

arató-gépeket,

gabonatisztító-gépeket,

cséplő-gépeket, szőlősajtó és zuzókat

kézi-járgány és motorhajtásra, valamint minden másféle gazdasági gépeket.

Ph. Mayfarth & Co.

gazdasági gépgyár, vasöntőde és gőzhámor

Alapítva 1872 Bées Hill, Taborstrasse 71. 1050 munkás

Kitüntette több mint 650 arany, ezüst éremmel, stb.

219

Részletes árjegyzék ingyen. Képviselek és viszont elárultók keresetnek.

Aradi ipar- és népbank.

Ekszer-zálogosztály.

Árverési hirdetmény.

1910. évi március hó 8-án d. e. 9 órakor az Aradi Ipar- és Népbank zálogosztályában a következő számú és 1909. évi december hó végéig lejárt **ékszer-, arany- és ezüst-tárgyak** alapszabályunk 46. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett fognak elárvereztetni, u. m.:

8365	8429	8435	8481	8677	8816	8981	9129	9184	9208	9225	9274
9492	9514	9784	9804	9940	10010	10045	10440	10451	10528	10536	
10584	10851	10857	10921	11010	11025	11088	11096	11178	11248		
11281	11865	11867	11870	11887	11400	11471	11515	11567	11570		
11622	11624	11631	11651	11656	11660	11670	11679	11688	11711		
11748	11744	11884	11982	12007	12185	12205	12291	12318	12344		
12888	12459	12482	12802	12837	12957	13012	13064	13287	13332		
13391	13556	13557	13629	13713	13726	14165	14229	14329	14338		
14483	14490	14499	14570	14675	14769	14857	15064	15176	15243		
15401	15417	15525	15643	15730	15736	15927	16030	16145	16364		
16373	16392	16577	16719	16766	16931	17047	17246	17321	17370		
17373	17801	17675	17726	17742	17821	17910	17911	17941	18030		
18033	18115	18127	18201	18284	18285	18348	18371	18396	18405		
18417	18456	18505	18634	18657	18837	18876	18886	18908	18941		
18974	19189	19281	19282	19430	19697	19707	19906	19917	19997		
20088	20078	20094	20176	20324	20351	20352	20503	20559	20661		
20664	20671	20696	20699	20715	20860	21006	21028	21115	21116		
21132	21137	21140	21221	21280	21360	21449	21463	21500	21530		
21545	21547	21599	21619	21766	21768	21814	21876	21878	21879		
21940	21974	82	87	100	120	128	147	157	159	219	220
220	825	829	841								
364	401	428	458	459	484	513	601	641	675	818	832
832	938	968	974								
1050	1090	1117	1120	1154	1165	1167	1177	1203	1251	1255	1408
1597	1887	1932	1988	1997	2031	2037	2048	2128	2138	2157	2188
2264	2277	2305	2315	2344	2349	2353	2374	2419	2440	2458	2522
2566	2574	2595	2612	2616	2635	2676	2695	2718	2723	2743	2832
2835	2850	2857	2858	2870	2895	2902	2907	2934	2971	3018	3020
3024	3027	3042	3054	3061	3064	3069	3075	3081	3083	3101	3112
3117	3125	3164	3208	3228	3239	3280	3298	3309	3327	3352	3400
3488	3466	3484	3487	3489	és 3491,	mely árveréshez a venni szándé-					
						kozők ezennel tisztelettel meghívotnak.					

Arad, 1910. évi február hó 12-én.

1016

Az igazgatóság.

Használjon Nagysád Földes-féle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, zsirtalan, vegytiszta készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést keltett.

ARA 1 KORONA.

Margit-szappan 70 fillér. - Margit-pouder 1.20.

Gyártja:

Földes Kelemen laboratóriuma

ARADON.

361

ÖSMERI MÁR
AZ 892
ORIAS FEDÁK
CIPŐ-KRÉMET?

Egy óriás doboz négy más kis doboz tartalmának felel meg, egyetlen kísérlet elegendő a meggyőződésre.

Kapható Aradon minden fűszer, nürnbergi és borkereskedésben.

Ara 30 fillér.

Arad és erdélyi képviselő, Szemző Ármin, Arad.
— valamint főraktár —

Vas- és rézbutor, sodronyágybetét gyár.

Ajánljuk a n. é. közönségnek saját gyártmányunkat

vas- és rézbutorokban,
a legjobb kivitelben. 843

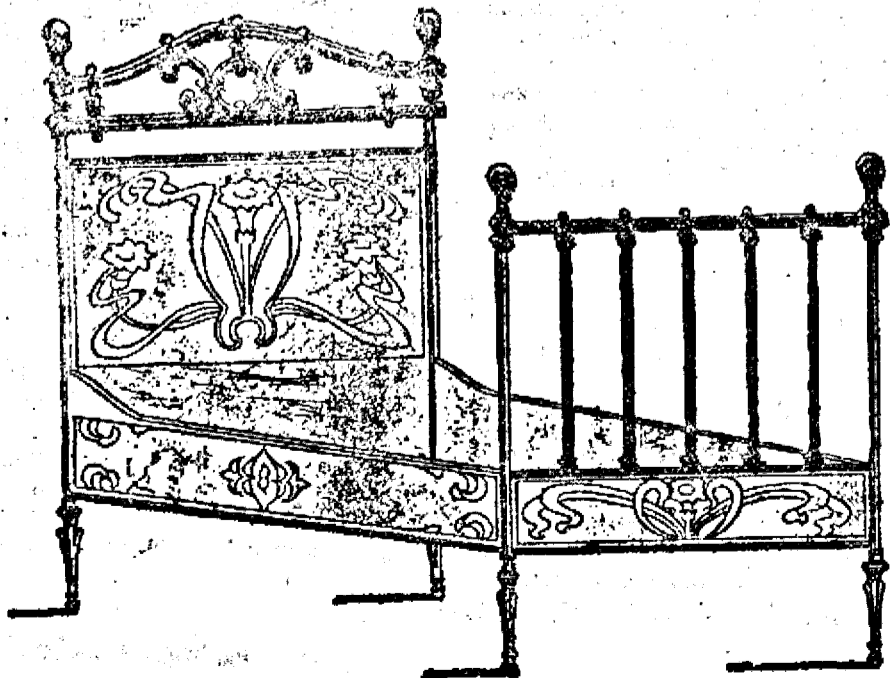
Sodronyágybetétek
vas- és fakerettel, minden méretben, a legerősebb kivitelben kaphatók.

Elvállalunk mindennemű javításokat és vasbutor festéseket.
Gyárhelyiség Aulich Lajos-utca 14. Üzlethelyiség József főherceg-ut 7.
Telefon 428. szám.

— Arjegyzéket kívánatra díj- és bérmentesen küldünk. —

Szíves megrendeléseket kér, tisztelettel

Fleischer Testvérek.

Kellemes ajándék
Alcohol mentes illatszerek.
Üvegje 2 korona 50 fillér.

A zárt szoba levegőjének felfrissítésére legjobb a
fenyő-illat.
A fenyő erdő illatát hűen visszaadja. 1 üveg 1 kor. 20 f.
Az arc szépségét előmozdítjuk, a bőrt üdév, bársonysimává tesszük **Rozsnyay**

„Szeráj arckenőcse“
használatával. Egy kis tégely 70 fillér, nagy tégely 1 K. 40 f.
Kitűnő minőségű fehér asztali bor.
Literje 60 fillér.

Pompás ménesvidéki vörös asztali bor.
Literje 1 korona 20 fillér.

Kapható
Rozsnyay Mátyás
Gyógyszertárában 411
Arad, Szabadság-tér.

Fűtőanyag szükségletét fedezze
ALTMANN EDE cégnél
Wesselényi és Kiss Ernő-utca sarkán
Telefon 46. kizárólag Telefon 46.

Porosz salon kőszén, Porosz dió (koks) pirszén
miniszteri rendelet szerint blombázott zsákokban 874
pormentes bükkfa szén aprított tüzitát
ajánl hazaszállítással. Tegyen egy próba rendelést.

A világ
legtökéletesebb
szépitő szere
a Hajós-féle Ibolya-Creme.

Ideális gyorsan tüntet el szeplőt, májfoltot,
hibireset, b vörösséget és bármely arctisztatlanságot.

Az eleg ne hölgyközönségnek kedvencz szépitőszere.
A párisi és londoni hygienikus kiállításokon az összes kiállított szépitő-
szerek közül az első díjat nyerte el. (Díszoklevél a nagy aranyérmekkel.)
Ara egy tégelynek 1 korona. — Dupla nagyságu
tégely 2 korona.
Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; a bevásárlásoknál
csak a Hajós-féle Ibolya-Cremet tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél: 424

HAJÓS ÁRPAD gyógyszerertárában
Arad, Andrásy-tér 22., megyeházzal szemben,
továbbá minden gyógyszerertár, illatszertár és drogeriában.

Dávid Péter beton építési vállalata

Trombita-utca 19. sz.

Elvállalok granit. terázo és beton munkákat, valamint beton esztornázásokat, víztartányokat, gépauszatókat, cementhordókat, cementjárdafolyosók és fürdőszobák elkészítését a legegyszerűbb kivitelől a legdiszesebb kivitelig is készítek. 571

Tisztelettel

Dávid Péter.

Bársony és bőrpapucskok

mindenféle színben és fajtában legolcsóbb és legjobb kivitelben kaphatók 1208

Kovács Mihály-nal,

Hódmezővásárhelyen

Malom-utca 8. sz.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök bárhova.

Uj épületfa üzlet!

Van szerencsém a t. c. építő és épített közönség szíves tudomására hozni, hogy a **Radnai uti vámház-nál új épületfa üzletet nyitottam**, hol mindenmű épület és asztalos anyagban nagy raktárt tartok és azt a **legjutányosabb árban árusítom.**

Az anyagnak elszállítását a város területén bárhova **ingyen eszközöm.** 1232

Ajánlom továbbá saját mézskemencémben termelt **1. oszt. építőmeszet** waggonkénti szállításra, valamint saját erdőből termelt

tűzifát.

Léceci portland cementgyár egyedélarusítója nagyban és kicsinyben.

Telefon 752. szám.

BRAUN ADOLF,
fakereskedő.

226—1910. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

Aradvármegye Zsigmondháza községében az új község-háza és jegyzői lakás építése Aradvármegye törvényhatósági Bizottságának 96—910. kgy. szám alatt kelt határozatával 25524 korona 21 fillér előirányzott költséggel engedélyeztetven s illetve jóváhagyatván, ezen építkezési munkalat végrehajtására árendemenyes zárt ajánlati versenyárgyalást hirdetünk s felhívjuk mindazokat, akik ezen versenyárgyalásban résztvenni ohjtanak, hogy a köz-zárltási szabályzat rendelkezéseinek mindenben megfelelő ajánlatot a Zsigmondháza község alulírott előjáróságánál 1910. évi március hó 22 napjának d. e. 10 órájáig a község jegyzői hivatalában a hivatalos órák ideje alatt nyújtsák be.

Az ajánlat az egész építési munkálatra együttesen teendő.

Az ajánlatban a százalékos árendemeny, illetve az esetleg igényelt ártöbblet számmal és betűvel kiirandó, a vállalati összeg 5%-ának, szóval öt százalékának Zsigmondháza község házi pénztárába készpénzben vagy biztosítékképes értékpapirokban történt befizetése nyugtával igazolandó s az ajánlattevőknek az ajánlatban kijelölni kell, hogy a kiírási műveletet, a munka feltételeket, a vonatkozó tervet és költségvetést is őrzi és azok összes határozmányait magára kötelezők elfogadja.

Csak szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt, sertetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetű, míg az e később beadott ajánlatok és pótajánlatok figyeembe nem vétetűek.

A versenyárgya és Zsigmondháza község jegyzői hivatalában 1910. évi március hó 22. napján d. e. 10. órakor fog az ajánlatok felbontása mellett megtörténi, s ezen tárgya áson az ajánlattevők, vagy azok képviselői jelen lehetűk.

A hirdetés, a munkafeltételek, terv- és költségvetés, valamint ajánlati minta a jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt az érdeklődőknek mindenkor rendelkezésre állanak, s abból kiíráásokat tejesíthetűek, masolatokat készíthetűek.

Zsigmondháza község képviselő testüete fennartja azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra tekintet nélkül választásson.

Zsigmondháza, (u. p. Ujarad) 1910. évi március - hó 1. napján.

A községi előjáróság:

1239

Szathmáry Iván,
jegyző.

Wagner Nándor,
bíró.

Saját termésű kitűnő tisztán kezelt magyarádi

ó és peccsenyeborok

úgy nagyobb mennyiségben, valamint palacszkokban kapható

Winter Adolf

ügyvédnél

441

ARADON,

Deák Ferencz-utca 40. sz. alatt.

Maradandó és tartós boldogságot

Waldmann I. ékszműves
Jegygyűrűi szerzik!

Ugyanitt a legszebb ékszerek és nászajándéktárgyak **olcsón** kaphatók.

Szabadság-tér 14

(Fiume kávéház mellett.) 567

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő-üzlete
Arad, Weitzer János-utca 13. sz.

Kész paszomány és gombkötő áruk nagy raktára.

Rendelések a legizlésebb kivitelben, gyorsan készíttetűek.

Ertesítés!

Van szerencsem a helybeli és vidéki kereskedő urak b. figyelmét felhívni arra, hogy műhelyemet teljesen újonnan felszereltem. ahol mérleseknek újonnan való készítését, de különösen mindentéle

mérleg javítását,

valamint súlyok pontosítását a lehető legjutányosabb áron elvállalok.

Kérem a n. e. közönség szíves pártfogását, tisztelettel 635

Benkő József
Fojtsze-u. 39.

Ertesítés!

Van szerencsém a n. e. közönség b. tudomására hozni, hogy Aradon, Wesselényi-utca 34. sz. a. a mai kor igényeinek megfelelő

lakatos műhelyt nyitottam.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, u. m.: épületvasalásokat, vaskerítést, sárcsákat, valamint takaréktűzhelyeket a leg-szebb és legjobb kivitelben.

Javítások pontosan és jutányosan eszközöltemek.

Tervekkel és költségvetésekkel készséggel szolgállok.

Kiváló tisztelettel

Böszörményi János,
lakatos mester.

Ugyanott egy jóerkölcsű fiu tanuló-nak felvétetik. 505

Rheuma

köszvény, ischias, idegbetegeknek késszeggel, ingyen tudatom levélben, hogyan szabadultam meg ezen kínos szenvedéseltől. 6881

Carl Rader, Illertissen
(Bayern.)

Újonnan berendezett üzletemben a legujabb divatu I. Hükel és Böhm-féle legkitűnőbb minőségű valódi nyulszőrű és saját készítményű

Tavaszi és Nyári kalapjaimból

nagyválasztékú raktárt tartok.

Női model szalmakalapok nagy raktár.

Ugyisint panama és más kalapok festését, javítását és tisztítását jutányos áron elfogadom, cilinderek vasalását azonnal eszközölöm.

A t. közönség szíves pártfogását tisztelettel keri 681

Bittenbinder Konrád

Arad Deák Ferencz-utca 24. sz.

Nem kell London. Nem kell Páris
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni.

A legkényesebb igényeknek is megfelelő merleketani

CIPÓKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER UTÓDA

orthopéd és divat cipészetiében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

szűk különös figyelmébe ajánlom orthopéd gyógycipőket, melyek megakoják a lábát fejlődést. Gyermekeknek, ugyisint lábfelekkel vagyalkor eredményeket értem el, amit számos elismerés tanúsít. Készíttek a valódi amerikai formájú cipőket meg nem különböztethető tartós szép cipőket. B. megrendeléseiket kérve teljes tisztelettel

SEELINGER UTÓDA 397

Brecska Károly

volt állami czipész tanfolyam szaktanárója.

Aki szép akar lenni,

aki úde, rózsás, bársonyfinom arcúvá válik, az ne használjon egyebet, mint az általános kedveltségnek örvendő

Rogatsy-féle Pipere-Boraxot.

A fürd. vízbe keverve, a testnek ruganyosságot, üdeséget és frisséget kölcsönöz. A gyermek testét edzi és megakojja a gyakori fadalmas kipállást. **Káncok, szepők, májfultok, pörnések és mitesszerek eltávolítására** a legbiztosabban ható szer.

Mint háziszser

szintén a legmelegebben ajánlható a **Rogatsy-féle magyar Pipere-borax**, a mely a fozak fenértéséhez épen úgy, mint a torokgyul. dások, sebesedések gyógyításához, valamint szájbüsz eltávolításához, paratlan sikerrel alkalmazható. Mosásnál határozottan nélkülözhetetlen, mert anélkül, hogy a fehérneműnek a legcsekélyebb ártalmára lenne, annak vakító fehérséget és fenyességet kölcsönöz.

— Egy doboz ára 30 és 75 fillér. —

Próba doboz 15 fillér.

Rogatsy-féle borax-erém ... 1.— kor.
Rogatsy-féle borax-erém ... 80
Rogatsy-féle borax-puder ... 1.20
Rogatsy-féle borax-fügerém ... 50

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb fűszerüzletben. —

Készíti: 451

Rogatsy Kalmán drogériája

Budapest, VI. Rákóczi-ut 10.

Csak Rogatsy névvel valódi!

Alapított 1882.

Telefon 688. szám.

Bruckner Lipót

butorgyár, kárpitos és diszítő

ARAD, Andrásy-tér.

Matzky-cukrászda mellett. Neuman-palota.

Ajánlja saját készítményű, szolid kivitelű butorait:

Hálószobák 190 forinttól kezdve.

Ebédlők . . . 140 forinttól kezdve.

Szalongarnitúrák 95 frt. kezdve.

NEUSCHLOSZ BUTOR Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás.

Kedvező fizetési feltételek.

A Neuschlosz-féle hírneves tömör keményfa butoroknak kizárólagos elárúsítása :-:

Az országos magyar vasutaszövetség szállítója.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan intéztek el.

Gondos anyák

legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó tiszta kellemes ízű Hajós-féle

Csukamájolajat adnak.

Jó és kellemes ízénél fogva felnőttek és gyermekek egyaránt szívesen veszik; a gyomrot nem terheli, sőt az étvágyat még fokozza. Ara egy üvegnek **2 korona**. Uvakodjunk mindennemű keveréktől (Emulsiók) mert azok mindenféle idegen szert tartalmaznak és csak alig csukamájolajt.

Fagydagánatok

elmulasztására **Fagyviszkegység** biztos megszüntetésére

legjobb szer a „Frigin”. Ara 1 üveg ecsettel és utasítással **70 fillér**.

Legjobb fekete a „Melogen”. Egy pár perc

Hajfestő alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ara **2 korona**.

Kitűnő amerikai a „Miter” 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona**.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszer-tárában ARAD, Andrásy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

Alapított 1888.

Telefon szám 459.

Müller J. és Fia

ruhafestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó gyára

ARADON, gyár és iroda: Tököly Imre-utca 40—42.

Gyűjtőtelepek: József főherceg-ut II. sz., Furray-u. 2b. sz., Asztalos Sándor-u. 2—3. sz.

Vidéki gyűjtőtelepek: Déva, Brassó, Gyulafehérvár, Segesvár, Vajdahunyad, Szászváros, Székelyudvarhely.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, miszerint 50 év óta fennálló országos hírű

ruhafestő, vegy ruhatisztító és fehérnemű gőzmosó gyárunkat

ujabban megnagyobbítottuk és a legmodernebb gépekkel szereltük fel s így nemcsak a bel, hanem a külföld bármely hasonnemű gyáraival a versenyt felvesszük.

Vegyileg tisztítunk vagy festünk mindennemű férfi és női ruhákat, felöltőket, gyermek ruhákat, teljesen egészben minden bontás nélkül, továbbá butorszöveteket, függönyöket, himzéseket, csipkéket, keztüket, szőrméket stb. stb.

Fehérnemű-gőzmosógyárunkban, mely kitűnő gépekkel van ujonnan felszerelve, mindennemű maró anyag, (mely a fehérneműnek ártana kizárásával) hófehéren mossuk, bármilyen fehérneműket, de főleg gallérokat, kélőket, férfi ingeket stb., melyek moderna fényező gépeinkkel fényezőve teljesen új kinézetet nyernek.

A n. é. közönség eddigi pártfogását megköszönve, kérjük további szíves megbízásait

kiváló tisztelettel

Müller J. és Fia.

431

Postaküldemények gyorsan és gondosan eszközöltetnek.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Vadkezelésű hirdetés a hirdetés alatt levő emelkekre vonatkozó.

Am apró hirdetések előre ártanak.

Hirdetéseket a közlőben
gyűjtenek a
Kiadóhivatalban:
Közel főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Hirdetéseket a közlőben
Kiadóhivatalban:
Közel főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Am rovásban minden szó egyszeri behatolásának Arad 4 fillér, vastagabb betűvel 6 fillér. — Családot kereső vagy családnak ajánló apró hirdetés 20 szög 30 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetés levélpapírok 30—40 fillérre és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket ezüstműveket kitaláltak és veszek. Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér 1. 508

Kisebb szatóc üzletet

átvennék, dohány tőzsde és 2. vagy 1. szobás lakással. Cím a kiadóba. Balassa Lajos, Békéscsaba. 1251

Egy jókarban levő

Bözendorfer-féle hosszú zongora eladó. Bövebbet Pöltenberg Ernő-utca 8. földszint. 1255

Csabagyöngye

legfinomabb csemege fajszőlő koránérő fajtisza gyökerez 3000 drb eladó, 100 darabonként 15 koronáért, Soltz Gyula szállótelepe Arad. 1256

Egy jó házból való

tisztességes leány vidékre, 8 éves kis leány mellé bonnenak keresetnek. Németül tudók, előnybe részesülnek. Cím a kiadóban. Winter és Faragó, Győrök. 1271

Kerékgárlok.

Prima, száraz tölgyfából készült, több waggon küllő eladó. 18—24 coll hosszúságban. Bövebb felvilágosítást ad Váry János, Déva. 1277

Szöllőkarót

7 láb magasat prima tölgyfából szállít waggon számra Branyicska állomásról Vass József fakerekedő Ujarad. 1212

Egy jó karban levő

2 kerekű kocsi szerszámmal eladó Fejsze-utca 17. szám. 1219

Ajánljuk

a városházzal szemben levő mosó és fényvasaló intézetet. 1198

Eladó

kerülősi pusztán fekvő 6 öl fűszéna és 15 öl zabszalma, Kreitler Lipót, Ujszentanna. 1172

Szöllőkaró

bármily mennyiségben kapható Czukor Lászlónál Aradon és Lipcán. 1185

Értesítem

az uriközönséget, hogy József főherceg-ut 1. (Városházával szemben) a Boeckai-téri mosóintézetem részére felvételi helyiséget nyitottam. Tisztelettel, Triebel M. né 1194

Fizető- és tanulósnégyek

felvételnek Töncsity Jolán és Tárjánál Színház-épület. I. em.

Eladó

egy 5 éves hat 16 erejű jókarban levő Hoffer és Schranz gyártmány cséplőgép garnitur, Kreitler Lipót géptulajdonosnál, Ujszentanna. 1171

Saját termésű

kitűnő minőségű gyoroki boraimat palackokban, új bor literje 28 kr., óbor 1906. évi 40 kr 1908. évi 34 kr-ért árusítom. Polyák Lajos, Teleky-utca 14. 1072

Modern hálószobák

és egyéb butorok jutányos áron eladók Molnár Antal urnál, Part-utca 4. 1179

Ritka alkalom!

Új beszerzés folytán a raktáron levő levélpapírokat 30—40% engedménnyel, — a rongált dobozuakat pedig minden elfogadható áron árusítom. „Clio“ az egyetlen tökéletes tölthető tollszár. Jótállás mellett adom el. Kölcsonkőnyvtáram 275 oldalas magyar jegyzéke megjelent. Kerpel Izso könyv- és papírkereskedése Aradon. Telefon 385. sz. 525

10 db. 38—40 hl.

új boroshordó (Weingrün) eladó Bövebbet Weisz Móránál, Pankótán. 1222

7—8 waggon

elsőrendű takarmányozáshoz is alkalmas zabszalma eladó Weinberger Menyhértnél Csermőn. 1275

Lakás kiadó.

Teleky-utca 22. egy modern 4 szobás ur lakás minden hozzátartozóval per május 1. bérbeadandó. Ugyanott egy 1100 □-öl szőlő- és házikert is bérbeadandó. Bövebbet Zeiner Ignázt Arad, Forray-utca 2. 1262

Székely-utca 17. szám alatt

egy 16 m. hosszú és 6 m. széles faalkotmány azonnal eladó. Bövebbet ugyanott. 1247

Modern

földszinti v. első emeleti ur lakás kerestetik a főtéren vagy annak közvetlen közelében. A lakás 4—5 szoba, előszoba, fürdőszoba és megfelelő melléképítményekből állhat. Ajánlatokat lakás jelisével a kiadóhivatal továbbítja. 487

Teljesen berendezett

gépműhely eladó, vagy helységgel együtt átadható. Ajánlatok N. N. jelige alatt a kiadóhivatalban. 1286

Budapesti szabónő

legújabb divat szerint készít kosztümöket, blousokat, aljakat és gyermekruhákat jutányosan. Levelezőlap hívásra hához megy. Siposné Szabadság-tér 17. földszint 7.

Kiadó

Lujza-utca 2. utcai két szoba, előszoba, konyha, folyosó, vezetékkel. 1284

Egy segéd

a rőfös- és fonaláru szakmából, mely a magyar, német és román nyelvben jártas, rögtön belépésre felvétetik. Ajánlatok Wohlberg Lipót céghez Arad. 1285

Comptoirista

perfekt magyar levelező kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 1288

Bonze kerestetik

egész napra 4 1/2 éves gyermek mellé. Luther Márton-utca 1. ajtó 12. 1287

2 nyulkefrecz és Mosógép

jókarban levő, eladó Kossuth-utca 46. sz. 1285

Jó minőségű

tégla Baszista Jakab téglatelepén kapható. Bövebbet Szent Péter-tér 3. szám. 1162

Tavaszi divat album

utcai, házi toilette, costum, blous és alj, valamint gyermek divat-album. Összesen 700 divatképet tartalmaz, a vaskos könyv ára K. 250. Kapható Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad. Andrássy-tér 16. és Weitzer János-utca. Megjelentek az összes francia nagy tavaszi divatlapok. 671

Felső kereskedelmi iskolát

végzett, gyakorlottabb keresztény fiatalember, ki katonai kötelezettségének eleget tett, alkalmazást nyer 50 kor. kezdőfletéssel. — Ajánlatok „Önálló” jelige alatt a kiadóba kéretnek. 1148

Telefon 348.

Husserl Manó bádigos vízvezeték szerelő. Javitások 161

olcsón és gyorsan. Arad, Szt. Pál-utca 11.

Özv. Demeter Istvánné 40 éves özvegy asszony 1200 korona vagyon, üzlet és korcsmával bir, hajlandó volna egy özvegy idősebb emberrel megismerkedni, akinek esetleg kis vagyona van, az személyesen mutatkozzék M.-Radnán, 60. sz. alatt. — Arad megye. 1281

Új női- és férfi szabó műterem.

KATONA LÁSZLO

Arad, Szabadság-tér 1. sz. a.

Van szerencsém a n. ó. városi és vidéki nagyközönség b. figyelmét felhívni ujennan megnyitott

női és férfi szabó műtermemre,

hol minden e szakmába vágó munkát legizlésebben s legelőnyösebb ár mellett elvállalok.

Szíves pártfogásért esedezik

Katona László,

női és férfi szabó, Szabadságtér-1. szám alatt. 531

Magánvizsgálatokra

a polgári, gymn., reál és kereskedelmi összes osztályaira, ugyszintén összevont, kedvezményes érettségi vizsgákra 1250

középiskolai tanárok

vezetése alatt

rövid uton, sikerrel készít elő

Magánvizsga Előkészítő

Intézet

Deák Ferencz u. 14. sz.

Othton készülőknek speciális rendszer.

Dijmentes felvilágosítás.

Olcso bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

a „Kék golyóhoz“ 291

Arad, József főherceg-ut 11. sz.

Vászon maradékok minden árban!

A tavaszi idényre! Ajánljuk
nagyválasztéku szövet, delain,
zephir és karton raktárunkat
a legolcsóbb áron.

Fegyházban kötött harisnyák.

Új női kalap divatterem!

Van szerencsénk szives tudomására hozni,
miserint helyben, Andrassy-tér 20. sz. a.,
(Fischer Eliz-palota udvarában) a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

női-kalap divattermet nyitottunk.

Támaszkodva több éven át szerzett tapasztalatainkra, melyeket Pavicsics M. urnó helybeli divattermében sajátítottunk el. 1278

Divat-termünkben mindennemű **átalakítások és javítások** a legújabb divat szerint gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Gyászkalapok 24 órán belül készíttetnek.

Teljes tisztelettel

Schweiger Anna
és Békési.

Dein Paula

női kalap divatterme Aradon, Weitzer János-utca 9. sz.
(Új leányiskola-épület.)

Ajánlom az uri hölgyközönség szives figyelmébe

tavaszi legújabb faconu párisi és bécsi modell kalapjaimat,
melyek dus választékban már megérkeztek.

Számos éven át szerzett tapasztalatom alapján módomban van kalapdiszítéseket és átalakításokat minden igénynek megfelelőleg legizlésebben elkészíteni.

— Üzleti elvem szolid és pontos kiszolgálás. —

Szives pártfogást kér, kitünő tisztelettel

DEIN PAULA.

1272

Méltóságos Gróf Hunyady Károlyné
ujjonnan épülő házában, a Forray-utcá-
ban folyó évi május hó 1-től

■ **üzlethelyiségek** ■
bérbe adatnak.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Bódy Bódog,

bárgondnok.

1257

Telefon 275.

Telefon 275.

VAS ÉS TÁRSA

Arad, Boros Beni-tér 6. sz.

Ajánlja a legjobb minőségű

építési anyagát

u. m. saját termelésű **kőrösbányai építő- és darabos meszet**, valamint **gipszet**. Raktáron tart állandóan nagy mennyiségben **hornyolt és hódfarku cserepeket**, **sajtolt téglákat**, **bakula-fonatot**, mindennemű **cementárut**, u. m. **cementcsöveket**, **cementlapokat**, **kutgyűrűket** stb. dolgokat.

Elvállalja új és régi épületek

parketirozását

teljesen lerakva

a legolcsóbb árért.

1258

Üzlet megnyitás!

1209

FODOR és HALÁSZ

ka'ap, fehérnemű és uri divat üzlete

m e g n y i t

Neumann M. cs. és kir. udvar. szállító ruhatelepe mellett.